

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI ANASANAT DALI

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERDE
TASARIMDAN ÜRETİME GEÇİŞ AŞAMASININ
BİR BÖLGE VE SEKTÖR ÖLÇEĞİNDE
İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

İbrahim Savaş DALMIŞ

İSTANBUL-2006

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI ANASANAT DALI

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERDE
TASARIMDAN ÜRETİME GEÇİŞ AŞAMASININ
BİR BÖLGE VE SEKTÖR ÖLÇEĞİNDE
İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

İbrahim Savaş DALMIŞ

Danışman: Yard. Doç. Ümit CELBİŞ

İSTANBUL-2006

ÖNSÖZ

Ülke ekonomimizde ve kültürümüzde küçük atölye tipi işletmelerin büyük bir etkinliği vardır. Bu etkinlik oluşturdukları istihdam ve ekonomik katkılarla sınırlı değildir. Küçük işletmelerden oluşan küçük ölçekli sanayi siteleri ayrı bir kültürün ve konuşma ağzının oluştuğu çok özel yaşamsal alanlardır. Serbest piyasa ekonomisinin her geçen gün etkinliğini arttırdığı 21.Yüzyılda küreselleşme ve sermayenin giderek tekelleşmesi büyük bir rekabet ortamı yaratmaktadır. Bu rekabet ortamı her geçen gün bir var oluş mücadelesine dönüşmektedir. Ulusal ve uluslararası büyük sermaye grupları artık birbirleri ile rekabetin yanında adeta ortak bir eylemlilikle küçük işletmeleri yok etmek üzere tüm imkanlarını kullanmaktadırlar. Bu durum büyük alışveriş merkezlerinde gözlenebilir. Büyük işletmeler alışveriş merkezleri ile girdikleri tüketim sektöründe günümüzde nerede ise her mahalle yada sokağa küçük bir market açarak mahalle esnaflarını kendi mahallerinden kovma savaşı vermektedir. Bu süreç gelecekte küçük mobilya işletmeleri için de oluşacaktır.

Anket kapsamındaki küçük mobilya işletmelerini bugün ayakta tutan mutfak dekorasyonudur. Mutfak dekorasyonunun küçük işletmeler için önemi bu alanın henüz büyük işletmeler tarafından doldurulmamış oluşundan kaynaklanmaktadır. Bu durum özellikle konutların mimari planlarının çok farklı olması nedeni ile her konut için özel bir tasarımın ve planlamanın gerekliliğinden ileri gelmektedir. Çünkü büyük işletmeler seri, benzer ürün tasarımı ve üretimi yapmaktadır. Buna rağmen her geçen gün büyük işletmeler bu sektöre daha istekli bir şekilde girme eğilimi göstermektedir. Büyük işletmelerin ekonomik güçlerinin yanında

teknolojik üstünlükleri tartışılmaz bir gerçeklik olarak görülmektedir. Yapılan çalışmada bu durum daha da açık olarak ortaya konmuştur. Küçük işletmelerin teknoloji kullanma konusunda çok geri kaldıkları çalışma esnasında gözlenmiştir. Bu durum birazda işletmelerin ekonomik güçlerinin olmayışından kaynaklanmaktadır. Küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren bu işletmelerin ayakta kalabilmeleri bir farklılık yaratabilmeleri ile de ilgilidir. Fakat bu işletmelerin gündemi takip etme, teknolojik gelişmeler ve bilgisayar teknolojisinden yararlanmak için çok da gayretlerinin olmadığı görülmüştür. Ekonomik varlıklarını sürdürmenin bir diğer yolu da işletmelerin bir araya gelip güç birliğine giderek sert geçen rekabet süreçlerine toplu olarak direnmeleri olacaktır.

Bu çalışma ile küçük mobilya işletmelerinin günümüz koşullarına ve teknolojik yeniliklere ne derece uyum sağlayabildikleri bir bölge ölçeğinde incelenmiştir. Ayrıca Tekirdağ il merkezindeki küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren işletmelerin mevcut durumları, üretimden tasarıma geçiş aşamaları ve geleceğe dönük planları ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma esnasında benden hiçbir konuda yardımını esirgemeyen, değerli hocam ve danışmanım Sayın Yrd.Doç. Ümit Celbiş'e, yaşama bakışında yeni bir boyut açan teknik bilimlerden güzel sanatlara yönelmemi sağlayan Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümündeki tüm öğretim üyeleri ve elemanlarına, anket çalışmalarındaki yardımları için Emrullah İrkin'e, varlıklarıyla bana güç veren annem Hayriye Dalmış, babam Halil Dalmış ve sevgili eşim Figan Dalmış ile oğlum Başar Dalmış'a teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
ÖZET	VII
SUMMARY	VIII
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM	
1. MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN GENEL DURUMU	6
2. BÖLÜM	
2. TEKİRDAĞ İLİ	
2.1. COĞRAFİ KONUM	13
2.2. EKONOMİ	15
2.3. DEMOGRAFİK YAPI	17
3. BÖLÜM	
3. SAHA ARAŞTIRMASININ YAPILDIĞI SANAYİ SİTELERİ	19
3.1. 100.YIL SANAYİ SİTESİ	23
3.2. TEKİRDAĞ KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ	24
3.3. ATATÜRK SANAYİ SİTESİ	25
3.4. ARAŞTIRMA KAPSAMINDAKİ MOBİLYA İŞLETMELERİ	26
4.BÖLÜM	
4. İŞLETMELERİN FAALİYET KONUSU VE ÜRÜNÜ	30
4.1. İŞLETMELERİN FAALİYET KONUSU	30
4.2. İŞLETMELERİN ÜRÜNLERİ	30

5. BÖLÜM

5.	İŞLETMELERİN YERLEŞİM YERLERİ, KURULUŞ YILI, HUKUKİ STATÜSÜ, KURULUŞ ŞEKLİ, MÜLKİYETİ	31
5.1.	İŞLETMELERİN YERİ	31
5.2.	İŞLETMELERİN KURULUŞ YILI	32
5.3.	İŞLETMELERİN HUKUKİ STATÜSÜ	33
5.4.	İŞLETMELERİN KURULUŞ ŞEKLİ	34
5.5.	İŞLETMELERİN ÜRETİM YERİ MÜLKİYETİ	36

6. BÖLÜM

6.	İŞLETMELERDEKİ İNSAN KAYNAKLARI	37
6.1.	İŞLETMELERİN YÖNETİMİ	37
6.2.	İŞLETME SAHİBİNİN EĞİTİM DURUMU	39
6.3.	İŞLETME SAHİBİNİN YAŞ SINIFLAMASI	42
6.4.	İŞLETMELERİN ÖLÇEKSEL DAĞILIMI	43
6.5.	ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMU	45
6.6.	İMALAT RESİM BİLEN ÇALIŞANLARIN DAĞILIMI	47
6.7.	TASARIMLA GÖREVLİ ÇALIŞAN DAĞILIMI	49
6.8.	ÜRETİMDE ÇALIŞANLARIN DAĞILIMLARI	51
6.9.	BİLGİSAYAR KULLANABİLENLERİN DAĞILIMI	52
6.10.	ÇİZİM PROGRAMI KULLANABİLEN ÇALIŞANLARIN DAĞILIMI	55

7.BÖLÜM

7.	İŞLETMELERİN SAHİP OLDUĞU BELGE VE SERTİFİKALAR	57
7.1.	İŞLETMELERİN SAHİP OLDUĞU BELGE VE SERTİFİKALAR	57

7.2.	ISO HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLAN İŞLETMELERİN DAĞILIMI	58
7.3.	CE HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLAN İŞLETMELERİN DAĞILIMI	59
7.4.	TESCİLLİ MARKA, PATENT VEYA FAYDALI MODEL	60
7.5.	PATENT VE MARKA KULLANIM HAKLARI İLE İLGİLİ YAŞANAN PROBLEMLER	61
7.6.	KALİTE KONTROL	61
8. BÖLÜM		
8.	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI	63
8.1.	BİLGİSAYAR KULLANIMI	63
8.2.	BİLGİSAYAR KULLANIM AMACI	67
8.3.	KULLANILAN ÇİZİM PROGRAMLARI	68
8.4.	İŞLETMEDE KULLANILAN DİĞER PROGRAMLAR	71
8.5.	BİLİŞİM ALT YAPISI	71
9.BÖLÜM		
9.	İŞLETMELERİN FİNANSMAN DURUMU	73
9.1.	İŞLETME SERMAYESİ	73
9.2.	KREDİ KULLANIM DURUMU	74
9.3.	KULLANILAN KREDİ TÜRÜ	75
9.4.	VERİLEN TEMİNAT TÜRÜ	76
9.5.	YENİ YATIRIM	77
9.6.	YENİ YATIRIMIN HANGİ AMAÇLA YAPILACAĞI	79
10. BÖLÜM		
10.	İŞLETMELERİN MAKİNE PARKI	81

10.1. İŞLETMELERDEKİ MAKİNELER	81
10.2. İŞLETMELERDEKİ ELEKTRİKLİ EL ALETLERİ	82
10.3. İŞLETMEDEKİ EL ALETLERİ	84
10.4. ÖLÇÜ KONTROL ALETLERİ	85
10.5. İŞLETMELERİN İMALAT YERLERİ VE ETKİ ALANLARI	86

11. BÖLÜM

11. TASARIMLARIN İMALATA AKTARILMA YÖNTEMİ	87
--	----

12. BÖLÜM

12. MESLEKİ ÖRGÜTLÜLÜK VE YENİLİKLERİN TAKİBİ	96
12.1. MESLEK KURULUŞLARI	96
12.2. MESLEKİ KURULUŞLARIN ETKİNLİKLERİNE KATILIM	97
12.3. MESLEK KURULUŞLARININ YARARI VAR MI ?	98

13. BÖLÜM

13. YENİLİKLERİN TAKİP EDİLMESİ	99
13.1. MESLEKİ FUARLARI ZİYARET ETME	99
13.2. MESLEKİ BİR YAYINA ÜYELİK	100
13.3. YENİLİKLERDEN HABERDAR OLMA	100

SONUÇ

KAYNAKÇA

RESİMLER LİSTESİ

GRAFİKLER LİSTESİ

EKLER

ÖZET

‘Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Tasarımdan Üretime Geçiş Aşamasının Bir Bölge ve Sektör Ölçeğinde İncelenmesi.’ Konulu bu araştırmada Tekirdağ il merkezinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli Mobilya Dekorasyon işletmelerinin incelenmesi öngörülmüştür. Araştırmada Tekirdağ 100.Yıl Sanayi Sitesi, Küçük Sanayi Sitesi ve Atatürk Sanayi Sitelerinde faaliyet gösteren mobilya işletmelerinden çalışmaya katılmayı kabul eden 50 işletme incelenmiştir. Çalışma esnasında çalışma alanını oluşturan sanayi sitelerinde KOSGEB tanımına göre orta ölçekli bir işletme bulunmadığı için çalışma küçük ölçekli işletmeler ile sürdürülmüştür.

Bu işletmelere uygulanan bir anket ile işletmelerin üretim- tasarım sürecinde bilgisayar teknolojisini ve teknik resim kurallarını kullanıp kullanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada firmaların bugünkü yapıları, ekonomik durumları, gelecek planları ve bilişim teknolojilerinden ne derece yararlandıkları da araştırılmıştır. Sonuçlar grafikler halinde tezin içersinde sunulmuştur.

SUMMARY

In this research which has the subject of “An Evaluation Of The Stage From Design To Production Within The Scale Of Territory And Sector In Small And Middle Scale Companies” small and middle scale furniture and decoration companies, who operate in industrial sites, have agreed to participate in the research. As no companies comply with the definition of middle scale by KOSGEB, the research have been carried out with small scale ones.

It was determined to find out through a questionnaire whether the subject companies utilized computer technologies and the rules of technical drawings. Moreover, the research was aimed at determining the current organizations, economic situations, and future objectives of the companies and how much they benefit from computer technologies. Outcome of the research is presented as graphics in the thesis.

GİRİŞ

Televizyon, radyo, gazeteler ve reklam billboardlarında sıklıkla rastlanılan reklam ürünlerinden biri 'Mobilya'dır. Birçok marka, ürün ve tasarımı ve sayısız ödeme seçeneği ile sunulan mobilyalar, ülkemizde aslında yıllardır varolan ama gücünün ve etkisinin farkında olmayan bir sektörün kendini buluşunun işaretlerini veriyor.

1980'li yıllardan itibaren gücünü hissettiren küreselleşme süreci, tüketici profilinde, talebin yapısında ve ölçeğinde yarattığı değişimle, mobilya sektörünü de güncelleştirmiştir. İletişim imkânlarının artmasıyla birlikte yurtdışı rekabetin de içinde olduğu bir ivme yakalanmıştır.

Teknolojideki hızlı değişme ve gelişmeler üretim metot ve sistemlerini de hızla değiştirmektedir. Bu değişme ve gelişime bağlı olarak üretimde yeni teknolojiler ve üretim sistemleri kullanılmaktadır.

Endüstride imalat geçmişten günümüze kadar sürekli bir gelişme göstermiştir. Bu süreçte bilgisayarların tasarım ve imalatta kullanılmaya başlaması bu gelişmelere yeni bir ivme kazandırmıştır.

Teknolojide yaşanan hızlı süreçten dolayı arz ve talepte esneklik meydana gelmiştir. Ürettikleri malları satmak isteyen işletmeler talebin esnekliğine uygun mamuller üretmek durumunda kalmışlardır. 1950 yılı referans olarak alınırsa iş alanındaki ve buna paralel olarak imalat alanında meydana gelen değişiklikler (Çizelge 1.1)de ki gibi özetlenebilir.

Çizelge 1.1 1950'den bu yana iş ve imalat alanındaki değişmeler.(Akkurt, 1997)

1950	1970	1990	2000
- Tüketim ürünlere karşı talep yüksek.	- İsteklerde artış.	- Uluslararası olma.	- Piyasaların hızlı değişmesi.
- İlimli rekabet.	- Kuvvetli rekabet.	- Sert rekabet	- Globalleşme; vahşi rekabet.
- Kitle imalatı.	- Çeşitlerin ve karmaşıklığının büyümesi.	- Buluş sürelerinin kısalması.	- alabildiğine esnek üretim
- Geniş piyasa.	- Satın-alıcı piyasa	- Çevre ve yeniden değerlendirmeye uygun ürünler.	- CAD-CAM-CNC tam entegrasyonu; hızlı prototip.
- İşçi bakımından basit faaliyetler	- Faaliyetler daha karmaşık.	- Refahın artması; tüketim topluluğu; masrafların artması.	- Eğlence topluluğu
- Çok sayıda kalifiye olmayan işçi.	- Kalifiye işçiliye ihtiyaç.	- Direkt işçilikte işçi sayısının azalması. Diğer faaliyetlerde kalifiye öneminin artması	- Otomasyon hakimiyeti; direkt işçilikte çok az sayıda işçi kullanması. Diğer faaliyetlerde kalifiyenin fevkalade artması

¹Akkurt,M.,”Bakış”Makine&Metal Teknolojisi Dergisi, Temmuz 1997,s.26

Günümüzde ve özellikle gelecekteki imalat tamamen bilgisayarlarla yönlendirilecektir ve CNC tezgah ve sistemlerle gerçekleştirilecektir. Bu tezgah ve sistemler günümüzdeki konvansiyonel tezgahlardan daha ucuz olacaktır. Bu sistemlere bağlı olarak adlarına alıştığımız CAD-CAM-CNC sistemlerinin yanı sıra; FMEA (Failure Mode and Effects Analysis), VMEA (Variant Mode and Effects Analysis), JIT (Just In Time), QFD (Quality Function Deployment), TQM (Total Quality Management) gibi sistemler önemli hale gelecektir. Bu sistemlerin kullanılması iki büyük değişiklik meydana getirecektir. Birincisi, direkt imalatta gittikçe daha az işçinin kullanılması olacaktır. Bunun yanı sıra diğer faaliyetlerde daha çok çalışan kullanılmasına karşın bunlardan yüksek kalifikasyon istenecektir. İkinci bir değişiklik fabrikaların küçük atölye şeklinde olmaları olacaktır. Bilgi ve veri iletişimi bilgisayar ağları ile gerçekleştirilen bu atölyeler; bir site oluşturacak şekilde aynı yerleşim yerinde veya dünyanın çeşitli yerlerinde dağınık bir şekilde olacaklardır. Hatta merkeze bağlı ev atölyeleri bile kurulacaktır.

İç ve dış dünyada meydana gelen bu değişimler firmaları rekabet kabiliyetlerinin arttırmaya itmektedir. Burada teknoloji geliştirme ve rasyonelleştirme önemli yer tutmaktadır. Buna göre Türkiye' deki imalat firmaları, dünyada meydana gelen bu değişimlere ayak uydurmaları için her şeyden önce imalatın rasyonelleştirmesine önem vermelidir.

Türkiye'de mobilya sektörü her il ve ilçeye dağılmış yaklaşık 65.000 üretim ve satış noktasından oluşmaktadır. Bu yapılanma ciddi bir istihdam kaynağı da oluşturmaktadır. Mobilya sektörü endüstriyel üretim tipine ancak 1970'li yıllarda başlamıştır. Bugün için 2.5-3 milyar dolarlık

bir büyüklüğü olan ve çoğu küçük atölyelerden oluşan bu yapılanmanın tam bir envanteri çıkarılmış değildir. Bu sorun sektör için ciddi bir gelişme sorunu yaratmaktadır. Kesin bir envanteri çıkarılamayan sektör, bu yüzden atıl yatırım ve kapasite kullanımı, bilgi birikimi yetersizlikleri ve branşlaşmama sıkıntısı yaşamaktadır. Bu sorun da beraberinde maliyet ve kalite sorunları yaratmaktadır.

Konu ile ilgili TOBB' un yaptığı bir araştırma da Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yapılabilecek bir envanter çalışmasının, Tür/Adet/Ciro bazında bilgiler ihtiva etmesi ve bu plana uygun olarak sektörel eğitimin (bilhassa ara teknik eleman) teşvik edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Bu bağlamda 'Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Tasarımdan Üretime Geçiş Aşamasının Bir Bölge ve Sektör Ölçeğinde İncelenmesi' adlı çalışmada Tekirdağ il merkezinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli mobilya firmalarının sektörel durumları, teknolojik altyapıları, teknik ve teorik bilgi birikimleri saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada incelenen işletmelerin özellikle tasarım süreçlerinde bilgisayar teknolojilerinden ne derece yararlandıkları ve teknik resim kurallarını ne derece uyguladıkları saptanmaya çalışılmıştır.

Tekirdağ ilinde küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren işletmelerin işyeri açma ve üretim faaliyetlerini sürdürebilmeleri için Madeni Eşya Ve Ağaç İşleri Sanatkarları Odasına üyelikleri gerekmektedir. Özellikle yeni açılacak işletmelerin adı geçen odaya üyelikleri mecburi tutulmaktadır.

²TOBB Mobilya Sektörü'nün Sorunları Ve Çözüm Yolları Raporu 2005, s.8.

Madeni Eşya Ve Ağaç İşleri Sanatkarları Odasının Tekirdağ il merkezinde ki mobilya imalatı yapan üye işletme sayılarına baktığımızda 37 adet mobilya, 9 adet mobilya dekorasyon, 68 adet marangoz ve 23 adet ağaç doğramacısı üyesinin olduğu saptanmıştır.

Araştırmada 1. Bölümde sektörün genel durumu, 2. Bölümde Tekirdağ ilinin genel tanıtımı yapılmıştır. 3.Bölümde araştırmanın yapıldığı sanayi siteleri ve buralarda faaliyet gösteren işletmelerin genel bir tanıtımı yapılmıştır. 4. ve diğer bölümlerde ise küçük ve orta ölçekli mobilya işletmelerinin durumunu saptamak amacı ile yapılan anket çalışmasının sonuçlarına yer verilmiştir. Araştırmada Yüz Yüze Anket Yöntemi kullanılmıştır. Anketin uygulanışında tam standart soru tipi yöntemi kullanılmış, soruların sırası değiştirilmeden anketteki sıraya göre sorulmuştur. Araştırma da kullanılan anketin tam metni ekler bölümünde sunulmuştur.

Yaptığımız çalışmada Tekirdağ il merkezinde faaliyet gösteren mobilya dekorasyon işletmelerin bilgisayar teknolojileri, teknik resim ve marka, sınai mülkiyet hakları, endüstriyel tasarım, Iso kalite belgeleri, Ce gibi konularda büyük bir bilgi eksikliklerinin olduğu görülmüştür.

Sonuçlar bölümünde çalışma sonucu elde edilen bilgiler değerlendirilerek genel durum ve öneriler sunulmuştur.

1. BÖLÜM

1. MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN GENEL DURUMU

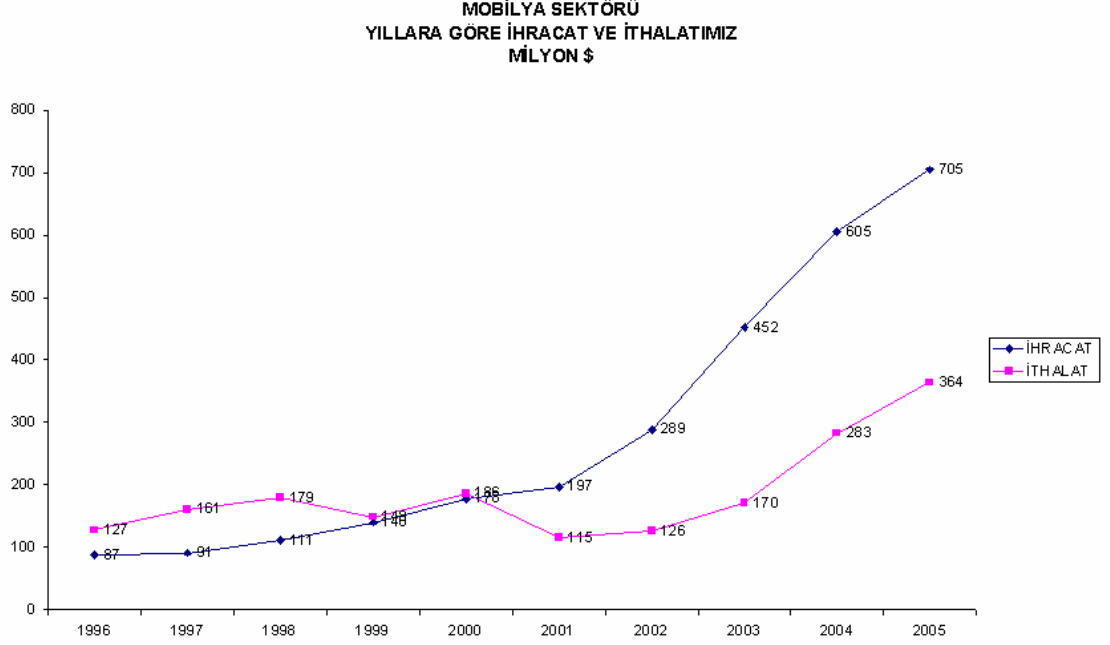
“Dünya mobilya üretimi yaklaşık 200 milyar \$ değerindedir. Dünya üretiminin %78'i gelişmiş ülkeler tarafından yapılırken, %63'ü G7 ülkeleri tarafından yapılmaktadır. 2004 yılında, dünya mobilya üretiminin yarısı iç pazara sunulurken, diğer yarısı da uluslararası ticarete konu olmuştur.”²

Tekstil ve otomotiv sektörlerinden sonra, mobilya sektörü Türkiye'nin üçüncü büyük sektörü haline gelebilecek potansiyele sahiptir. Sektör, bugün toplam ihracat içinde binde 5 gibi çok küçük bir yer tutmasına karşın, dünya pazarı, Türk mobilya sektörünün önünde açık bir Pazar konumundadır.

Türkiye mobilya ihracatı istikrarlı bir büyüme trendi göstermektedir. 1996'da 86.7 milyon dolar olan ihracat, 2003 yılında yüzde 520'lik artışla 451.7 milyon dolara ulaşmıştır. Sektörün Avrupa ülkeleri ağırlıklı olmak üzere yakın komşularımıza yaptığı ihracatın son yıllardaki hızlı artışı ile bu rakam, 2005 yılı itibariyle 704.6 milyon doların üzerine yükselmiştir. Türkiye 2004 yılında, 106 ülke arasından 25. olmuş ve dünya mobilya pazarında yerini almıştır. Bunun yanı sıra, sektörde ihracata yönelik çalışan firmaların, pazarlarını da hızla genişlettiği gözlenmektedir. 1999'da Türkiye'den mobilya ihraç edilen ülke sayısı 109 iken, bir yıl sonra bu sayı 125'e yükselmiş, 2004 yılında ise 170 ülkeye mobilya ihraç edilmiştir. 2004 yılında 135 milyon \$'la Irak en büyük ihracat yaptığımız ülke olmuştur. Irak'ı Almanya, Hollanda, Yunanistan, İngiltere ve ABD takip etmiştir.

³Kobifinans.com.tr/article/articleview/61371/1/

Şekil 1 de sektörün 1996-2005 yıllarındaki İhracat-İthalat durumu görülmektedir.

Şekil 1. Mobilya Sektörü Yıllara Göre İhracat-İthalat Durumu³

Öte yandan, üretim miktarı da istikrarlı bir şekilde artmaktadır. 1995'deki 376 bin tonluk mobilya üretimi, 2000 yılında 500 bin tonları bulmuştur. Ancak, mobilya sektörünün yarattığı değer, dolar bazında, istikrarlı bir şekilde düşmektedir. Türkiye mobilya sektörünün 1995 üretiminin değeri 1 milyar 207 milyon dolar iken 1999'da, 100 bin ton daha fazla mal üretilmiş olduğu halde, dolar cinsinden değeri, 1 milyar 125 milyon dolarda kalmıştır. 2000 yılı rakamları, dolar cinsinden 1995 hasılatına yaklaşmıştır. Ancak bu hasılat için yaklaşık 1,5 kat fazla üretim yapılmıştır.

⁴DTM Türkiye'nin Sektörel Dış Ticaret İstatistikleri (1996-2005 Yıllık İhracatları)

Türkiye'de mobilya talebi, büyük ölçüde yeni konut inşaatlarına ve gelir artışına paralel bir seyir izlemektedir. Ofis mobilyaları için ise talep, yeni işyerleri açılmasına, inşaatların artmasına, ofis otomasyon sistemlerinin kullanımına bağlıdır. Talep esnekliği yüksek bir tüketim malı olan mobilyaya olan talep, ekonomik dalgalanmalara paralel olarak inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir.

Mobilya üretimine şehirler bazında baktığımızda, Türkiye'nin toplam mobilya üretim kapasitesinin yüzde 23'üne sahip olan İstanbul birinci, Ankara ikinci sırada yer almaktadır. Bu iki şehrin dışında Bursa, Bolu, Eskişehir, Kayseri, Sakarya, Zonguldak, Trabzon, Balıkesir, Antalya, Burdur ve Adana, mobilya sektörünün öteki önde gelen üretim merkezleridir.

“Mobilya sektöründe yaşanan canlanmayı, yeni trend mobilyalar da etkilemiştir. Mobilyada yaşanan tarz değişimi, 3 milyar dolarlık pazarın yüzde 20 büyümesini sağlamıştır. Türkiye mobilya sektörünün açılacağı pazarlar arasında Avrupa birinci sırayı almaktadır. 1998'de 74 milyar Avroluk cirosu olan Avrupa Birliği ülkelerinde, mobilya tüketiminin gelecek birkaç yıl içinde daha fazla büyümesi beklenmektedir.

Türkiye, en çok İtalya, Almanya ve Fransa'dan mobilya ithal etmektedir. Uzmanlara göre, dünyanın en büyük üreticisi ve ihracatçısı konumundaki İtalya'nın tasarımlarıyla Türk pazarında kabul görmesi, Türkiye'deki tüketici kitlesi hakkında da bilgi vermektedir. Bu durum Türkiye'de de kaliteli ve iyi tasarımı mobilyayı tüketebilecek geniş bir kesimin varlığını göstermektedir.

Türkiye’de mobilya sektörü dünya pazarlarına sadece mal satarak açılmamaktadır; ithalat da istikrarlı bir şekilde gelişmektedir. Türkiye 1996’da, 125 milyon dolar ödeyerek, yaklaşık 19 bin ton mobilya ithal etmiştir. Beş yıl sonra bu rakamlar 181 milyon dolar ve 35 bin tona yükselmiştir. Özellikle A ve A+ olarak adlandırılan üst kesimin alım gücüne sahip olduğu ithal mobilya, trendleri ve tasarımlarıyla Türk pazarının da gelişmesi sağlanmaktadır.”⁴

“Türkiye’de mobilya sektörü her il ve ilçeye dağılmış yaklaşık 65.000 üretim ve satış noktasından oluşmaktadır. Ancak mobilya sektörü endüstriyel üretim tipine ancak 1970’li yıllarda başlamıştır. Bugün için 2.5-3 milyar dolarlık bir büyüklüğü olan ve çoğu küçük atölyelerden oluşan bu yapılanmanın tam bir envanteri çıkarılmış değildir. Bu yüzden atıl yatırım ve kapasite kullanımı, bilgi birikimi yetersizlikleri ve branşlaşmama sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu sorun da beraberinde maliyet ve kalite sorunları yaratmaktadır.”¹

Avrupa ile bütünleşme sürecinin yaşandığı son dönemde özellikle gümrük birliği uygulamaları ile birlikte küreselleşmenin getirdiği uluslar arası rekabet koşullarına ayak uydurabilmek; sektör için yaşamsal bir önem arz etmektedir. Küreselleşme adı altında uluslar arası faaliyet gösteren büyük sermaye gurupları yeterli ekonomik güce ulaşamamış ülkelerin üretim güçlerini serbest piyasa koşullarında alt ederek ülkeleri tüketime zorlamaktadır. Üretim güçleri kalmayan bu ülkeler büyük bir borçlar sarmalına girmekte ve ülkeler krizden krize yuvarlanmaktadır.

⁵[www.artistanbul.blogspot.com/makale/Mobilya Sektöründe Nereye Gittik](http://www.artistanbul.blogspot.com/makale/Mobilya_Sektöründe_Nereye_Gittik)

¹A.g.y., s.5.

Küresel rekabete açık olan ülkemizde de tüm sektörler daha rasyonel bir bakışa sahip olmalı ve küreselleşme tehdidine karşı mevcut güçlerini bir araya getirerek kaynaklarını beraber paylaşabilmelidirler.

“Üretimde Yan Sanayi Kullanılmalı, Büyük Firmalarsa Markalaşmalıdır. Batı ülkelerinde örneklerini gördüğümüz markalaşma ve sektörel yan sanayi oluşumunun; üreticinin kaliteli, miktarlı ve hesaplı üretim yaparak toplam kaliteyi arttırıp, uygun maliyetli ürün sunumuyla başarılı olduğu unutulmamalıdır. Ülkemizde, bu yönde ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. TOBB mobilya sektörü ile ilgili hazırladığı raporda yaşanan bu sıkıntının temelinde mobilya sanayi üreticisinin doğrudan tüketiciye ulaşmak ve nihai ürünü tümüyle kendisinin imal etmek istemesinden kaynaklandığını vurguluyor. Bu durum rapora göre sektör için vazgeçilmez öneme sahip yan sanayinin oluşamamasına neden oluyor. Raporda bu savın haklılığının göstergesi olarak İtalya örneği üzerinde özellikle durulmuştur. Dünyada mobilya sektöründe lider konumdaki ülkelerden İtalya incelediğinde; bir iskemlenin bile parçalar halinde farklı üreticilerde üretildiği görülmektedir. Markalaşma yatırımını yapmış satış ve dağıtım uzmanlığı olan firmalar ise, sadece bu üretilen parçaların montajını yapmakta ve tüketiciye sunmaktadırlar. Bu örnekten hareket eden TOBB, raporda bu konuda büyük işletmelerin (markaların) ve KOBİ’lerin (yan sanayi olarak) işbölümü ve birlikte çalışması ile yol alınacağına işaret etmektedir.”¹

“Bu üretim yaklaşımının yurt içi kalitemizin yanı sıra ihracat imkânlarımızı da geliştireceğini savunan rapor, mobilya sanayicilerimizin

¹A.g.y., s.7.

temel misyonunun, dünya standartlarına uygun, kaliteli ve özgün tasarımlı mobilyalar ile rekabetçi fiyatlara sahip olan ‘Türk mobilyası kimliği’ oluşmasını sağlamak olduğunu dile getirmektedir.

Bir sektörün büyümesi ve kendini yenilemesindeki en temel dinamik, sektörün dışa açılarak rekabetçi koşullarda yarışması ve elde ettiği gelirle ülkesine ve kendi sektör ekonomisine katkıda bulunmasıdır. Bu anlamda rapor, mobilya sektöründe ihracata yönelik politika ve stratejilerinin geliştirilmesinin önemine işaret etmektedir. Ayrıca, her ne kadar yerli hammadde standartları, kalite, fiyat ve çeşitliliğinde sorunlar olsa da, tesislerin yeni ve teknolojik açıdan gelişmiş olmasının işgücü avantajımızla da birleşince mobilya ihracatında söz sahibi olmamızı mümkün kılacağı görüşüne yer verilmektedir. Raporda sektörün Avrupa ülkeleri ağırlıklı olmak üzere yakın komşularımıza yaptığı ihracatın son yıllardaki hızlı artışı örnek verilerek 2003 yılı itibariyle 400 milyon doların üzerinde mobilya ihracatı gerçekleştirilmesine atıfta bulunmaktadır. İhracatın arttırılması için markalaşma ve branşlaşma yatırımları devam etmekle birlikte, hükümet tarafından sürdürülmekte olan ihracata dayalı kalkınma modeli uygulamaları ve karşılıklı serbest ticaret anlaşmaları yapılmasına hız verilmesi gerektiği de raporda ayrıca vurgulanmaktadır.”¹ Küresel rekabet ortamına ayak uydurabilmenin yolunun hızlı bir biçimde markalaşma olduğu aşikardır. Bu noktada tüketici beklentilerinin de daha yüksek olduğu uluslar arası müşteri portföyünde ürünlerin marka yanında kalite ve güvenli kullanım çevre ye etki gibi konuların da dikkate alınması gerekmektedir.

¹A.g.y., s.7.

Küçük işletmelerin uluslar arası rekabet ortamında uzun süre mücadele edemeyecekleri yapılan çalışmada gözlenmiştir. Uluslar arası firmaların ve büyük ölçekli işletmelerin hızla otomasyon sistemlerine geçmekte oldukları gözlenmektedir. Otomasyon sistemlerinin temelini bilgisayar ve bilgi teknolojilerini etkili kullanma oluşturmaktadır. Dünya hızla bir standartlaşma ve belgelendirme süreci yaşamaktadır. Sınayi mülkiyet hakları git gide önem kazanmakta ve bu alandaki kontroller artmaktadır. Bu bağlamda sınayi mülkiyet hakları, marka, yararlı model, endüstriyel tasarım, iso belgeleri ve ce kavramlarının işletmeler tarafından dikkatle incelenmeleri ve hayata geçirilmeleri gerekmektedir.

2. BÖLÜM

2. TEKİRDAĞ İLE İLGİLİ GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

2.1. COĞRAFİ KONUM

Şehrin ilk adı Bisanthe (Barbaros) dir. Romalılar devrinde Rhadesthus, Bizans devrinde Rodosto idi. Türkler Tekirdağ'ı fethettikleri zaman adı Rodosçuk, daha sonra Osmanlılar döneminde Tekfurdağ olarak adlandırılmıştır. Cumhuriyet döneminde ise şehir Tekirdağ adını almıştır.

Tekirdağ Türkiye'nin Kuzeybatısında, Marmara Denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç ilden biri, ayrıca Türkiye'de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 6.313 km² yüzölçümüne sahip ilin denizden yüksekliği 0-200 m arasındadır.

İl doğudan İstanbul'un Silivri ve Çatalca, kuzeyden Kırklareli'nin Vize, Lüleburgaz, Babaeski ve Pehlivanköy, güneyden Marmara Denizi ve Çanakkale'nin Gelibolu ilçesiyle ile çevrilidir. Kuzeydoğudan Karadeniz 'e 2,5 km'lik bir kıyısı vardır.

İl İstanbul İline komşu olması nedeniyle sanayinin ve yazlıkçıların yoğun akınına uğramış, bunun sonucunda Çorlu ve Çerkezköy İlçelerinde sanayi kuruluşları artmış ve Marmara sahili İl sınırları içerisinde ikincil konutlar yapılmıştır. İl'in Marmara Denizinde 133 km kıyısı olup, bu kıyı şeridinde Kumbağ-Gaziköy arasındaki 40 km'lik bölümü hariç olmak üzere diğer bölümlerinde kıyıda içeriye doğru 500-1000 metrelik kuşakta yoğun bir ikincil konut ağı oluşmuştur. Bu ikincil konutların oluşturduğu site sayısı 300 ve konut sayısı yerleşim birimlerindeki hariç 15.000 adet

civarındadır. Sahil boyunca bu siteler yanında otel-motel, sosyal tesis ve diğer yapılaşmalar da mevcuttur.

Merkez ilçe (Tekirdağ şehri) 30, 41- 30,40 doğu boylam ile 40,26-40,27 kuzey enlem dereceleri üzerinde ve Marmara'nın Trakya içine doğru yaptığı geniş girintinin dibindedir. Bunun için eskiden beri Trakya'nın iskelesi durumundadır. Merkez ilçenin yüz ölçümü 1.111 km² dir (Resim1).

İstanbul iline 130 km uzaklıktadır. Şehrin güneyinde Marmara Denizi, doğusunda Marmara Ereğlisi, kuzeyinde Çorlu, kuzeybatısında Muratlı ve batısında Malkara ile çevrilidir.

Merkez ilçenin Marmara kıyılarında Akdeniz iklimi egemendir. Kıyı şeridinde yazlar sıcak, kışlar ılıktır.

Tekirdağ şehrinin kuruluş tarihi yaklaşık M.Ö.6 binlere kadar iner. Şehir Trakların, daha sonra sırasıyla Perslerin, Romalıların ve Bizanslıların egemenliğinde kalmıştır. 1357 Yılında şehir ve yöre Türkler tarafından fethedilerek Türklerin hakimiyetine geçmiştir.

Resim 1: Tekirdağ Genel Görünüm

Merkez ilçe idari yönden 14 mahalle (Aydoğdu, ınarlı, Zafer, Eskicami, Ortacami, Gündoğdu, Hürriyet, Yavuz, 100. Yıl, Altınova, Değirmenaltı, Ertuğrul, Turgut, Karadeniz) 4 kasaba-belde (Banarlı, Karacakılavuz, Barbaros, Kumbağ) ve 55 köyden oluşmaktadır.

Merkez ilçe, kara ve denizyolu ulaşımının olduğu bir yerdir. Karayolu ulaşımı Tekirdağ kentinden batıya ve kuzeye yayılan 3 yoldan sağlanır. Bunlardan kuzeye çıkarak, Muratlı'dan geçen yol il merkezinin D-100 karayoluna bağlantısını sağlar. İlçenin İstanbul'a bağlantısını oluşturan kıyı (D-110) karayolu batıda Malkara - Keşan üzerinden İpsala'ya dek uzanır.

Tekirdağ'dan Erdek, Avşa ve Marmara Adalarına yaz günleri arabalı vapur ve yolcu seferleri yapılmakta olup, diğer illere sefer yapılmamaktadır.

2.2. EKONOMİ

Tekirdağ merkez ilçe ülkemizin önde gelen tarımsal üretim merkezleri arasında yer alır. Sulamanın sınırlı oluşundan meyvecilik ve sebzeçilik gelişmemiştir.

Hızlanan sanayileşme ve kentleşme, gerekli tedbirler alınmadığından verimli tarım alanlarının bir bölümünü tarım alanı dışına kaymasına yol açmıştır.

Sanayi kuruluşları çevre kirlenmesine neden olarak tabii dengeyi bozmaktadır.

Tarımda özellikle buğday ve ayçiçeği ekimi yaygın olup ayrıca karpuz ve soğan ekimi oldukça iyidir. Tekirdağ bağcılığı, sofralık ve kalite şaraplık üzüm üretimi yönünden büyük önem taşır.

İlçede hayvancılıkta yaygındır. Süt sığırcılığı son yıllarda çok gelişmiştir.

İlde balıkçılıkta önemli bir ekonomik alanı oluşturmaktadır. Tekirdağ kıyıları çeşitli balık türlerinin yaşam alanı ve aynı zamanda geçit yeridir.

E-25 yolunun il sınırları dahilinden geçmesi yine şehrin Marmara Denizi kenarında olması ilin önemini gün geçtikçe arttırmaktadır. Tekirdağ Limanı, İstanbul Limanı'nın yükünü hafifleten önemli bir ihracat ve ithalat limanıdır.

İl merkezindeki "Tekirdağ Rakısı" ile ünlü İçki ve Şarap Fabrikası' da önemli bir istihdam kaynağıdır.

Merkez ilçede toplam 37 sanayi tesisi vardır. Bunlardan 8'i gıda, 5'i tekstil, 4'ü metal, 18'i toprak, 2'si ağaç sanayidir.

Tekirdağ turizm sektöründe de birçok avantajlara sahiptir. Marmara Denizi'ne açılan sahili yanında, ülkemizin dünyaca ünlü şehirlerinden olan İstanbul iline yakınlığı ve D-100 ile D-110 karayolları ile TEM Otoyolu'nun il sınırlarından geçmesinin sağladığı ulaşım kolaylığı Tekirdağ'ı tatil beldesi olma imkan ve özelliğini kazandırmaktadır. Bu itibarla sahilinden yararlanmak için İstanbul ve diğer çevre illerden gelen yerli turistlere ilave olarak gerek seyahat acentaları ve gerekse İpsala ve Kapıkule hudut kapılarından giriş yapan yabancı turistler il topraklarında mola vermekte, bazen de kısa süreli konaklama yapmaktadırlar. Şehirde yapımı sürmekte olan yat limanı da tamamlanmak üzeredir.

Türkiye'nin 2000 yılı Gayri Safi Yurtiçi Hasılası 124.5 katrilyon olup bunun 1.3 katrilyonu Tekirdağ'dan (yaklaşık % 1) karşılanmaktadır. verilmiştir. Türkiye'de kişi başına düşen Gayri safi milli hasıla 2000 yılı verilerine göre 2941 \$ olup Tekirdağ'da ise 3412'dir. Tekirdağ kişi başına düşen Gayri safi milli hasıla açısından 1987 yılında Türkiye'de 25.sırada iken 2000 yılında 15. sıraya yükselmiştir. Buda 1987-1997 yılları arasında Tekirdağ'da üretimin ve gelirin arttığını göstermektedir.

İlde çeşitli meslek gruplarından 13 059 adet faaliyet alanı bulunmaktadır. Bunlar restaurant, kahvehane, oto tamiri, mobilya imalatçıları vb. çeşitli işletmeleri kapsamaktadır. İlde ayrıca 251 adet Anonim Şirket ve 2 555 adet Limitet Şirket bulunmaktadır.

Şehirde son kurulan üniversiteler arasında bulunan Namık Kemal Üniversitesi yer almaktadır.

2.3. DEMOGRAFİK YAPI

1927 yılında Türkiye'nin nüfusu 13.648.270, Tekirdağ ilinin nüfusu 132.122 olarak tespit edilmiş ve Tekirdağ ili nüfus büyüklüğü açısından 63 il arasında 46.sırada yer almıştır.

Merkez ilçede okur-yazar oranı % 93,9'dur. (2000 nüfus sayımına göre)

Tekirdağ yüzölçümü 6.313 km ile Türkiye'nin %0.8'ini oluşturmaktadır. Tekirdağ'da kilometrekareye düşen kişi sayısı 1927 yılında yaklaşık 22 kişi iken, 2000 yılında 99 kişiye yükselmiştir. Tekirdağ

ilinin ortalama hane halkı büyüklüğü azalmaktadır. 1955 yılında ilin ortalama hane halkı büyüklüğü yaklaşık 5.8 kişi iken, 2000 yılında 3.8 kişiye düşmüştür.

1927 yılında Tekirdağ ilinde %26.4 olan şehirde yaşayan nüfusun payı, 1950 yılına kadar azalmış ve bu yıldan sonra da sürekli bir artış göstererek 2000 yılında %63.4'e yükselmiştir.

2000 Genel Nüfus Sayımında uluslararası tanımlar esas alınarak işsizlik bilgileri derlenmiştir. Buna göre Tekirdağ ilinde işsizlik oranı %6.3'tür. Bu oran, işgücündeki her 100 kişiden 6'sının işsiz olduğunu göstermektedir.

İşsizlik oranı il merkezinde ilçe merkezlerinden daha yüksektir. İl merkezinde %13.3 olan işsizlik oranı, ilçe merkezlerinde %11.5'tir. Köylerde ise %0.8'dir.

İşsiz nüfusun büyük çoğunluğunu genç nüfus oluşturmaktadır. İşsiz nüfusun %58'i 30 yaşından küçüktür.

Tekirdağ ilinde bulunan 159.569 hane halkının yaklaşık %65'i şehirde yaşamaktadır. İl genelinde ortalama hane halkı büyüklüğü 3.8'dir.

İl genelinde hane halklarının %68'i kendi evinde oturmaktadır. Oturduğu konuta sahip olan hane halklarının oranı yerleşim yerlerine göre farklılık göstermektedir. Kendi evinde oturan hane halklarının oranı il merkezinde %60, ilçe merkezlerinde %61 iken, köylerde bu oran %83'e yükselmektedir. Kiracı olan hane halklarının oranı da yerleşim yerlerine göre farklılık göstermektedir. İl merkezinde kiracıların oranı %31 ile en yüksek düzeye sahip iken, köylerde bu oran %11'dir.

3. BÖLÜM

3. SAHA ARAŞTIRMASININ YAPILDIĞI SANAYİ SİTELERİ

‘Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Tasarımdan Üretime Geçiş Aşamasının Bir Bölge ve Sektör Ölçeğinde İncelenmesi.’ Konulu bu araştırmada Tekirdağ il merkezindeki 100.Yıl Sanayi Sitesi, Küçük Sanayi Sitesi ve Atatürk Sanayi Sitesinde faaliyet gösteren atölye tipi üretim yapan mobilya işletmeleri incelenmiştir.

KOBİ olarak tanımlanan bu işletmelerle ilgili Türkiye’de üzerinde uzlaşmış bir tanım yoktur. “KOBİ’lere hizmet veren her kurum ve kuruluş farklı bir KOBİ tanımından hareket etmektedir. Bu nedenle, uygulamada farklılıklar oluşmakta, KOBİ’lerin bir kısmı bazı uygulamaların içinde yer alırken, diğer bazı uygulamaların dışında kalabilmektedir. Bazı KOBİ tanımlarındaki diğer bir sorun da sadece “imalat sanayii” işletmelerini kapsama almasıdır. Dolayısıyla diğer sektörlerde faaliyet gösteren tüm işletmeler, esnaf ve sanatkarlar kapsam dışında kalmakta; mevcut devlet teşviklerinden yararlanamama durumu ile karşı karşıya kalabilmektedir.”³ Aşağıda Türkiye’deki farklı kuruluşların KOBİ tanımları ile AB tanımı verilmiştir.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Tanımı (3624 Sayılı Kanun):

1-50 işçi çalıştıran imalat sanayii işletmeleri küçük ölçekli.

51-150 işçi çalıştıran imalat sanayii işletmeleri orta ölçekli.

⁶Yılmaz Figen, “Türkiye’de Küçük Ve Orta Boy İşletmeler İktisadi Araştırmalar Ve Planlama Müdürlüğü Raporu”, 2003, s. 1.

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) Tanımı:

İmalat sanayinde faaliyette bulunan ve 1-200 işçi çalıştıran, gerçek usulde defter tutan, arsa ve bina hariç sabit sermaye tutarı bilanço net değeri itibariyle \$ 2 milyon karşılığı TL'yi aşmayan işletmeler.

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)**Tanımı:**

1-9 işçi çalıştıran işletmeler çok küçük ölçekli.

10-49 işçi çalıştıran işletmeler küçük ölçekli.

50-99 işçi çalıştıran işletmeler orta ölçekli.

Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfı (TOSYÖV) Tanımı:

1-5 işçi çalıştıran işletmeler çok küçük ölçekli.

5-100 işçi çalıştıran işletmeler küçük ölçekli.

100-200 işçi çalıştıran işletmeler orta ölçekli.

AB Komisyonu Tanımı:

Küçük İşletmeler:

- 50'den az işçi çalıştıran,

- Yıllık satış cirosu € 7 milyonu veya arsa ve bina hariç mevcut sabit sermaye tutarı, bilanço net değeri itibariyle, € 5 milyonu geçmeyen,

- Bağımsızlık kriterine1 uygun olan işletmeler.

Orta Büyüklükteki İşletmeler:

- 250'den az işçi çalıştıran,

- Yıllık satış cirosu € 40 milyonu veya arsa ve bina hariç mevcut sabit sermaye tutarı, bilanço net değeri itibariyle € 27 milyonu geçmeyen

- Bağımsızlık kriterine uygun olan işletmeler.

Mikro işletmeleri küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden ayırmak gerektiğinde, bunlar 10'dan az işçi çalıştıran işletmeler olarak tanımlanmaktadır. AB komisyonu yukarıdaki tanıma göre, içinde KOBİ, orta büyüklükte işletme, küçük işletme ve mikro işletme terimleri geçen tüm AB mevzuatını uyumlandırmıştır.

Bağımsız işletmeler, sermayesinin ya da hisse senetlerinin % 25 veya daha fazlası bir işletme tarafından üstlenilmemiş olan veya sermayesi KOBİ tanımı dışındaki işletmelerden meydana gelmemiş olan işletmelerdir. Ancak bu şart iki durumda aşılabacaktır:

- Eğer işletmenin sermaye sahipleri, kamu yatırım ortaklıkları, risk sermayesi şirketleri veya kurumsal yatırımcılar ise,
- Eğer işletme sermayesi kime ait olduğu belirlenemeyecek kadar küçük hisselerle bölünmüş ise ve eğer işletme sermayesinin % 25 veya daha fazlasının tek bir işletme tarafından üstlenilmemiş olduğunu veya sermayesinin KOBİ tanımı dışındaki işletmelerden meydana gelmemiş olduğunu yasal olarak belirtirse.

Eurostat, bu tanımdan hareketle, AB istatistiklerini aşağıdaki işletme büyüklük grupları itibariyle düzenlemektedir:

- 0 işçi çalıştıran (mikro)
- 1-9 işçi çalıştıran (mikro)
- 10-49 işçi çalıştıran (küçük)
- 50-249 işçi çalıştıran (orta)
- 250-499 işçi çalıştıran (büyük)
- 500 veya daha fazla işçi çalıştıran (büyük)

Çalışmada KOSGEB'in tanımı referans alınmış; 1-50 işçi çalıştıran imalat sanayi işletmeleri küçük ölçekli ve 51-150 işçi çalıştıran imalat sanayi işletmeleri orta ölçekli işletme olarak kabul edilmiştir.

Çalışma kapsamındaki sanayi sitelerinde yer alan işletmelerin tamamının küçük işletme kapsamına girdiği saptanmıştır. Bu nedenle çalışma küçük ölçekli mobilya işletmelerinin durumunu saptamak amacı ile yüz yüze anket yöntemi kullanılarak tamamlanmıştır.

İşletmelere uygulanan anket ile işletmelerin üretim- tasarım sürecinde bilgisayar teknolojisini ve teknik resim kurallarını kullanıp kullanmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada firmaların bugünkü yapıları, ekonomik durumları, gelecek planları ve bilişim teknolojilerinden ne derece yararlandıkları da araştırılmıştır.

Anketin uygulanışında tam standart soru tipi yöntemi kullanılmış, soruların sırası değiştirilmeden anketteki sıraya göre sorulmuştur. Ankette yer alan sorular alanlarına göre sınıflandırılarak sonuçlar grafik ve tablolarla tez içersinde Bölüm 4'den başlayarak sunulmuştur.

3.1. 100.YIL SANAYİ SİTESİ

26-1-1995 tarihinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürlüğü'nce oluşturulan Yer seçimi Komisyonu kararı ile il merkezine 13 km uzaklıkta Hayrabolu yolu üzerinde 200 dekar arazi Organize Sanayi Bölgesi olarak seçilmiştir.

Tekirdağ 100. Yıl Küçük Sanayi Sitesi: Yapımına 1982 yılında başlanan sanayi sitesi 1987 yılında faaliyete geçmiştir. 230 dönümlük bir alanda kurulmuş olup, 324 iş yeri ve çıraklık okulundan oluşan sitede 1050 kişi istihdam olunmaktadır. Sitede 30-35 atölye tipi mobilya imalatçısı bulunmaktadır (Resim 2).

Resim 2. 100.Yıl Sanayi Sitesi

3.2. TEKİRDAĞ KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ

Tekirdağ merkezinde kurulan ilk sanayi sitesi olan Küçük Sanayi Sitesi 1975 yılından beri hizmet vermektedir. 147 iş yerinden oluşmaktadır. Bu işyerlerinden 20-25'i atölye tipi mobilya imalatçılarından oluşmaktadır (Resim 3).

Resim 3. Küçük Sanayi Sitesi

3.3. ATATÜRK SANAYİ SİTESİ

Atatürk Sanayi Sitesi Küçük sanayi sitesinin bir kolu olarak oluşmuştur. Ağırlıklı olarak mobilya imalatçıları barındıran yaklaşık 20 işletmeden oluşan küçük bir sanayi sitesidir. Konum olarak Küçük Sanayi Sitesinden Hayrabolu Caddesi ile ayrılırlar(Resim 4).

Resim 4. Atatürk Sanayi Sitesi

3.4. ARAŞTIRMA KAPSAMINDAKİ MOBİLYA İŞLETMELERİ

Araştırma kapsamındaki 100.Yıl Sanayi Sitesi, K¼¼¼¼ Sanayi Sitesi ve Atat¼¼¼¼ Sanayi Sitesinde faaliyet g¼¼¼¼eren mobilya imalat at¼¼¼¼yeleri genelde tipik bir yapı g¼¼¼¼stermektedirler.

At¼¼¼¼yelerde ortalama 2 ila 3 kişi ¼alıŐmakta ve t¼¼¼¼m işletmelerde benzer makineler bulunmaktadır.

Yaptıkları işlerde işçilik kalitesi dışında b¼¼¼¼y¼¼¼¼k benzerlikler g¼¼¼¼stermektedir.

Araştırma kapsamındaki işletmelerin genel durumları, ¼alıŐan sayıları, makine parkları, eğitim durumları gibi pek ¼ok konu ¼alıŐmanın 4.B¼¼¼¼l¼¼¼¼m¼¼¼¼nden başlayarak ayrıntılı ve istatistiksel olarak incelenmiştir.

Resim 5, Resim 6, Resim 7 ve Resim 8'de tipik bir mobilya imalat at¼¼¼¼yesinin resimleri ve yapılan işlere g¼¼¼¼r¼¼¼¼n¼¼¼¼mler g¼¼¼¼r¼¼¼¼lmektedir.

Resim 5. Tipik Bir Mobilya İmalat At¼¼¼¼yesi

Resim 6. Tipik Bir Mobilya İmalat Atölyesi

Resim 7. İşletmede Showroom Olarak ta Kullanılan Bir Büro

Resim 8. İşletmede Yapılan Örnek Bir İş

Resim 9. İşletmede Yapılan Örnek Bir İş

4.BÖLÜM

4.İŞLETMELERİN FAALİYET KONUSU VE ÜRÜNÜ

4.1. İŞLETMELERİN FAALİYET KONUSU

Çalışmamıza konu olan işletmeleri Tekirdağ il merkezindeki küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren Mobilya İmalatçıları oluşturmaktadır.

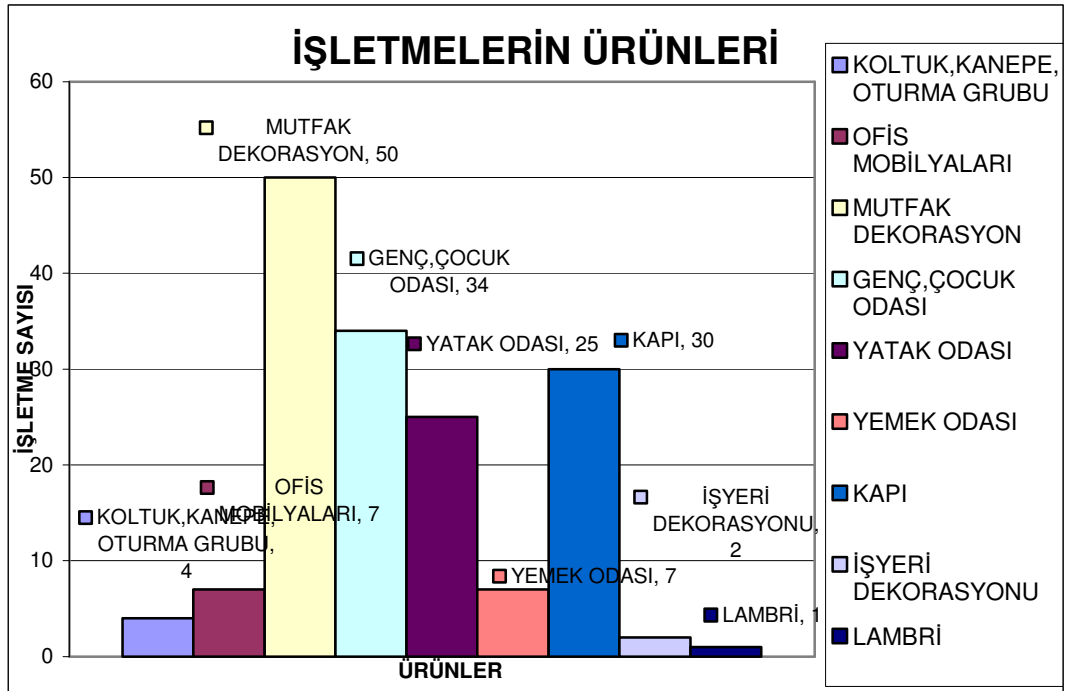
Çalışmada uygulanan ankete 50 mobilya imalatı yapan işletme cevap vermiştir.

4.2. İŞLETMELERİN ÜRÜNLERİ

Mobilya işletmelerinin ürünlerine bakıldığında anketi yanıtlayan işletmelerin öncelikli olarak mutfak dekorasyonu yaptığı görülmüştür. Mutfak dekorasyonunu sırası ile genç,çocuk odası, kapı, yatak odası, ofis mobilyaları, yemek odası, işyeri dekorasyonu ve lambri izlemektedir.

Grafik 1' de belirtilen ürünleri üreten işletme sayıları görülmektedir.

Grafik 1. İşletmelerin Ürünleri

5. BÖLÜM

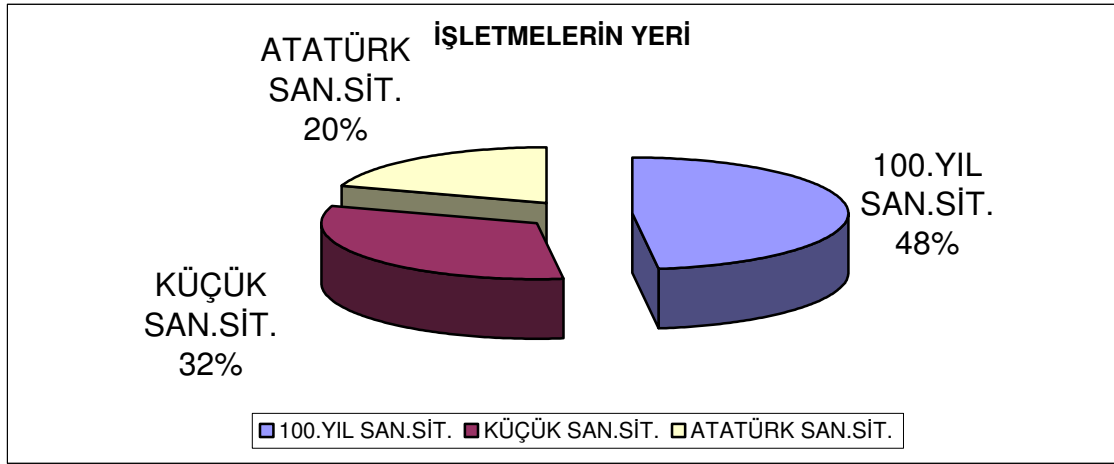
5. İŞLETMELERİN YERLEŞİM YERLERİ, KURULUŞ YILI, HUKUKİ STATÜSÜ, KURULUŞ ŞEKLİ, MÜLKİYETİ

5.1. İŞLETMELERİN YERİ

Araştırmamızda uygulanan ankete cevap veren mobilya işletmeleri il merkezinde bulunan küçük sanayi sitelerinde faaliyet göstermektedir. Anketi cevaplayan işletmeler sırası ile 100.Yıl Sanayi Sitesi, Küçük Sanayi Sitesi ve Atatürk Sanayi Sitesinde yerleşik durumdadır.

Grafik 2 ve Tablo 1’de anketi yanıtlayan işletmelerin bulunduğu sanayi siteleri, dağılım yüzdeleri ve sayıları görülmektedir.

Grafik 2. İşletmelerin Yeri

Tablo 1 . İşletmelerin Yeri

İŞLETMELERİN YERİ	İşletme Sayısı	Yüzde
100.YIL SANAYİ SİTESİ	24	%48
KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ	16	%32
ATATÜRK SANAYİ SİTESİ	10	%20
TOPLAM	50	%100

5.2. İŞLETMELERİN KURULUŞ YILI

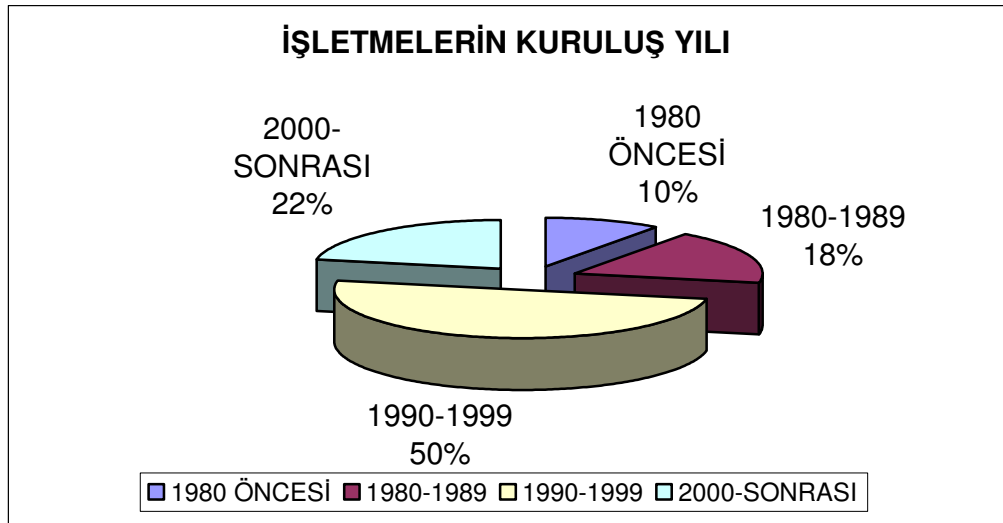
Anket kapsamında Tekirdağ ilindeki mobilya işletmelerinin büyük bir bölümünün (% 72) 1990 ve sonrasında kurulduğu tespit edilmiştir.

İlde 1990'larda büyük bir kooperatifleşme ve yapılaşma olmuştur. Bu yapılaşmanın bir sonucu olarak da mobilya sektörü cazip bir alan haline gelmiş ve sonuçlarını da kurulan yeni mobilya işletmeleri olarak vermiştir. İldeki mobilya işletmelerinin etki alanı merkez ilçe ile sınırlı olduğu için merkezdeki inşaat sektörü direkt olarak işletmeleri etkilemektedir.

17 Ağustos 1999 Kocaeli depremi ile birlikte ilde inşaat aktivitesi durma noktasına gelmiş ve bu durum da sonuçlarını 2000 sonrası kurulan işletme sayılarındaki düşüşle göstermiştir. İlde 2004 yılında hareketlenmeye başlayan inşaat sektörü 2006 yılında yapımına başlanması planlanan TOKİ Konutları hızını daha da arttıracaktır. Bu durum da mobilya imalatçıları doğrudan etkileyecektir.

Grafik 3'te işletmelerin kuruluş yıllarına göre yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 3. İşletmelerin Kuruluş Yılı

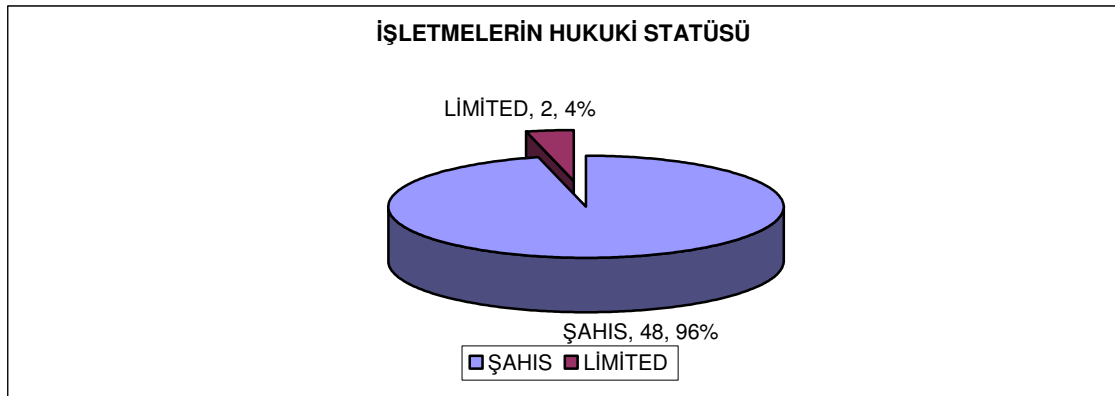
5.3. İŞLETMELERİN HUKUKİ STATÜSÜ

Anket kapsamında Tekirdağ ilindeki mobilya işletmelerinin % 96'sının şahıs işletmesi, % 4'dünün limitet şirket statüsünde faaliyet gösterdiği belirlenmiştir.

“Türkiye’deki sanayi kuruluşlarının ömürlerinin çok kısa sürdüğünü, küçük olarak başlayıp, orta seviyeye gelip, bazen daha da büyüyüp, ondan sonra da battıklarını görüyoruz...Türkiye’de orta büyüklükteki sanayicinin ömrü 30 senedir.”⁶ Bu durum küçük işletmelerin çoğunun aile işletmesi olmasından ve belli bir takım kişilere bağlı kalmaları nedeni ile tam kurumsallaşabilme imkanını bulamamalarından kaynaklanmaktadır. Bu noktada ankete katılan en yaşlı işletmeciler işletmelerini bu yıl emekli olarak kapatacağını belirtmiştir. Bu durum bizim işletmelerin kurumsallaşamamalarının sonuçlarını kavramamıza yardımcı olmaktadır.

Grafik 4’de işletmelerin hukuki statüleri, sayıları ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 4. İşletmelerin Hukuki Statüsü

⁶ “Aile Şirketleri Değişim ve Süreklilik” Ankara Sanayi Odası Yayını, Yayın No. 56., s.137.

5.4. İŞLETMELERİN KURULUŞ ŞEKLİ

Ankette yer alan işletmelerin önemli bir kısmı herhangi bir devir kapsamında olmayan, yeni kurulmuş işletmeler olup ikinci sırada 3. Şahıstan işletmeler ve sonra aileden devir alınan işletmeler bulunmaktadır.

Bu verilerle işletmelerin kuruluş yıllarına ait verileri değerlendirdiğimizde işletme ömürlerinin kısa olduğu ve kurumsallaşamadıkları görülmektedir.

Türkiye’de kurulan işletmelerin yarıya yakını kuruluşlarının ilk yıllarında tasfiye olmaktadır. Bu saptama araştırmada da işletmelerin % 90’ının yeni kuruluş oluşuyla da desteklenmektedir. Kapanan işletmelerin yerine açılan işletmeler hukuken yeni kuruluş olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizdeki küçük ve orta ölçekli işletmelerin önemli bir bölümü aile şirketi özelliğindedir ve Türkiye ekonomisinde önemli yer tutar. Bu şirketlerin değişime açık olamamaları, değişime direnmeleri sürekliliklerini etkilemekte ve şirket faaliyetlerine son vermektedir. Yine çalışmamızda işletmelerin yenilikleri takip etme ve bilgisayar kullanımı gibi konularda ne kadar geri kaldıkları görülmektedir.

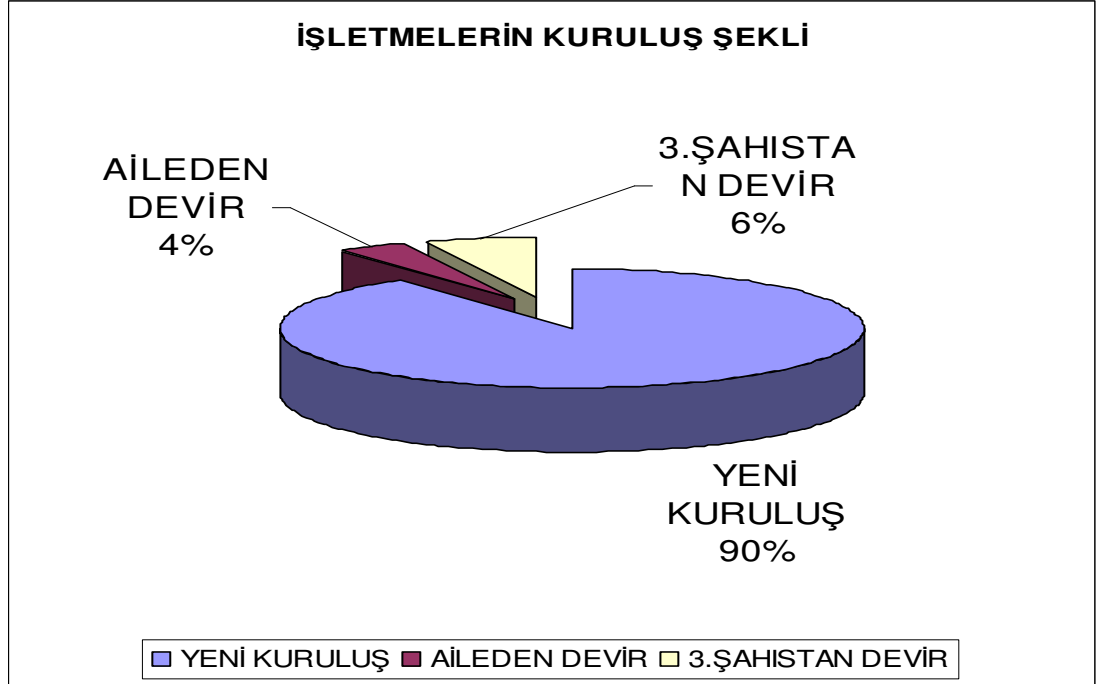
Gerek Türkiye’de, gerek diğer ülkelerde üçüncü nesle devreden aile şirketi sayısı çok azdır ve bu durum araştırmamızda da % 4’lük aileden devir oranı ile ortaya konmaktadır.

“Türkiye’de kurumsallaşarak sürekliliğe kavuşmuş bir işletme yapısı değil, kesikli bir yaşam sürecine sahip, doğup ölen, işletmecilik ve teknolojik birikimlerin nesilden nesle devredilemediği bir işletme yapısı oluşmuştur. Bu kesikli yaşam sürecinde yeni kurulan işletmeler sıfırdan

başlamak zorunda kalmakta, daha önceki kuruluşların birikimlerini devam ettirememektedirler. Türkiye’de elli yıllık geçmişi olan sanayi kuruluşları çok azdır. Olanlar da genellikle, büyüme sürecine girmektense, küçük ölçeklerde kalmayı tercih eden, tutucu işletmelerdir.”⁶

Grafik 5’de işletmelerin kuruluş şekilleri ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 5. İşletmelerin Kuruluş Şekli

⁶ A.g.y., s. 138.

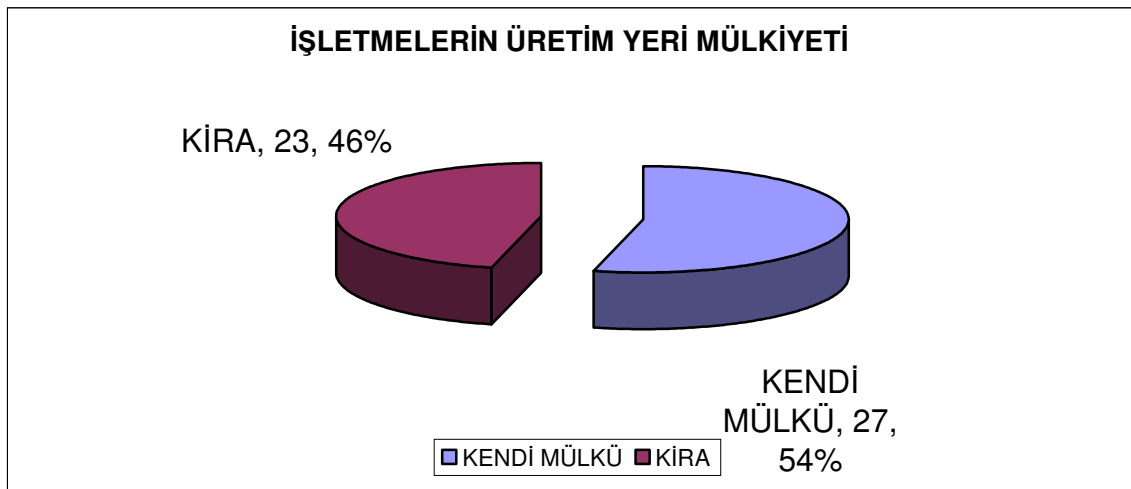
5.5. İŞLETMELERİN ÜRETİM YERİ MÜLKİYETİ

Ankette üretim yeri mülkiyetine bakıldığında; işletmelerin üretim yerlerinin % 54'ünün kendi mülkiyeti, %46'sının ise kira olan işletmeler olduğu görülmektedir.

Ankete katılan işletmelerin pek çoğu sürekli bir üretim aktivitesi içerisinde olmamalarına rağmen fiili varlıklarını sürdürmektedir. Bu durumun en önemli sebebi de işletmelerin %54'ünün işyeri mülkiyeti olmasıdır. İşletme sahipleri işletme maliyetlerinde örtülü maliyet olarak adlandırılan maliyetleri dikkate almamaktadır. Bu maliyetler kendi işçilikleri, işyeri maliyeti gibi maliyetlerdir. İşyeri sahipleri kira vermedikleri için ve işçiliği de kendileri yaptığı için bu durumu maliyet olarak görmemektedir. Dolayısı ile bir ödeme yapmadıkları bu tip maliyetleri dikkate almayarak işletmeyi yaşatmaya devam etmektedirler.

Grafik 6'da üretim yeri mülkiyetlerinin yüzde ve sayısal olarak değerleri görülmektedir.

Grafik 6. İşletmelerin Üretim Yeri Mülkiyeti

6. BÖLÜM

6. İŞLETMELERDEKİ İNSAN KAYNAKLARI

6.1. İŞLETMELERİN YÖNETİMİ

Ankete katılan işletmelerin tamamında yöneticilerin aynı zamanda işletmenin sahibi olduğu tespit edilmiştir. Bu işletmelerin %96'sı aile işletmesidir.

“Küçük ve orta ölçekli işletmeler gerek dünyada gerekse Türkiye’de sosyal ve ekonomik önemli bir yere sahiptirler. Bununla beraber bu işletmelerin büyük çoğunluğu da aile şirketleridir. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin toplam işletmelere oranı, ABD’de %97.1, Almanya’da %99.8, Japonya’da %99.4 ve Türkiye’de %98.8’dir. Diğer taraftan ABD’de kayıtlı şirketlerin %90’ı, İspanya’da %80’i, İtalya’da %95’i, İsviçre’de %85’i ve Türkiye’de %95’i aile şirkettir.”⁷

Aile şirketlerinin temel amaçlarından birisi de devamlılıklarını sağlayarak sonraki kuşaklara devretmektir. Bu durum işletmelerin kuruluş şekli bölümünde de incelenmiş ve anket kapsamındaki işletmelerin ancak %4’ünün aileden devir yolu ile kurulduğu saptanmıştı. Sonraki kuşaklara devir çok kolay bir süreç değildir. “Örneğin ABD’de, ortalama olarak, yeni kurulan aile şirketlerinin %40’ı daha ilk beş yılda yok olmakta, geri kalanların %66’sı birinci kuşakta batmakta veya el değiştirmektedir. Dolayısıyla ikinci kuşağa kadar yaşayabilen aile şirketlerinin, oranı %20’yi geçmemekte ve hatta bu yüzde yirminin ise ancak %17’si üçüncü

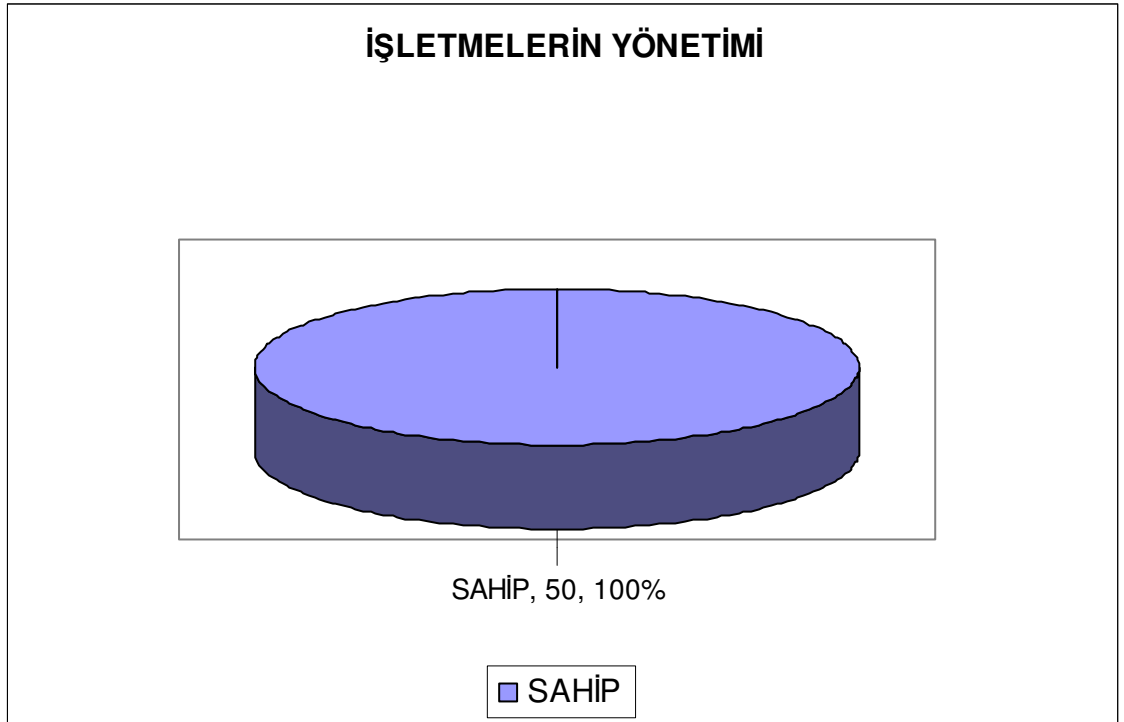
⁷SAGLAM Necdet, “Aile Şirketlerinde Yeniden Yapılanma” Anadolu Üniversitesi İİBF

kuşağa kadar devam edebilmektedir. Sonuçta, birinci kuşak tarafından kurulmuş olan 100 aile şirketinden sadece ve sadece 3.4 tanesi üçüncü kuşağa dek yaşamını sürdürebilmektedir. İngiltere’de ise durum benzerdir, İngiliz şirketlerinin oranı da %3.3. üçüncü kuşağa devredilebilmektedir.”⁷

Aile işletmelerinde profesyonel yöneticilere güvenilmemekte ve tüm yetki ve sorumluluk işletme sahibinde toplanmaktadır. Bu durumda işletme sahibi aynı zamanda ailenin de baskın karakteri olduğu için kararları sorgulanamamaktadır.

Grafik 7’de işletmelerin yönetiminin işyeri sahipleri tarafından yürütüldüğü görülmektedir.

Grafik 7. İşletmelerin Yönetimi

⁷ A.g.m. s.1.

6.2. İŞLETME SAHİBİNİN EĞİTİM DURUMU

İşletme sahiplerinin eğitim durumlarına bakıldığında; çoğunluğun ilköğretim mezunlarından oluştuğu tespit edilmiştir.

Ailelerin okul yaşamında başarılı görmedikleri çocuklarını sanayideki işletmelere çırak olarak verdiği bilinmektedir. Anket kapsamındaki işletme sahiplerinin % 76 sı çıraklıktan başlayarak meslek sahibi olmuşlardır. Ustalık belgelerini aldıktan sonra da kendi işlerini kurmuşlardır.

İşletmelerin kuruluş şeklinde belirttiğimiz gibi mesleğe çırak olarak başlanmakta daha sonra kalfalık, ustalık, işyeri açma ve emeklilik ile işyerini kapatma şeklinde süreç devam etmektedir. Kapanan işletmenin yerine arkadan gelen genç ustalar işyerlerini açmakta, bir işletme ömrünü tamamlarken diğeri yeni bir yaşama başlamaktadır. Aradaki kopukluk eski işletme bilgi ve birikimlerinin yeni işletmeye geçmesini engellemekte ve her yeni işletme eski yollardan tekrar geçerek yaşamını sürdürmektedir. Bu durum %4'lük orandaki aileden devir olan işletmelerde farklılaşmaktadır. İş ve işletme yönetimi ile ilgili olumlu ve olumsuz tüm bilgi ve birikimler yeni kuşaklara aktarılmaktadır.

Yine işletme sahiplerinin ancak %20'sinin meslek lisesi mezunu oluşu da önemli bir sonuçtur. Konu ile ilgili olarak meslek lisesindeki öğretmenlerle yapılan görüşmede meslek lisesine gelen öğrencilerin ailelerinin genelde dar gelirli aileler olduğu belirtildi. Ailenin ekonomik

durumunun olmayışı nedeni ile okulu bitiren öğrencilerin meslekleri ile ilgili çalışma yeri olarak fabrikaları tercih ettikleri belirtildi.

Sanayide ücretlerin düşük oluşu ve sosyal güvencenin olmayışı meslek lisesi mezunlarını fabrikalara yönlentmektedir.

Dar gelirli bir aileden geldikleri için de kendi işyerlerini açamamaktadırlar.

İşyeri açmak için ayrıca gerekli olan tecrübenin fabrikalarda sağlanamaması da meslek lisesi mezunlarını sanayiden uzak tutmaktadır.

Fabrikada tek tip seri üretim yapan çalışanlar sanayideki iş çeşitliliğine uyum sağlayamamaktadırlar. Ayrıca sanayide mesai kavramı da olmadığı için düzensiz çalışma koşulları meslek lisesi mezunlarını sanayiden uzaklaştırmaktadır.

Fabrikada tanımlı görev ve sorumluluk varken sanayi işletmelerinde belirsizlikler hakimdir.

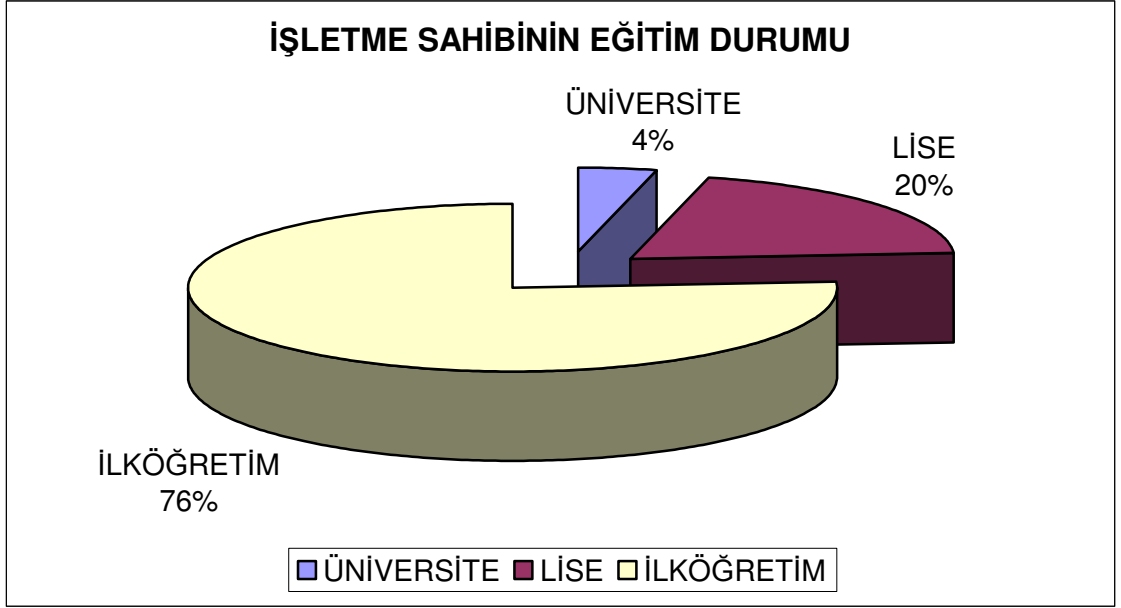
Fabrikada müşteri ile iletişimi olmayan çalışan sanayide sürekli müşteri ile iletişim halindedir. Yine fabrikada malzemecilerle yada maddi konularla ilgisi olmayan kısacası işletme yönetimini görmeyen, öğrenmeyen çalışan sanayide yeni bir iş kurmaya da cesaret edememektedir.

Anket görüşmelerinde sadece üç işletmecinin meslek lisesinden mezun olup daha sonra fabrikada çalıştıktan sonra kendi işyerini açtığı saptanmıştır.

Üniversite mezunu işyeri sahipleri ise farklı bir alandan mezun olmuş ve aile işi olarak mobilya imalatına girmişlerdir. %4 orandaki bu işletmeciler aile geleneği olarak mevcut işyerlerini işletmektedirler.

Grafik 8 ve Tablo 2’de işletme sahiplerinin eğitim durumları, yüzde ve sayı olarak görülmektedir.

Grafik 8. İşletme Sahibinin Eğitim Durumu

Tablo 2. İşletme Sahibinin Eğitim Durumu

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
ÜNİVERSİTE	2	%4
LİSE	10	%20
İLKÖĞRETİM	38	%76
TOPLAM	50	%100

6.3. İŞLETME SAHİBİNİN YAŞ SINIFLAMASI

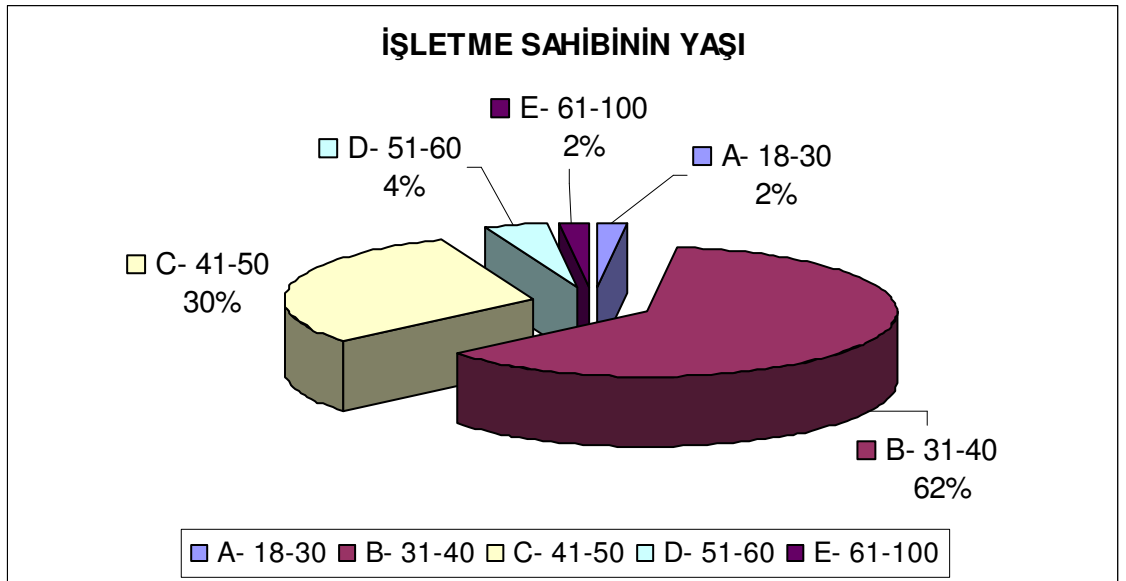
Anketi cevaplayan işletme sahiplerinin yaş ile ilgili verileri incelendiğinde birinci sırayı 31-40 yaş sınıfının aldığı daha sonra 41-50 yaş sınıflaması, 51-60 sınıflaması ve 18-30, 61-100 sınıflamalarının geldiği görülmektedir.

Türkiye genelinde işletme ömürlerinin 30 yıl olduğu şirketlerin statüsü bölümünde belirtilmişti. Anket sonuçlarına da baktığımızda işletme sahiplerinin yaş kategorilerinde 50 ve 60'lı yaşlarda ki oranın düşüklüğü dikkate değer bir oranda dır. Emeklilik yaşına gelmiş yada iş görme kapasitesi düşmüş işletme sahipleri işyerlerini kapatmakta yada ancak %4'ü ikinci kuşağa devretmektedir.

Çalışmada işletmelerin tamamının şahıs işletmesi olduğu için işletme yöneticileri ile ilgili ankette yer alan sorular değerlendirmeye katılmamıştır.

Grafik 9 ve Tablo 3'de işletme sahiplerinin yaş sınıflandırmaları, sayı ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 9. İşletme Sahibinin Yaşı

Tablo 3. İşletme Sahibinin Yaşı

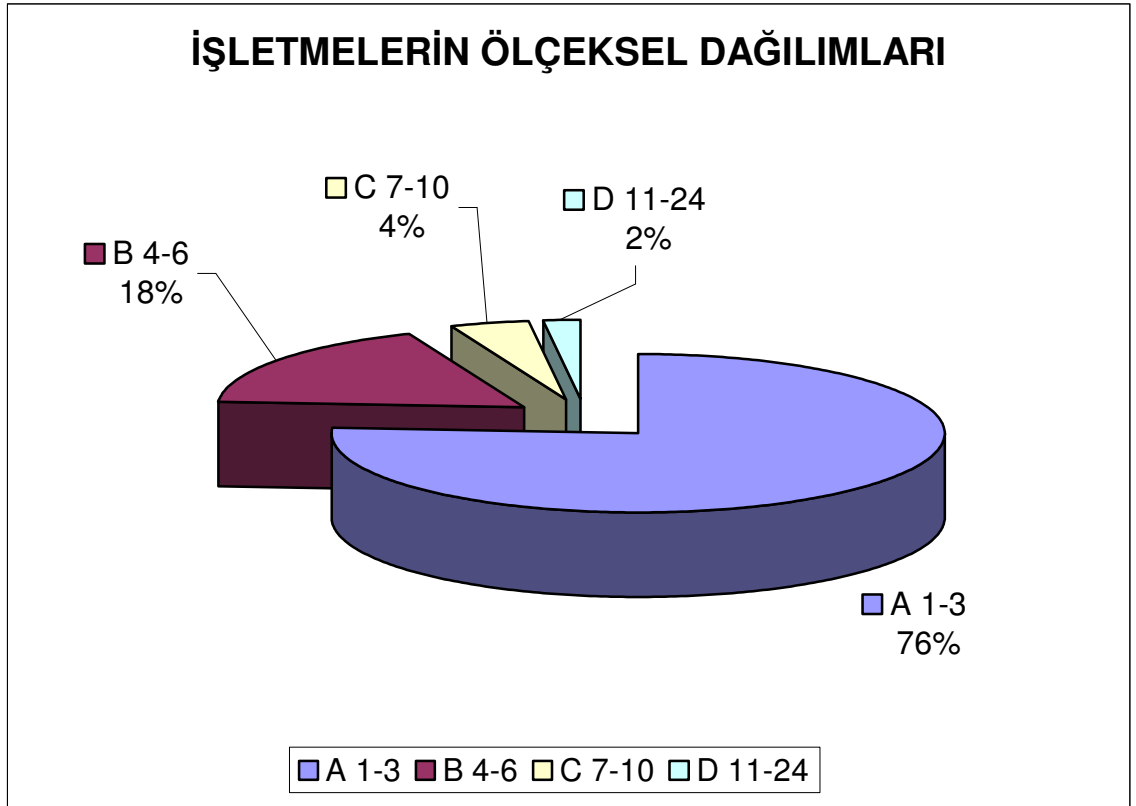
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
18 - 30	1	%2
31 - 40	31	%62
41 - 50	15	%30
51 - 60	2	%4
61 - 100	1	%2
TOPLAM	50	%100

6.4. İŞLETMELERİN ÖLÇEKSEL DAĞILIMI

Çalışanların sayısına bakıldığında anketi cevaplayan mobilya işletmelerinden (1-3) işçi çalıştıran işletmelerin %76'lık bir yüzdeye sahip oldukları görülmüştür. Bu durum anketi cevaplayan küçük sanayi sitelerinde faaliyet gösteren işletmelerin daha ziyade bir imalat atölyesi durumunda olduklarını göstermektedir. Geriye kalan % 24'lük kısım ise sırası ile 4-6 çalışanlı, 7-10 çalışanlı ve 11-24 çalışanlı işletmelerden oluşmaktadır.

Grafik 10 ve Tablo 4'de işletmelerin çalışan sayılarına göre ölçeksel dağılımları yüzde ve sayı olarak gösterilmektedir.

Grafik 10. İşletmelerin Ölçeksel Dağılımları

Tablo 4. İşletmelerin Ölçeksel Dağılımları

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
1-3 ÇALIŞAN	38	%76
4-6 ÇALIŞAN	9	%18
7-10 ÇALIŞAN	2	%4
11-24 ÇALIŞAN	1	%2
TOPLAM	50	%100

6.5. ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMU

Tekirdağ ilinde uygulanan 50 adet ankette; işletmelerde çalışanların eğitim durumları incelendiğinde, toplam 137 çalışanın % 44'ünü ilköğretim mezunları oluşturmaktadır. Çalışanların %31'i Çırak Okulu mezunudur. Bu oran sanayi sitelerinde bulunan çırak kullarının etkinliğini göstermektedir. Ağırlıklı olarak ilköğretim mezunlarının çalıştığı işletmelerde özellikle ilköğretim mezunu çırakların mesleki açıdan pek çok eksiklikleri bu okullarda giderilmektedir.

İlköğretim mezunu çıraklar 3 yıl çırak okulunda okuduktan sonra kalfalık belgesi almaktadır. Kalfalık belgesini alan çıraklar üç yıllık ustalık kursunu da tamamladıklarında ustalık belgelerini alarak ustalık alanında kendi işyerlerini kurabilmektedir. Verilen süreler mobilyacılar için geçerli olan eğitim süresidir. Lise mezunu çıraklar için ise bu süreler 1.5 yıla düşmektedir. Meslek Lisesi mezunları ise direk ustalık sınavına girerek ustalık belgesi alabilmektedirler. Teknik Lise mezunları direk diplomaları ile başvurup işyeri açma belgesi alabilmektedir.

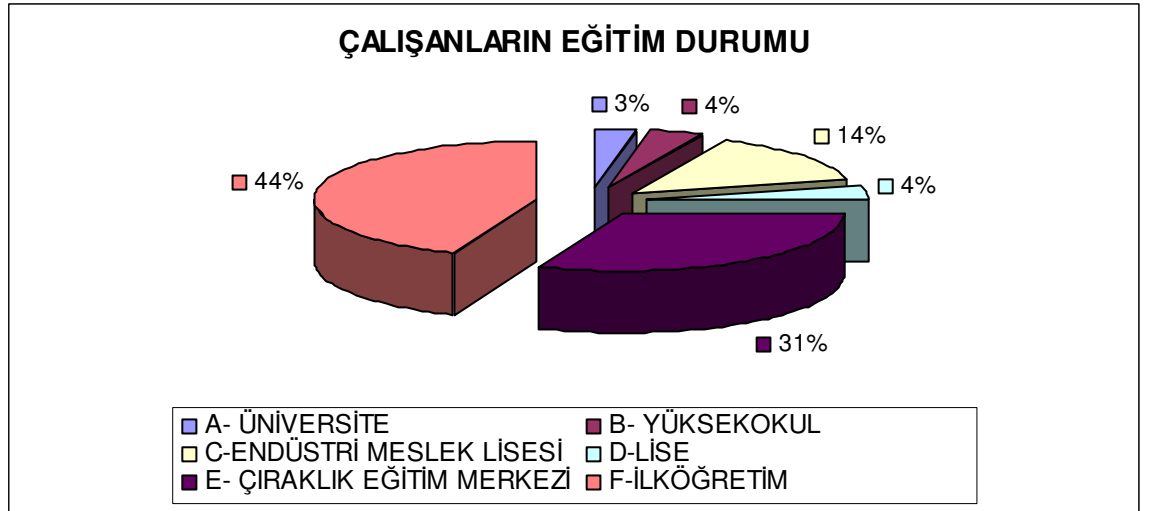
Yine anket sonuçlarına göre işletmelerde çalışan üniversite, yüksekokul mezunlarının çok küçük bir orana sahip olduğu gözlenmektedir.

Sanayide en önemli istihdamı sağlayacak olan endüstri meslek lisesi mezunlarının oranının %14 olduğu görülmektedir. Bu oranın düşük olmasındaki bir etkende meslek lisesi mezunlarının 300-500 işçi kapasiteli Koleksiyon Mobilya ve Tekağaç Orman Ürünleri gibi büyük ölçekli fabrikalarda istihdam edilmesidir.

Meslek lisesi mezunlarının fabrikaları tercih etmesinin en önemli sebepleri; fabrikalarda tanımlanmış mesai ve görev tanımlarının olması, sosyal imkanların fazla oluşu (yemek, servis, aile yardımları, sigorta vb.) ve standart bir maaş politikasının olması olarak sayabiliriz. Bu konu ile ilgili işletme sahiplerinin eğitim durumu bölümde daha geniş bilgi verilmiştir.

Grafik 11 ve Tablo 5’da çalışanların eğitim durumu, sayıları ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 11. Çalışanların Eğitim Durumu

Tablo 5. Çalışanların Eğitim Durumu

	ÇALIŞAN SAYISI	YÜZDE
ÜNİVERSİTE	4	%3
YÜKSEKOKUL	5	%4
ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ	19	%14
LİSE	5	%4
ÇIRAK OKULU	42	%31
İLKÖĞRETİM	62	%44
TOPLAM	137	%100

7.6. İMALAT (KONSTRÜKSİYON) RESMİ BİLEN ÇALIŞANLARIN DAĞILIMI

Anket kapsamındaki işletmelerde imalat resmi bilen eleman sayılarının dağılımına baktığımızda işletmelerin %54'ünde 1-3 imalat resmi bilen eleman sayısı gözlenirken %42 gibi çok büyük bir orandaki işletmelerde imalat resmi bilen eleman olmayışı küçük sanayi sitelerinde atölye tipi faaliyet gösteren işletmelerin mesleki ve teknik bilgi durumlarını göstermektedir.

Toplam olarak anket kapsamındaki 137 çalışandan ancak 55 tanesi imalat resmi bilmektedir.

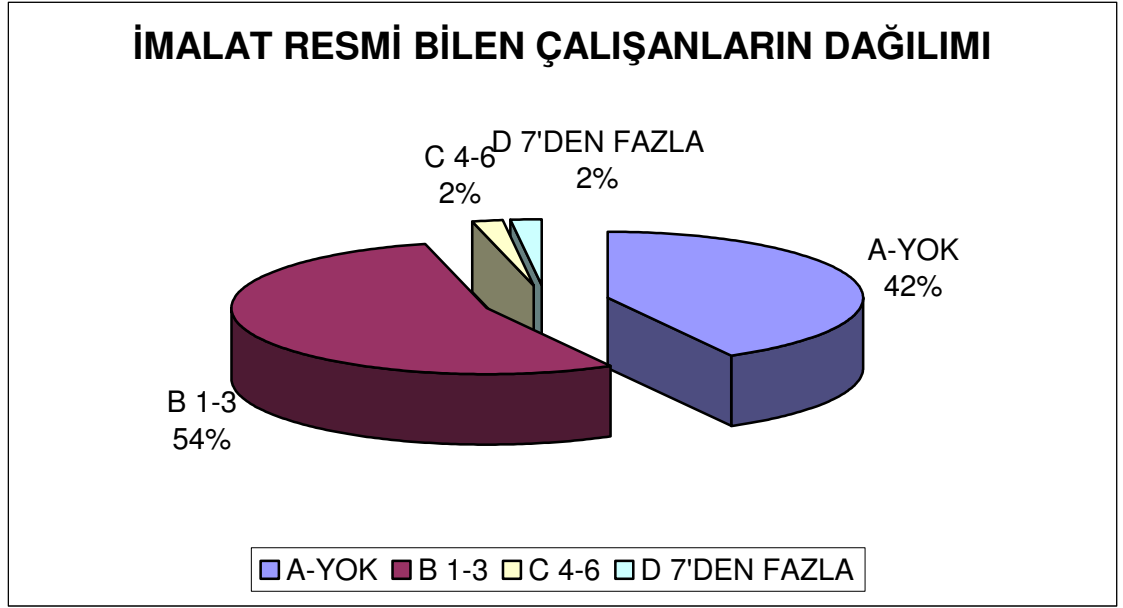
Teorik olarak çalışanların eğitim durumlarına baktığımızda toplam 70 kişi üniversite, yüksekokul, endüstri meslek lisesi ve çıraklık okulu mezunu olduğu halde ancak 55 kişinin imalat resmi bildiğini söylemesi de diğer bir dikkate değer noktadır. Bu durum anket kapsamındaki teknik okul mezunu olan 70 kişiden %21'inin (15 kişi) imalat resmi öğrenmeden mezun olduğunu göstermektedir.

Konu ile ilgili meslek lisesi ve çıraklık okulu öğretmenleri ile yaptığımız görüşmelerde imalat resmi ve birçok mesleki konulardaki eksikliklerin kaynağı olarak öğrencilerin dersleri öğrenmeseler bile çıkacak aflarla yada genel ortalama ile geçebileceklerine inanmaları gösterildi.

Ayrıca öğretmenler mesleki ve teknik olarak çok yetenekli ve eğitilmiş öğrencilerinde okullardan mezun olduklarını fakat bu öğrencilerin ya fabrikalara yada üniversitelere gittiğini belirttiler. Sanayide çalışan öğrencilerin fabrikalara giremeyen yada sanayide aile işletmesi olan öğrenciler olduğu anket ve görüşmelerde saptandı.

Grafik 12 ve Tablo 6'de imalat resmi bilen çalışanların dağılımları yüzde ve sayı olarak görülmektedir.

Grafik 12. İmalat Resmi Bilen Çalışanların Dağılımı

Tablo 6. İmalat Resmi Bilen Çalışanların Dağılımı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
YOK	21	%42
1-3	27	%54
4-6	1	%2
7'DEN FAZLA	1	%2
TOPLAM	50	%100

7.7. TASARIMLA GÖREVLİ ÇALIŞAN DAĞILIMI

Anket kapsamındaki 137 çalışandan 62 sinin işletmede çizim işlerini yaptığı belirlenmiştir. Yine anket kapsamındaki çalışanlardan 55'inin imalat resmi bildiğini saptamıştık. Bu durumda en iyi ihtimalle işletmelerin çizim sorumlularından 7 tanesinin imalat resmi bilmediği sonucu çıkmaktadır.

Uygulanan ankete cevap veren işletmelerin % 96'sında ürün tasarımlarını ve imalata ilgili resimleri hazırlayan çizim sorumlusu sayısının 1-3 kişi olduğu saptanmıştır.

İşletmelerde yapılan görüşmelerde imalatı yapılacak mobilyanın ölçülerini ve modelini belirleyen tasarım sorumlularının işyeri sahipleri olduğu görülmüştür.

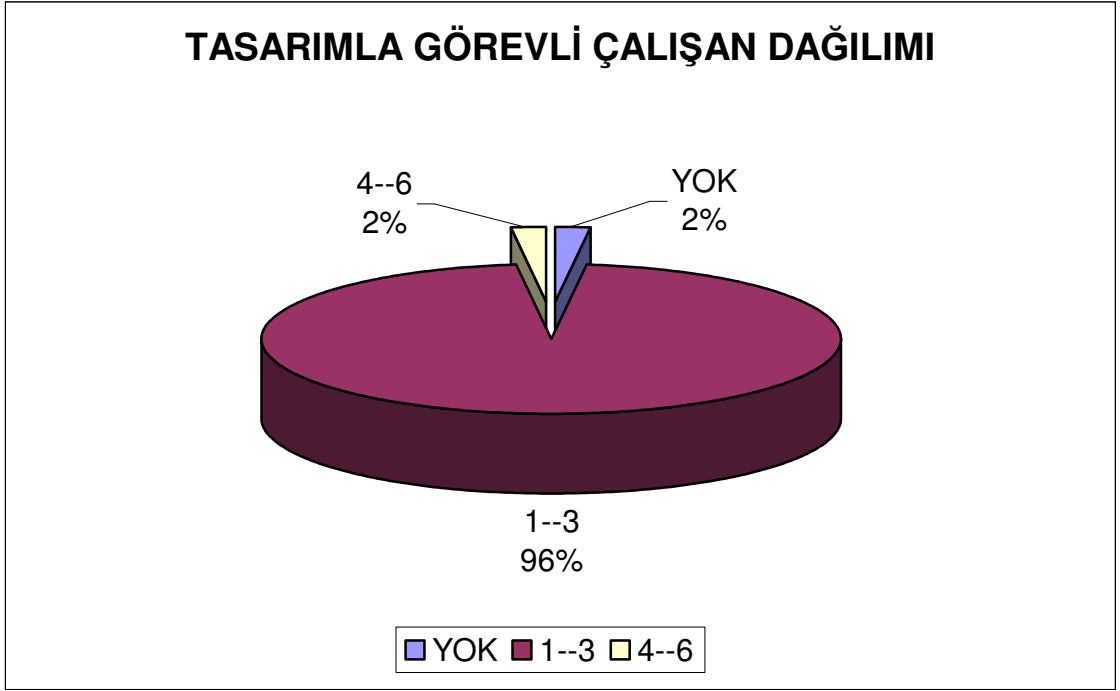
İşyeri sahibi müşteriyi bulan işi alan ve tasarlayan kişidir. İşyeri sahibi hem işletmeci, hem muhasebeci hem de üretim müdürü konumundadır. İş takibini ve ödemeleri takip eder, üretimi planlar. Kısaca her işi yapan kişidir. Tüm yetkileri elinde toplamıştır.

İşletme sahibinin hazırladığı çizim yada krokiler işyerinde usta tabir edilen imalattaki en yetkin çalışanın kontrolünde imal edilir.

Ankete katılan bir işyeri ise sadece bir mimarın çizimlerini üretmekte olduğu için işletmede çizim ve modellerle ilgilenen bir çizim sorumlusu bulunmamaktadır. İşletme sadece üretim yapmaktadır.

Grafik 13 ve Tablo 7'de imalatı yapılacak ürünün tasarımını yapan çizim sorumlularının dağılımı yüzde ve sayı olarak gösterilmiştir.

Grafik 13. Tasarımla Görevli Çalışan Dağılımı

Tablo 7. İmalatı Yapılacak Ürünün Tasarımını Yapan Çizim Sorumlularının Dağılımı

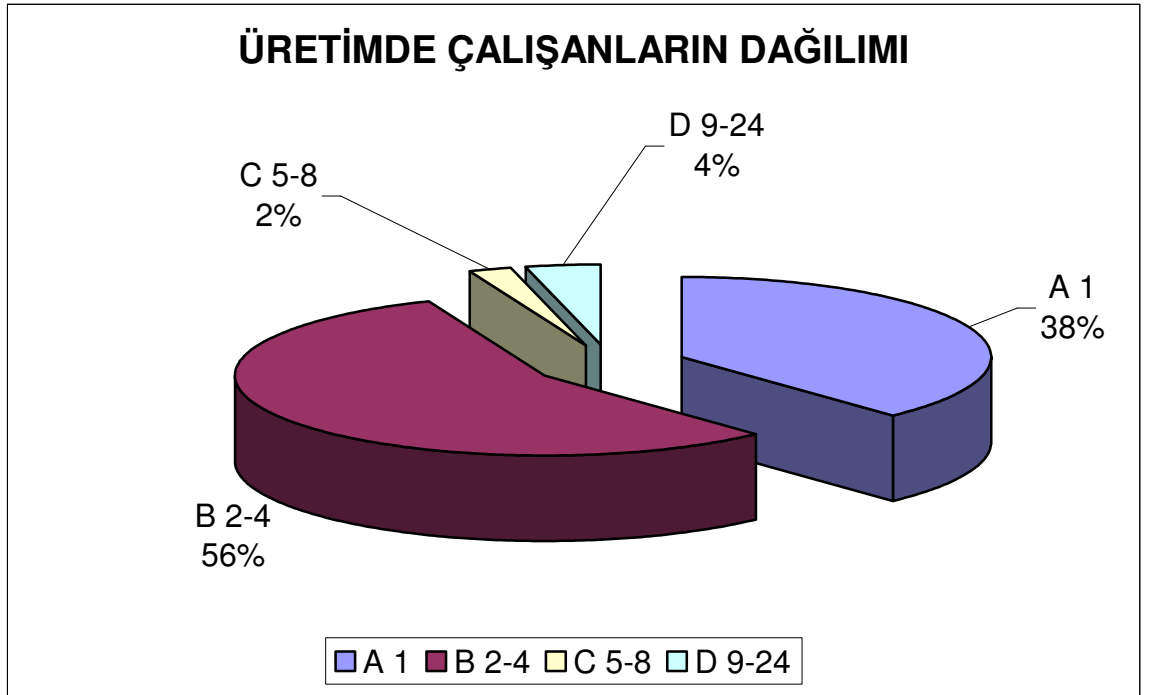
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
YOK	1	%2
1-3 ÇİZİM SORUMLUSU	48	%96
4-6 ÇİZİM SORUMLUSU	1	%2
TOPLAM	50	%100

7.8. ÜRETİMDE ÇALIŞANLARIN DAĞILIMLARI

Anket kapsamındaki 137 çalışanın 118'inin üretimde çalıştığı belirlenmiştir. Ankette 62 kişinin işletmede çizim sorumlusu olduğu saptanmıştır; bu durumda çizim sorumlularının 43 tanesinin (%69) hem tasarım hem de üretimde çalıştığı görülmektedir. Bu durum tüm çalışanlar arasında sadece çizim ve tasarım aktivitesinde bulunan 19 (%31) çalışan olduğunu ortaya çıkmaktadır.

Grafik 14 ve Tablo 8'da üretimde çalışanların dağılımları sayı ve yüzde olarak görülmektedir.

Grafik 14. Üretimde Çalışanların Dağılımı

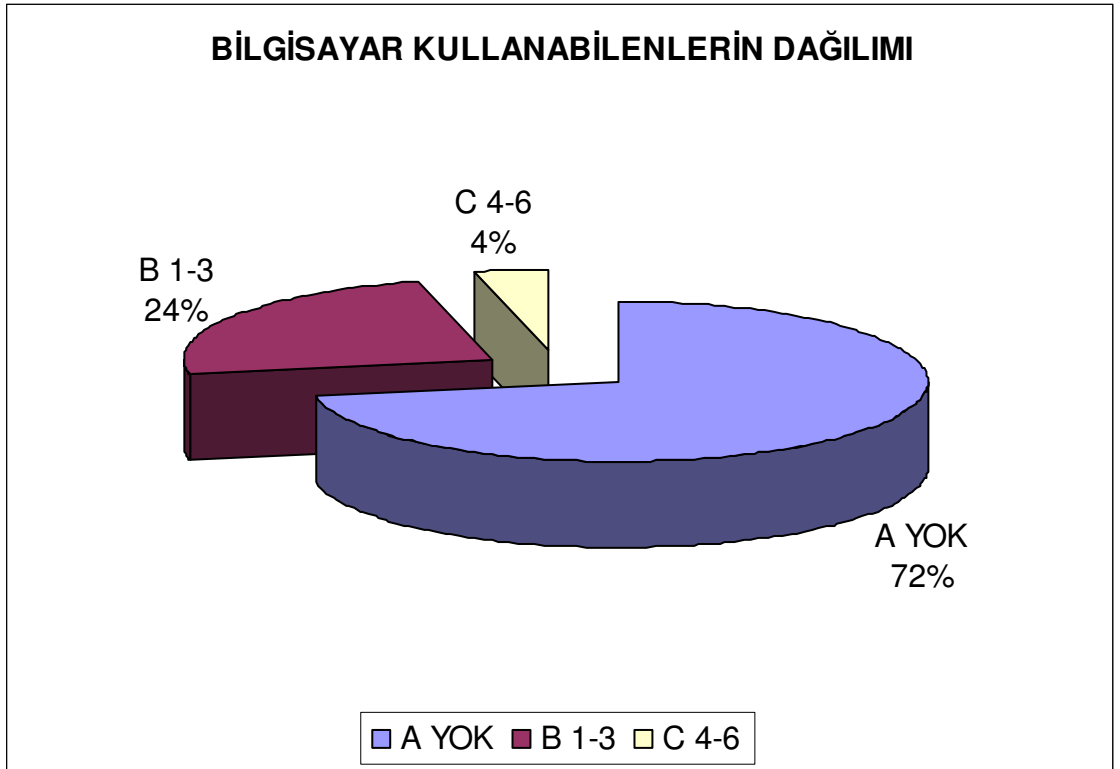

7.9. BİLGİSAYAR KULLANABİLENLERİN DAĞILIMI

Anket kapsamındaki işletmelerde bilgisayar kullanabilen çalışan sayılarının dağılımına baktığımızda işletmelerin %72'sinde bilgisayar kullanabilen bir çalışanın olmadığı görülmektedir. İşletmelerin %24'ünde 1-3 kişi arası bilgisayar kullanan olmakla beraber %4'ünde dört ila 6 çalışan bilgisayar kullanabilmektedir.

Grafik 15 ve Tablo 9'da ise bilgisayar kullanabilenlerin dağılımı yüzde ve sayı olarak görülmektedir.

Grafik 15. Bilgisayar Kullanabilenlerin Dağılımı

Tablo 8. Bilgisayar Kullanabilenlerin Dağılımı

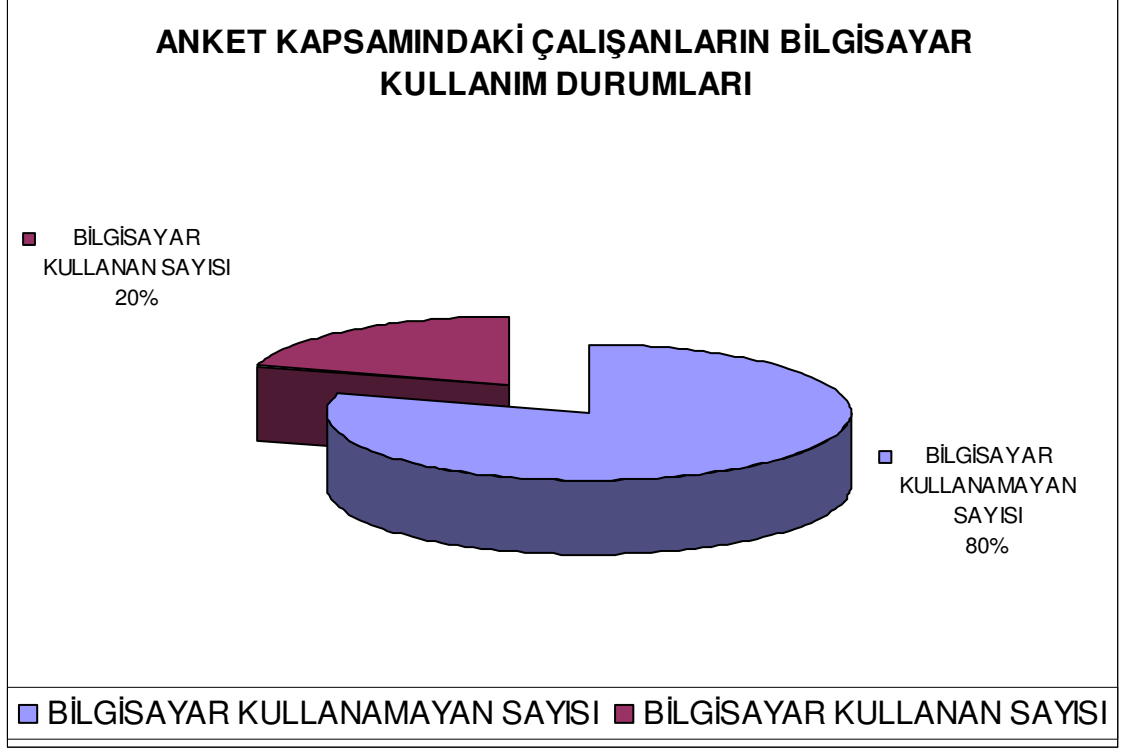
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
YOK	36	%72
1-3	12	%24
4-6	2	%4
TOPLAM	50	%100

Anket kapsamındaki çalışanların sayılarına göre baktığımızda toplam 137 çalışan içerisinde ancak 28 kişinin (%20) bilgisayar kullanabildiğini görmekteyiz. Diğer bir ifade ile anket kapsamındaki çalışanların %80'i herhangi bir şekilde bilgisayar kullanamamaktadır.

Çalışanların % 75'i ilköğretim ve çıraklık okulu mezunu olduğu için zamanlarının çoğu işletmelerde çalışarak geçmektedir. Dolayısıyla ile bilgisayar öğrenme şansları olmamaktadır. Geri kalan % 5'lik oranda meslek liselerinde ve orta öğretimde bilgisayar eğitimine son yıllarda ağırlık verildiği öncesinde bilgisayar eğitiminin yaygın olmayışından kaynaklanmaktadır. Lise mezunu olup öğrencilik yaşamında hiç bilgisayar görmediğini belirten çalışanlarla karşılaşmıştır.

Grafik 16 ve Tablo 9'da çalışanların işletmeler göre bilgisayar kullanabilme durumları sayı ve yüzde olarak verilmektedir.

Grafik 15. Çalışanların Bilgisayar Kullanabilme Durumları

Tablo 9. Çalışanların Bilgisayar Kullanabilme Durumları

	KİŞİ	YÜZDE
BİLGİSAYAR KULLANAN SAYISI	28	%20
BİLGİSAYAR KULLANAMAYAN SAYISI	109	%80
TOPLAM	137	%100

7.10. ÇİZİM PROGRAMI KULLANABİLEN ÇALIŞANLARIN DAĞILIMI

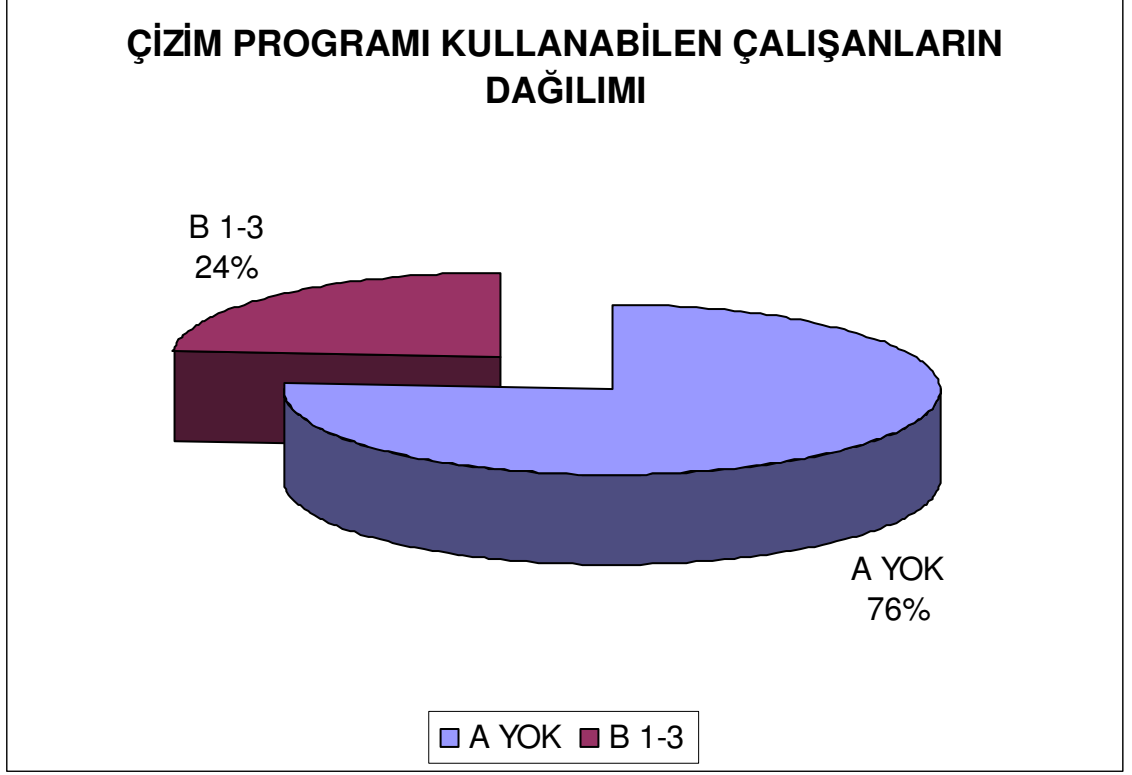
Anket kapsamındaki işletmelerin %76'sında çizim programı kullanabilen bir çalışan bulunmamaktadır. Bilgisayar kullanabilen çalışanı bulunan 14 işletmenin 12'sinde tasarım programı kullanan 1-3 çalışan bulunduğu saptanmıştır. Bu durumda bilgisayar kullanan çalışanı bulunan işletmelerin %86'sı tasarım programı kullanan 1-3 çalışan istihdam ederken %14'ü tasarım programı kullanıcılarına sahip değildir.

Bu noktadan hareketle bilgisayar bulunan işletmelerin %14'ünün bilgisayarı tasarım haricinde farklı amaçlarla kullandıkları saptanmıştır.

İşletmelerde kullanılan tasarım programları ve bilgisayar kullanım amaçları ile ilgili detaylı bilgi Bölüm 8.2 ve 8.3'de verilmiştir.

Grafik 16 ve Tablo 10'de Çizim programı kullanan işletmelerin dağılımı görülmektedir.

Grafik 16. Çizim Programı Kullananların Şirketlere Dağılımı

Tablo 10. Çizim Programı Kullanan İşletmelerin Dağılımı

ÇİZİM PROGRAMI KULLANICISI	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
YOK	38	%76
1-3 ÇALIŞAN	12	%24
TOPLAM	50	%100

7.BÖLÜM

8. İŞLETMELERİN SAHİP OLDUĞU BELGE VE SERTİFİKALAR

7.1. İŞLETMELERİN SAHİP OLDUĞU BELGE VE SERTİFİKALAR

Anket kapsamındaki işletmelere sahip oldukları TSE, ISO, CE, gibi belge ve sertifikalar sorulmuştur. Alınan cevaplar sonucu anketi yanıtlayan işletmelerin hiçbir belgeye sahip olmadıkları görülmüştür.

İşletmelere TSE, ISO ve CE nedir diye sorduğumuzda tüm işletmelerin TSE hakkında bilgi sahibi olduğu fakat ISO ve CE hakkında hiç bilgisi olmayanların yüksek bir orana sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

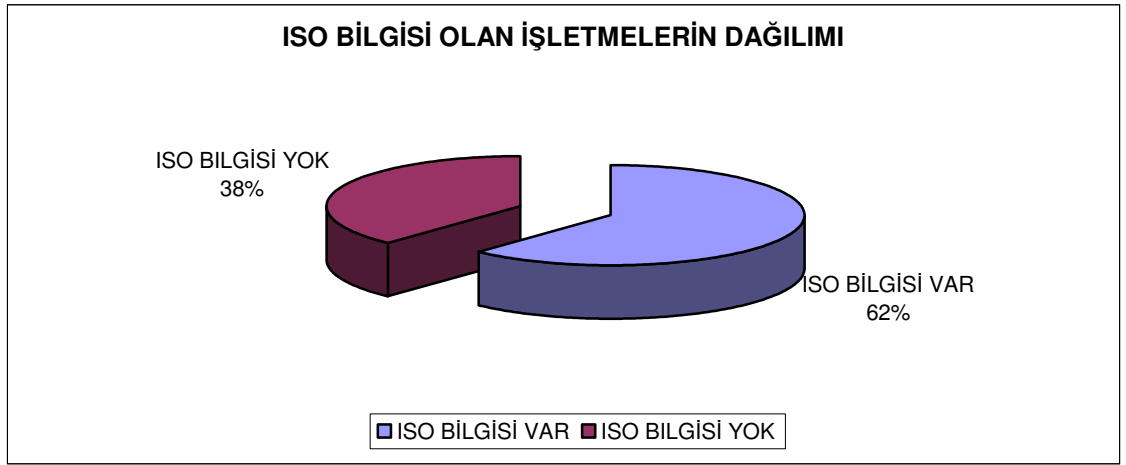
Bu durum işletme sahiplerinin işletmedeki tüm yetki ve sorumluluğu taşıması, fatura ödemelerine kadar her işi kendisinin yapmaya çalışması sonucu asıl görevi olan yöneticiliği ikinci plana atmasıdır. Yönetici işletmeyi ileriye taşıyacak işletmeye vizyon katacak kişidir. Görevi gündemi takip etmek, geleceği görmek ve işletmesini bu geleceğe hazırlamaktır. Fakat her işle ilgilenen işletmeci gelecekle ilgili planlarını ancak önüne bir engel çıktığında düzenlemektedir. Mevcut durumda işletmelerin müşteri portföyü henüz kalite ve güvenlikle ilgili bir garanti belgesi talep etmediği için bu konularda gündeme alınmamaktadır. Ne zaman ki bu belgelerin eksikliği işletmeyi etkileyecek o noktada işletmeler konuya gereken önemi verecektir. Ankete katılan işletme sahipleri belge olan la olmayanın farkı yok demekte ve bu konuları gereksiz masraf olarak görmektedirler.

Bu konuların işletmelere kavratılmasında meslek kuruluşlarına büyük görev düşmektedir. Bu kuruluşlarda konuyu tam olarak kavramış görünmemektedir.

7.2. ISO HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLAN İŞLETMELERİN DAĞILIMI

İşletmelere ISO hakkında bilginiz var mı? Diye sorulmuş ve Grafik 17 ve Tablo 11’de işletmelerin ISO ile ilgili bilgi sahibi olanların sayı ve yüzde dağılımı gösterilmiştir.

Grafik 17. ISO Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı

Tablo 11. ISO Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
ISO BİLGİSİ VAR	31	%62
ISO BİLGİSİ YOK	19	%38
TOPLAM	50	%100

7.3. CE HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLAN İŞLETMELERİN DAĞILIMI

İşletmelere CE hakkında bilginiz var mı? Diye sorulmuş ve Grafik 18 ve Tablo 12’de işletmelerin CE ile ilgili bilgi sahibi olanların sayı ve yüzde dağılımı gösterilmiştir.

Grafik 18. CE Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı

Tablo 12. CE Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
CE BİLGİSİ YOK	42	%84
CE BİLGİSİ VAR	8	%16
TOPLAM	50	%100

7.4. TESCİLLİ MARKA, PATENT VEYA FAYDALI MODEL

İşletmelere tescilli marka, patent ve faydalı modelleri sorulmuş ve anket kapsamındaki işletmelerin tescilli marka ve patente sahip olmadıkları görülmüştür. İşletmelerin bir marka ve patent gibi belge arayışlarının da olmadığı işyeri ziyaretlerinde gözlenen bir değerlendirme olarak ortaya çıkmıştır.

Sınai mülkiyet haklarının korunması ile ilgili tam bir denetimin ve bilincin yerleşmemiş olması bu işletmelere büyük bir avantaj sağlamaktadır.

Karşılaştıkları ve yapabilecekleri her tasarımı rahatlıkla imal edebilmektedirler. Çünkü onları caydırıcı ve kendi tasarımlarını, modellerini geliştirmeye zorlayıcı bir denetim mekanizması bulunmamaktadır.

Bu boşluk onları ar-ge ve tasarım aktivitesinden uzaklaştırmakta ve yaratı yerine değiştirme ve kopyalamayı tercih etmektedirler.

Dolayısı ile yapılan işler büyük oranda benzer olmakta ayırt edici unsuru kullanılan malzeme kalitesi ve işçilik oluşturmaktadır.

İşletmelerin korumaları gereken kendi model ve tasarımlarının olmayışı da işletmeleri bu konuda rahat davranmaya iten bir diğer etkidir.

Yapılan işyeri ziyaretlerinde iki işletmede özgün tasarım ve yaratı çalışmaları görülmüştür. Bu iki işletme gelecekte markalaşma ve faydalı model çalışmalarını başlatmayı planlamaktadır.

7.5. PATENT VE MARKA KULLANIM HAKLARI İLE İLGİLİ YAŞANAN PROBLEMLER

İşletmelere sınai mülkiyet hakları ile ilgili herhangi bir hukuksal süreç yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş ve alınan cevaplardan hiçbir işletmenin sınai mülkiyet hakları ile ilgili bir hukuksal süreç yaşamadığı ortaya çıkmıştır.

Markalaşma ve ürün tescili konularının bu derece geri plana atılmasının en büyük nedeni de küçük işletmelerin çok özgür bir şekilde sınai mülkiyet haklarını ihlal edebilmesi ve karşısında hiçbir denetim mekanizması bulmamasıdır.

7.6. KALİTE KONTROL

Anket kapsamındaki işletmelere kalite kontrol bölümlerinin yada kalite sorumlularının durumu sorulmuş ve işletmede kalite kontrolü işverenin yada ustanın yaptığı saptanmıştır.

Ustanın kalite kontrolü nasıl yaptığı sorulmuş ve ustaların kendi mesleki tecrübeleri ile herhangi bir kalite kontrol aracı kullanmadan göz ve el yordamı ile kontrolleri yaptığı bazen şerit metre yada gönye kullandıkları belirtilmiştir.

Anket esnasında sadece dört işletme yaptıkları modüler ürünleri işyerinde müşteriye gitmeden montajını yapmakta ve problemleri işyerinde çözüp montaja gidildiğinde bir sürpriz ile karşılaşmamaktadır. Pek çok işletme için zaman kaybı olarak görülen bu yöntem aslında işletmeye büyük katkı sağlamakta müşteri memnuniyetini arttırmaktadır.

Bu tip kalite kontrol yapan işletmelerin müşteri değil üretim de sıkıntıları olduğu gözlenmiş ve o yüzden de üretim hacimlerini arttırmayı planladıkları görülmüştür.

Anket kapsamındaki pek çok işletme örneğın bir mutfak dekorasyonunu bir günde tamamladığını ve ikinci gün müşteriye teslim ettiğini çıkan sorunların da bir-iki hafta içinde çözüldüğünü belirtilmiştir.

Modülleri ilk olarak işyerinde monte eden işletmeler ise yapılan montajın bir-iki gün aldığını ve müşteriye teslimin dört gün sürdüğü belirtilmiştir. Fakat montaj bittiğinde işinde sorunsuz olarak tamamlandığı da vurgulanmıştır.

Bu yöntemde iş geç teslim ediliyor gibi görünse de daha erken tamamlanmaktadır.

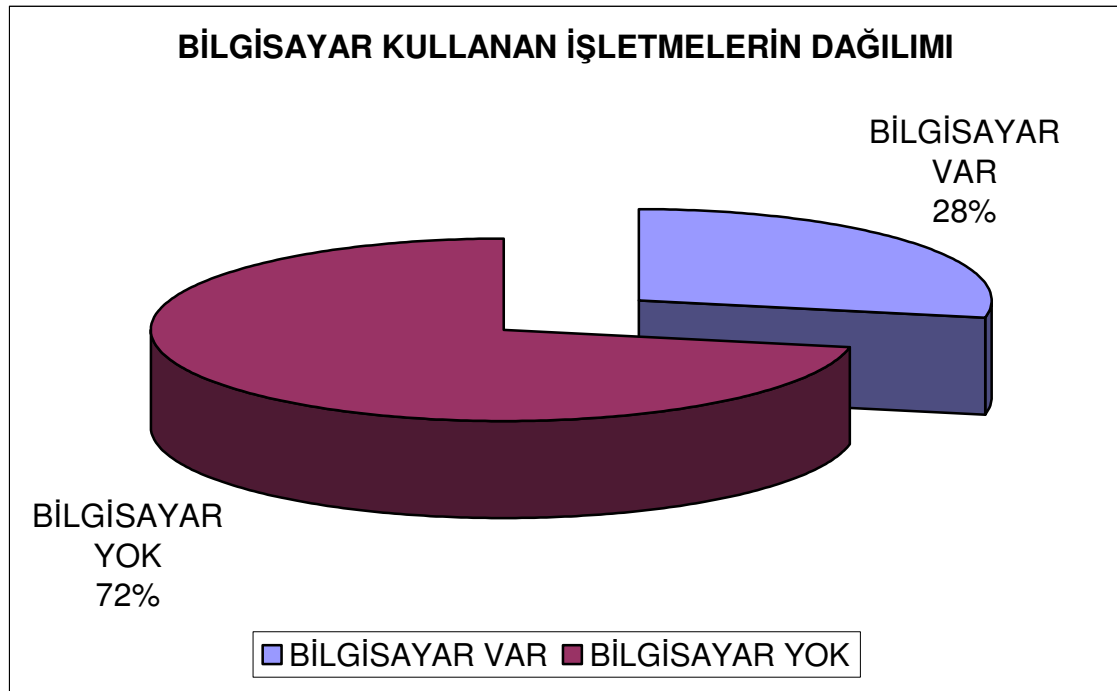
9. BİLGİ TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI

8.1. BİLGİSAYAR KULLANIMI

Anket kapsamındaki 50 işletmeden bilgisayar kullanan işletme sayısı 14 olarak saptanmıştır.

Grafik 19 ve Tablo 13’de bilgisayar kullanan işletmelerin dağılımı sayı ve yüzde olarak görülmektedir.

Grafik 19. Bilgisayar Kullanan İşletmelerin Dağılımı

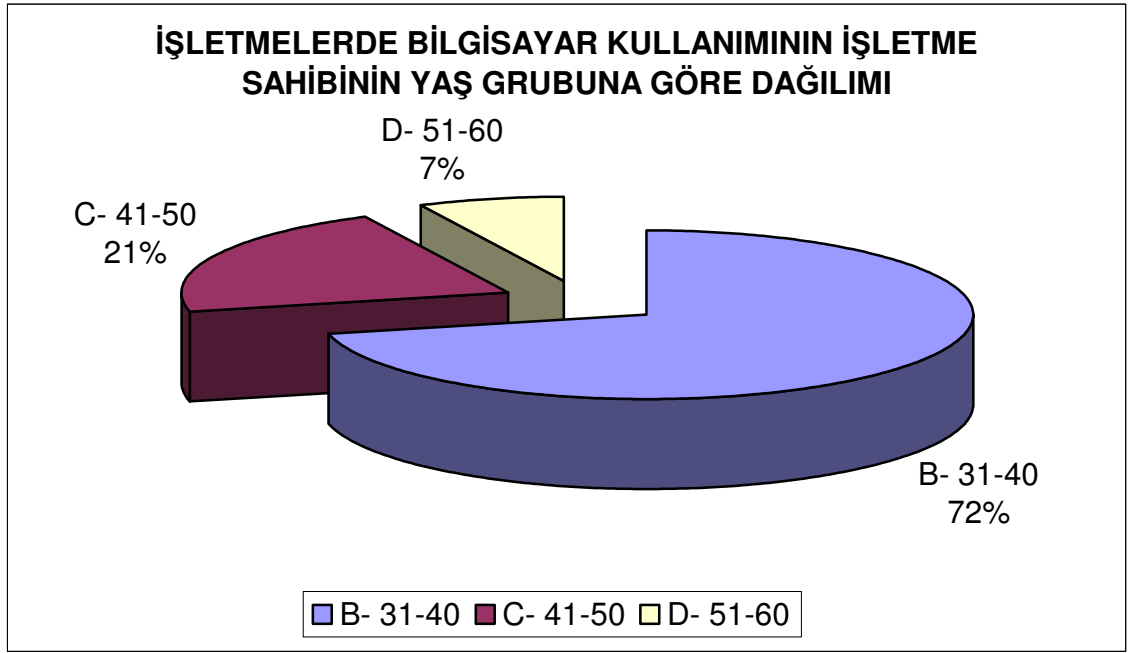

Tablo 13. Bilgisayar Kullanan İşletmelerin Dağılımı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
BİLGİSAYAR YOK	36	%72
BİLGİSAYAR VAR	14	%28
TOPLAM	50	%100

Bilgisayar kullanan toplam 14 işletmenin sahiplerinin yaş grubuna göre bilgisayar kullanım dağılımları Grafik 20 ve Tablo 14’de görülmektedir.

Grafik 20. İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

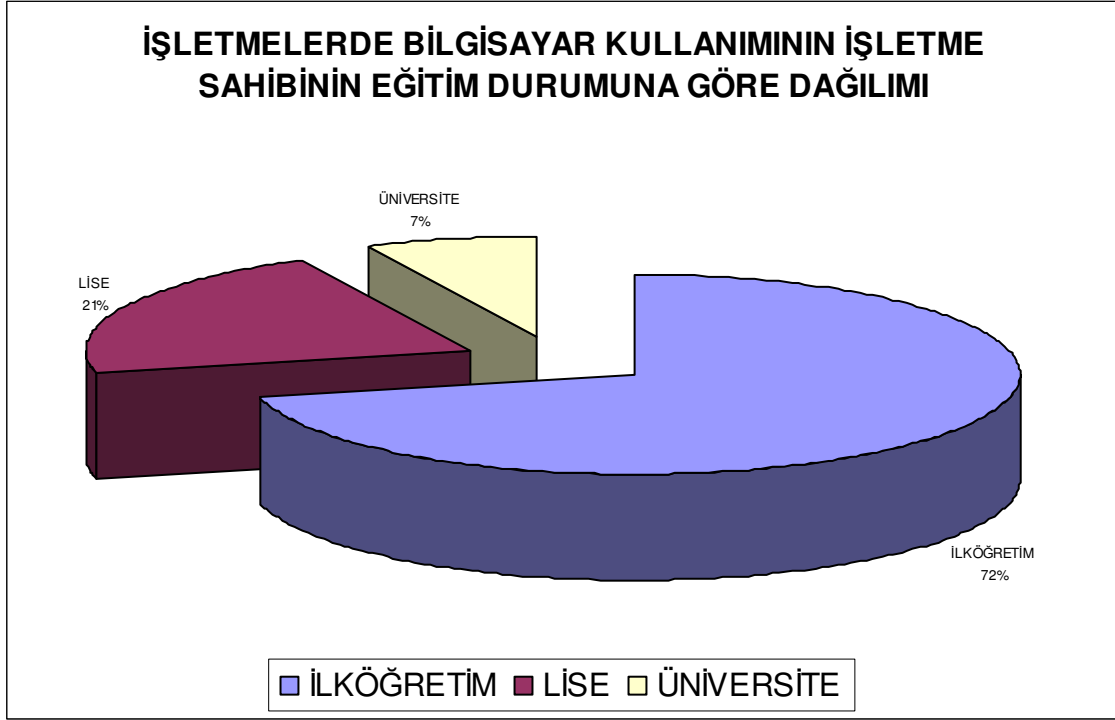
Tablo 14. İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
31-40 YAŞ	10	%72
41-50 YAŞ	3	%21
51-60 YAŞ	1	%7
TOPLAM	14	%100

Bilgisayar kullanan işletmelerin sahiplerinin eğitim durumu ve bilgisayar kullanımı ile ilgili dağılım da Grafik 21 ve Tablo 15'da görülmektedir.

İşletme sahiplerinin eğitim durumuna göre bilgisayar kullanım oranının ilköğretim mezunu işletmecilerin işletmelerinde %72 gibi bir orana çıkışı dikkat çekicidir. Fakat bu yüzde ilköğretim mezunlarının ağırlıklı ortalamayı oluşturmasından kaynaklanmaktadır. 38 ilköğretim mezunu mobilyacının 10'u, 10 lise mezunu mobilyacının 3'ü ve iki üniversite mezunu mobilyacının 1' i işletmesinde bilgisayar kullanmaktadır. Bu durumda ilköğretim mezunu işletmecilerin % 26'sı, lise mezunu işletmecilerin % 30'u ve Üniversite mezunu işletmecilerin % 50'si işyerinde bilgisayar kullanmaktadır. Bu oranlardan ilköğretim mezunu işletmecilerin lise mezunu işletmecilere çok yakın bir oranda bilgisayar kullanmalarında çırak okullarının katkısı görülmektedir. Çıraklık Eğitim Merkezleri sayesinde çırakların mesleki ve genel eğitimlerinde önemli bir açık kapatılmaktadır. İşletmelerinde bilgisayar kullanan ağırlıklı işletme sahibi yaşının 31-40 oluşu da bu durumu göstermektedir. Çıraklık Eğitim Merkezlerinin bağımsız bir müdürlük olarak sanayi sitelerinde faaliyetleri 1986 yılında başlamış ve günümüze kadar 20 yıllık bir dönemi tamamlamıştır.

Grafik 21. İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 15. İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

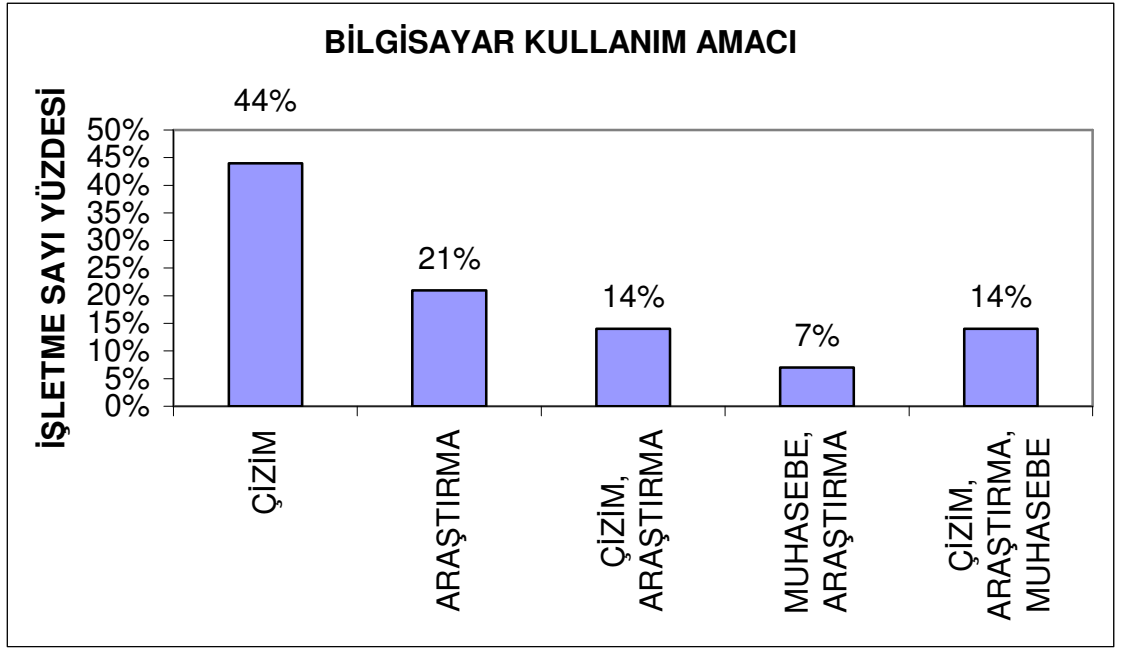
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
İLKÖĞRETİM	10	%72
LİSE	3	%21
ÜNİVERSİTE	1	%7
TOPLAM	14	%100

8.2. BİLGİSAYAR KULLANIM AMACI

Ankete katılan ve bilgisayar kullanan işletmelerin bilgisayardan en ok tasarım amaçlı, daha sonra ise sırası ile araştırma ve muhasebe amaçlı yararlandığı görülmüştür.

Grafik 22 ve Tablo 16'de işletmelerin bilgisayar kullanım amaçlarının oranları ve sayıları görülmektedir.

Grafik 22. Bilgisayar Kullanım Amacı

Tablo 16. Bilgisayar Kullanım Amacı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
TASARIM	6	%44
ARAŞTIRMA	3	%21
TASARIM, ARAŞTIRMA	2	%14
MUHASEBE, ARAŞTIRMA	1	%7
TASARIM, ARAŞTIRMA, MUHASEBE	2	%14
TOPLAM	14	%100

8.3. KULLANILAN ÇİZİM PROGRAMLARI

Ankete katılan işletmelere kullandıkları çizim programları sorulmuştur. Anket sonucu işletmelerin ağırlıklı olarak mutfak dolapları ürettikleri için Kitchendraw çizim programını kullandıkları görülmüştür.

Adeko ve ABT çizim programları da ankete katılan iki işletme tarafından kullanılmaktadır.

Yine çizim amaçlı bilgisayar kullanan işletmelerin MS Paint programını da çizim amaçlı kullandıkları saptanmıştır.

İşletmelerin çizim programlarını imalat resimlerini çizmekten daha çok müşteriye etkilemek ve etkili bir sunum yapabilmek amacı ile kullandıkları saptanmıştır.

Kullanılan programlar deneme sürümleri yada lisanssız programlardır.

Yapılan örnek çizimler incelendiğinde çok amatörce yapılmış üç boyutlu çizimler oldukları görülmektedir. Kullanıcılar program eğitimi almadıkları için deneme yanılma yöntemiyle basit çizimler yapabilmektedirler. Resim 10, Resim 11 ve Resim 12’de Kitchendraw, Adeko ve Ms Paint programlarında çizilmiş üç örnek görülmektedir.

Kullanılan programlarda kullanımı kolay içlerinde hazır mutfak, banyo ve benzeri dolapların hazır modülleri bulunan programlardır. Kullanıcı sadece istediği modülü çağırıp üzerine ölçü vermektedir.

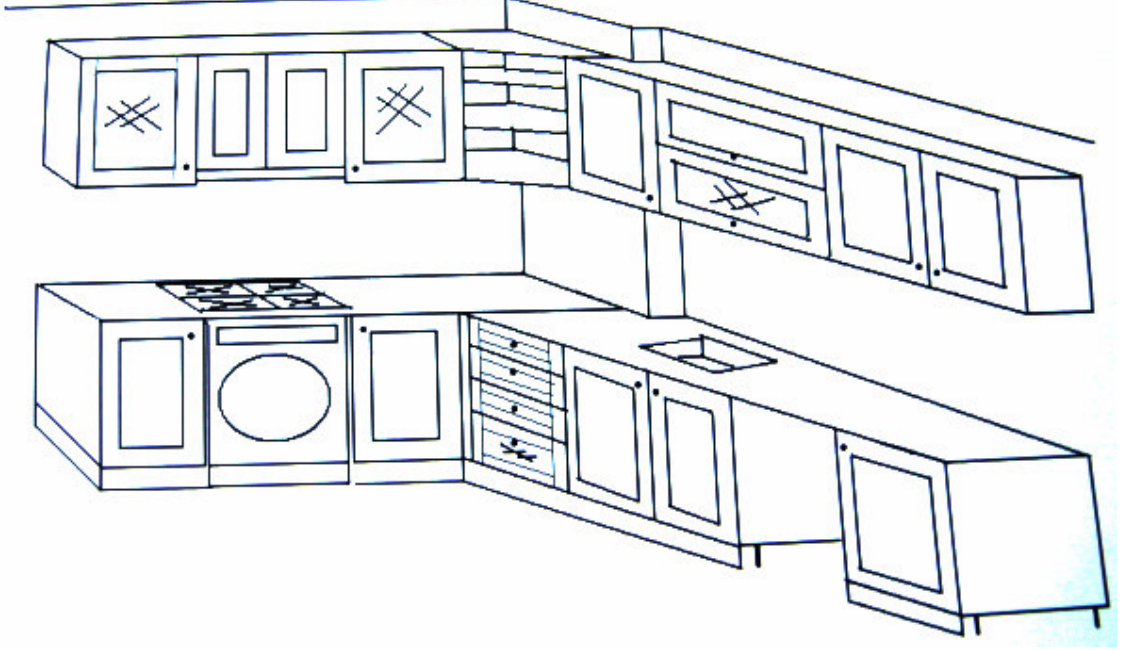

Resim 10. Kitchendraw Çizim Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim

Resim 11. Adeko Çizim Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim

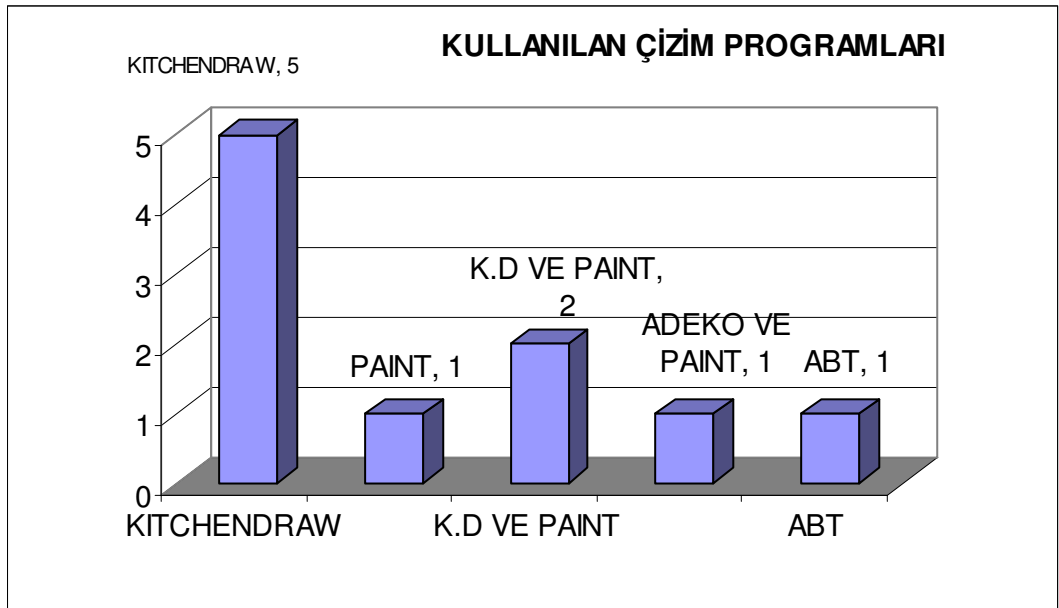
Menmet CAN - H.BOLU - Mutfak Dolabı Govde Napilyon Kiraz
Kapaklar Çerçeve Profili 22.7 Kapak ortalığı 8 mm krem teker

Resim 12. Ms Paint Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim

Grafik 22’de kullanılan çizim programları ve kullanıcı sayıları görülmektedir.

Grafik 22. Kullanılan Çizim Programları

8.4. İŞLETMEDE KULLANILAN DİĞER PROGRAMLAR

Anket kapsamında bilgisayar kullanan işletmelerde çizim programı dışında kullanılan bilgisayar programlarına bakıldığında ağırlıklı olarak fiyat teklifi vermek için MS Office programları kullanıldığı belirlenmiştir.

Bilgisayar kullanan işletmelerin muhasebe amaçlı olarak ta Mikronom, Turkuaz ve Mega Ticari adlı programları kullandıkları belirlenmiştir.

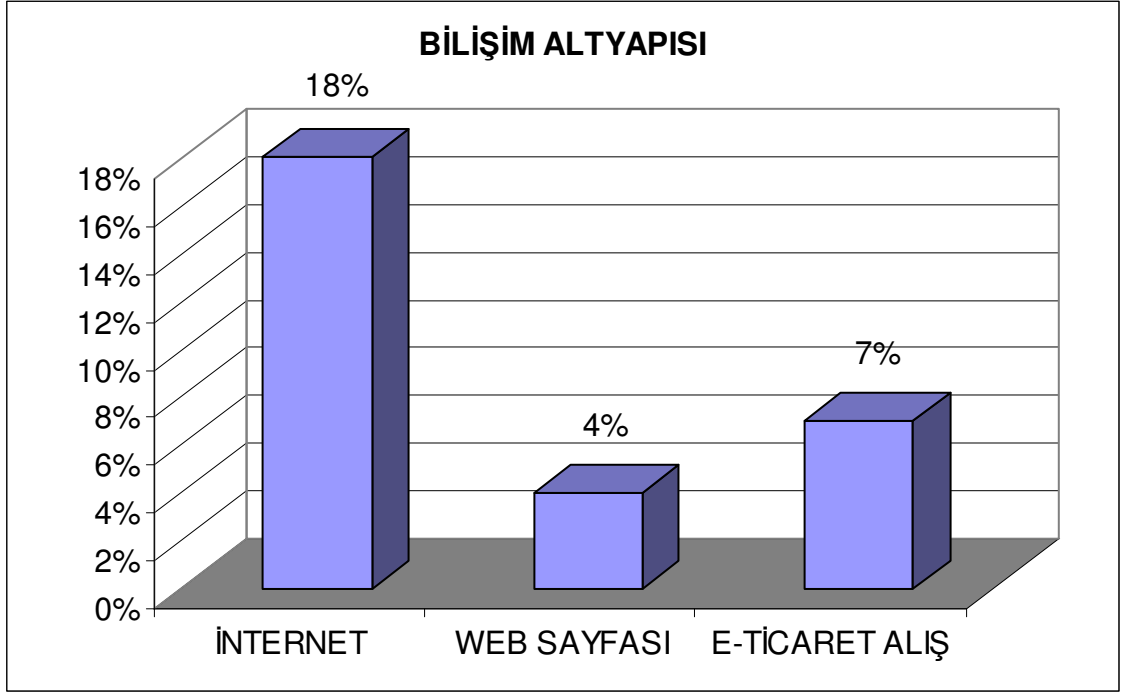
8.5. BİLİŞİM ALT YAPISI

50 adet işletme içinde internet bağlantısı olan işletme oranının %18 olması; söz konusu işletmelerin uluslar arası düzeydeki yenilik ve gelişmelerden faydalanabilme imkanının ne oranda olduğunu da göstermektedir.

Yine bu işletmelerden sadece %4'ünün Web sayfasının olması da işletmelerin etki alanının buldukları ilin dışına çıkma yönündeki ivmelerinin boyutunu göstermektedir.

Elektronik ticaret yapan işletmelerin %7 dolayında olması, özellikle internete sahip olan işletmelerin elektronik ticareti etkin kullanmadıklarını göstermektedir.

Grafik 23. İşletmelerin Bilişim Alt Yapısı

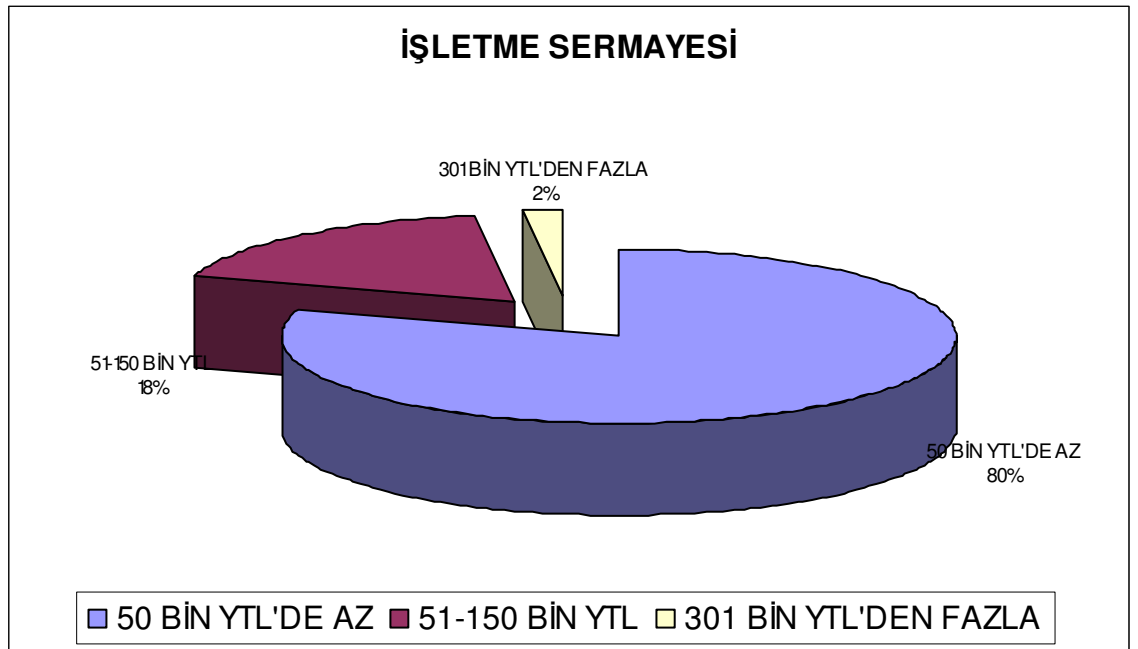
9.BÖLÜM

10. İŞLETMELERİN FİNANSMAN DURUMU

9.1. İŞLETME SERMAYESİ

Ankete yanıt veren işletmelerin sermaye yapılarına bakıldığında, % 80'inin işletme sermayesinin 50 bin Ytl.'nin altında olduğu görülmektedir (Grafik 24., Tablo 17).

Grafik 24. İşletme Sermayesi

Tablo 17. İşletme Sermayesi

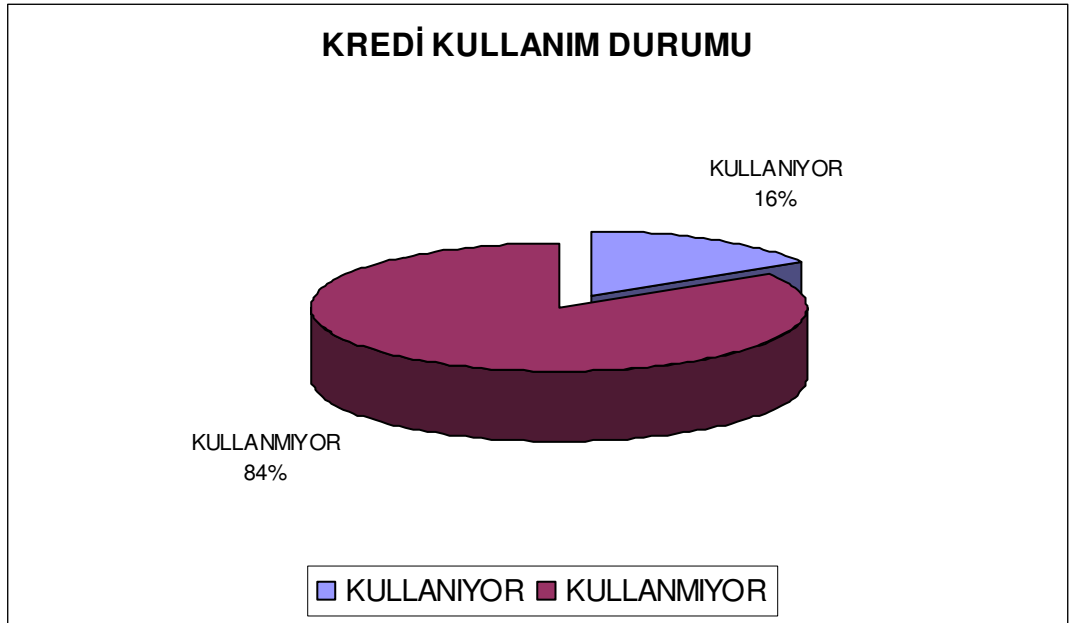
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
50 BİN YTL'DEN AZ	40	%80
51-150 BİN YTL	9	%18
151-300 BİN YTL	0	%0
301 BİN YTL'DEN FAZLA	1	%2
TOPLA	50	%100

9.2. KREDİ KULLANIM DURUMU

Ankete katılan işletmelerin kredi kullanım oranının % 16 olduğu görülmektedir (Grafik 25, Tablo 18).

İşletmelerin %84'ü kredi kullanmadan mevcut pozisyonlarını koruma gayretindedir. İşletme sahiplerinin pek çoğu bazı işletmelerin kredi faizleri yüzünden işyerlerini kapatmak zorunda kaldıklarına tanık olmuştur. Bu nedenle de kredi kullanımına çok temkinli yaklaşmaktadır.

Grafik 25. Kredi Kullanım Durumu

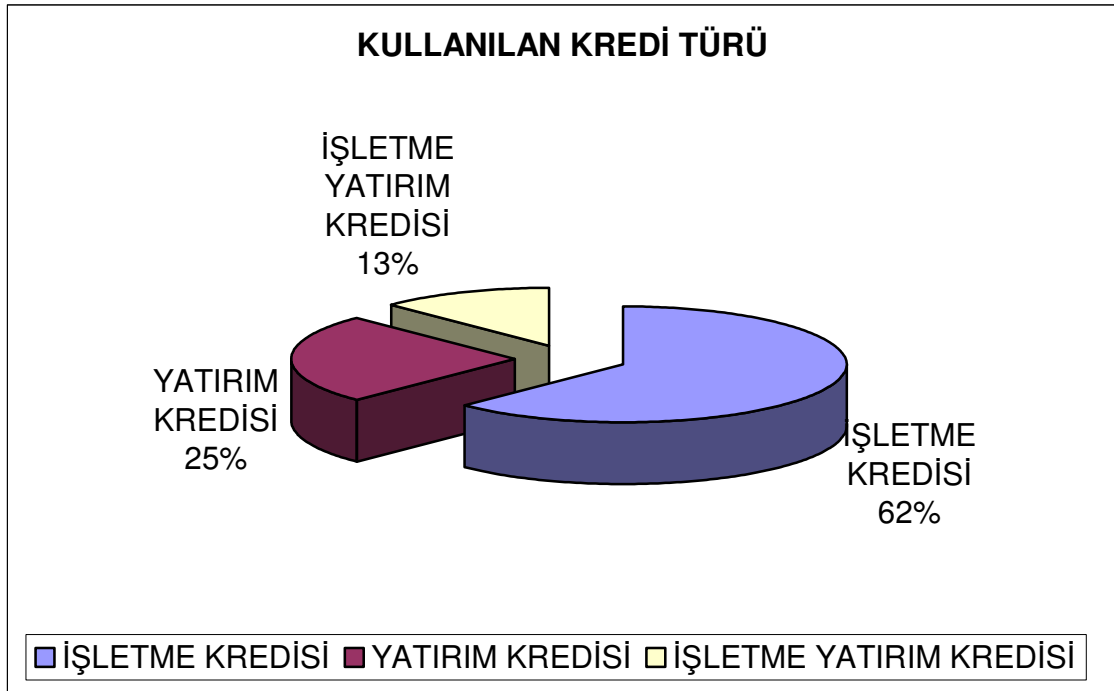
Tablo 18. Kredi Kullanım Durumu

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
KULLANIYOR	8	%16
KULLANMIYOR	42	%84
TOPLAM	50	%100

9.3. KULLANILAN KREDİ TÜRÜ

Ankete katılan işletmelerden kredi kullananların; % 62'si işletme kredisi, %25'i yatırım kredisi, %13'ünün işletme, yatırım kredisi kullandığı tespit edilmiştir (Grafik 26, Tablo 19).

Grafik 26. Kullanılan Kredi Türü

Tablo 19. Kullanılan Kredi Türü

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
İŞLETME KREDİSİ	5	%62
YATIRIM KREDİSİ	2	%25
İŞLETME YATIRIM KREDİSİ	1	%13
TOPLAM	8	%100

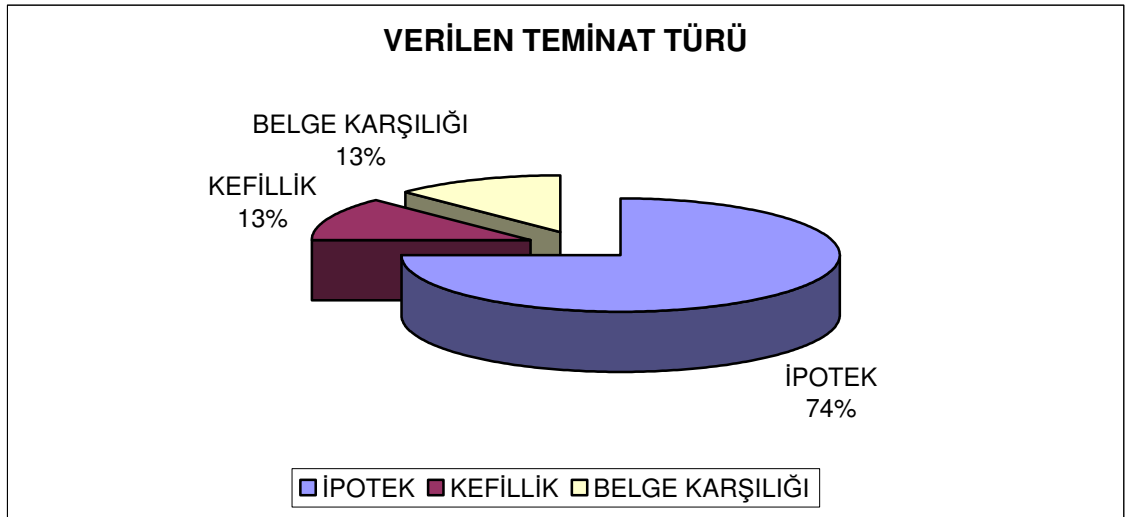
9.4. VERİLEN TEMİNAT TÜRÜ

Kredi ve teminat mektubu alırken işletmeler tarafından verilen teminat türlerinin içerisinde en fazla kullanılanın ipotek olduğu belirlenmiştir. Daha sonra belge karşılığı ve kefillik uygulamaları gelmektedir.

Özellikle son yıllarda yaşanan ekonomik krizler işletme sahiplerinin geleceğe ve birbirlerine olan güvenlerini azaltmıştır. Pek çok işyerinin kapandığı ve yenilerinin açıldığı bu dönemlerde uzun ömürlü işletmelerin sayısı iyice azalmıştır. Kimin batıp kimin çalışmaya devam edeceği belirsiz bir süreç yaşanmaktadır. Bu süreçte işletme sahipleri bir başkasına kefil olmayı göze alamamaktadır. Bu durum ankette de görülmüştür. Alınan kredilere verilen teminat türünün ancak %13'ü kefilliktir.

Kredi alanlar teminatlarını kendi imkanları ile belge karşılığı yada ipotek ile karşılamaktadır (Grafik 27, Tablo 20).

Grafik 27. Verilen Teminat Türü

Tablo 20. Verilen Teminat Türü

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
İPOTEK	6	%74
BELGE KARŞILIĞI	1	%13
KEFİLLİK	1	%13
TOPLAM	8	%100

9.5. YENİ YATIRIM

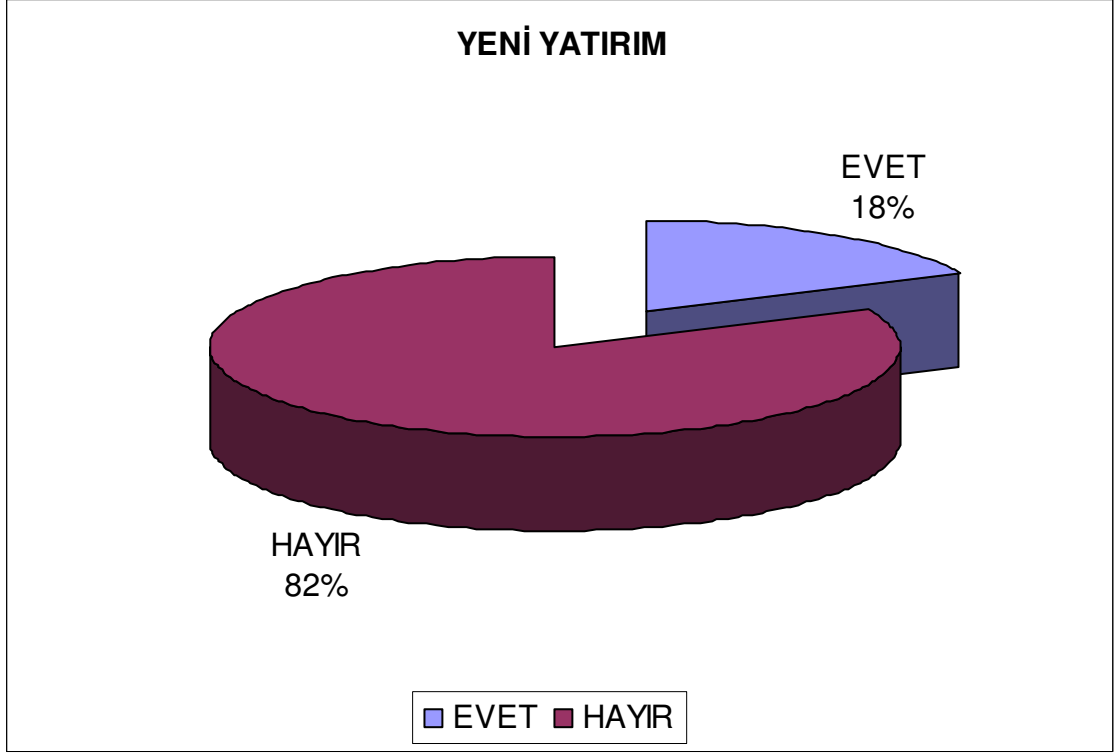
Ankete yanıt veren işletmelerin büyük çoğunluğu (%82) yeni yatırım düşünmediklerini ifade etmiştir. İşletme sahipleri ile yapılan görüşmelerde yatırım düşünmeyen işletmelerin tamamının öncelikli hedeflerinin işletmenin mevcut konumunu korumak olduğu anlaşılmıştır (Grafik 28, Tablo 21).

İşletme sahiplerinde geleceğe dair büyük bir güvensizlik ve endişe gözlemlenmiştir.

Son dönemdeki ekonomik tedbirler ve inşaat sektörünün durma noktasına gelişi işletmeleri çok zor duruma düşürmüştür. Anket kapsamındaki işletmelerin yarıya yakını hiçbir iş almadan yada yapmadan günü tamamladıklarını belirtmiştir.

Ankete katılan işletmecilerin genel endişesi geleceği kestirememeleri ve her an yeni bir kriz beklemeleridir. Bu durum işletmeleri yatırım yapmaktan alıkoymaktadır.

Grafik 28. Yeni Yatırım

Tablo 21. Yeni Yatırım

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
EVET	9	%18
HAYIR	41	%82
TOPLAM	50	%100

9.6. YENİ YATIRIMIN HANGİ AMAÇLA YAPILACAĞI

Yeni yatırım yapmayı düşünen işletmelerin yatırımı daha çok üretim aşamasında yapmak istedikleri görülmektedir.

Anket kapsamındaki 50 işletmeden ancak 9 tanesi yeni yatırım planlamaktadır. Yatırım planlayan işletmeden 5 tanesi üretim amaçlı yatırım planlamaktadır. Görüşmeler esnasında bu işletmelerin müşteri bulma ile ilgili bir sorunlarının olmadığı sorunun işleri zamanında yetiştirebilmek olduğu gözlenmiştir. Bu işyerleri gelen işlerin bir kısmını yetiştirememek kaygısıyla almamaktadır. Bu nedenle de üretim hacimlerini arttırmayı hedeflemektedirler (Grafik 29, Tablo 22).

Yine bu işyerlerinden iki tanesi hem üretim hem de tasarım amaçlı yatırım planlamaktadır.

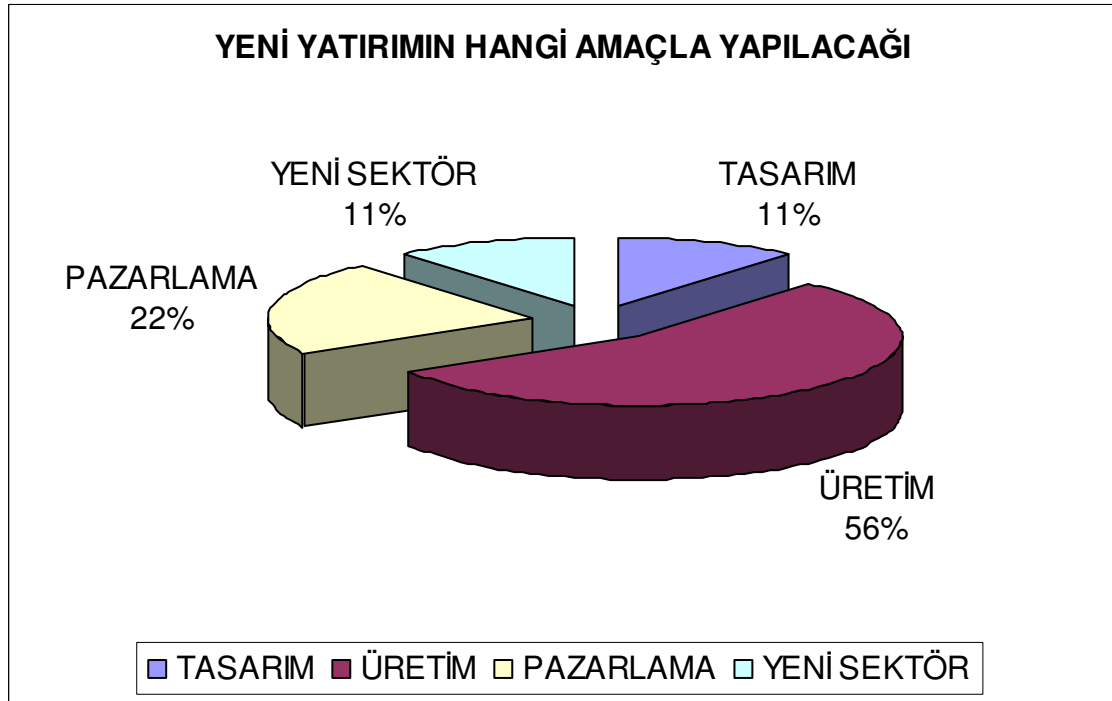
Ankete baktığımızda yatırım planlayan işletmelerden bir tanesi sektör değiştirmeyi planlamaktadır. Mobilyacılıktan artık kazanamadığını belirtmiştir.

Sektörde gözlenen duruma göre müşteri memnuniyetini ve sürekliliğini sağlayan işletmeler piyasanın durgunluğunda mevcut işleri almakta ve yine üretimlerini devam ettirebilmektedir. Diğer işletmeler ise sürekliliği olmayan günlük işlerle varlıklarını sürdürmeye çalışmaktadır.

İşletmelerin özellikle yeni müşteriler edinmek ve ürünlerini tanıtabilmek için showroom açma konusunda da çok istekli olmadıkları görülmüştür. Bu durumun iki nedeni saptanmıştır. 1. İşletmelerin showroom açacak ekonomik yeterliliğinin olmaması, 2. İşletmelerin

müşterilerini tesadüfen değil müşteri tavsiyesi ile bulması. Özellikle ikinci saptamadan dolayı işletmeler müşterilerin zaten kendilerini tanıyarak geldiğine inandığı için birde showroom açarak maliyet yaratmak istemiyorlar. Tekirdağ küçük bir il olduğu için müşteriler için işletmelerin tavsiye edilirliliği önemli bir seçim faktörü oluşturuyor.

Grafik 29. Yeni Yatırımın Hangi Amaçla Yapılacağı

Tablo 22. Yeni Yatırımın Hangi Amaçla Yapılacağı

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
ÜRETİM	5	%56
PAZARLAMA	2	%22
TASARIM	1	%11
YENİ SEKTÖR	1	%11
TOPLAM	9	%100

10. BÖLÜM

11. İŞLETMELERİN MAKİNE PARKI

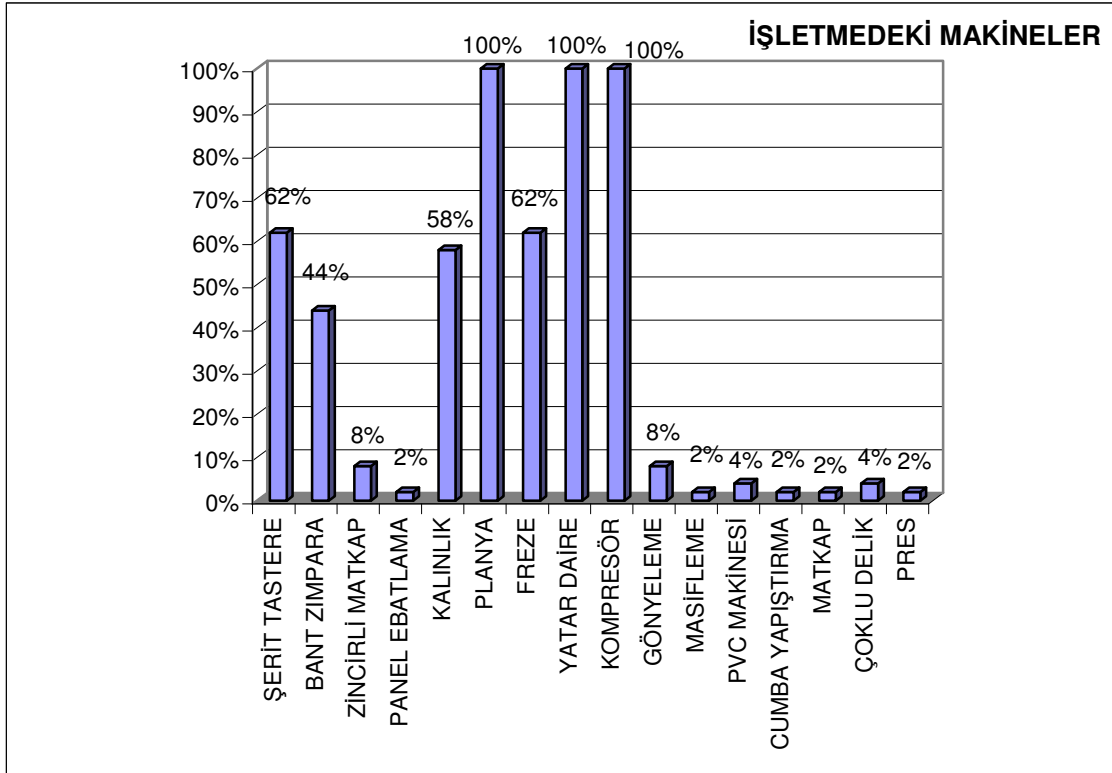
10.1. İŞLETMELERDEKİ MAKİNELER

Anket kapsamındaki işletmelerin atölyelerinde bulunan makineler Grafik 30'da görülmektedir.

Anketi yanıtlayan 50 işletmenin makine parkında olan makinelerin çeşitleri, işletmelerde bulunma yüzdeleri ve sayıları Tablo 23'de de gösterilmektedir.

Planya, yatar daire ve kompresör ankete katılan bütün işletmelerde bulunmaktadır(%100). Şerit testere ve freze ise %62 işletmelerde bulunma oranı ile ikinci en yaygın makinelerdir.

Grafik 30. İşletmelerdeki Makineler

Tablo 23. İşletmelerdeki Makineler

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
ŞERİT TESTERE	31	%62
BANT ZIMPARA	22	%44
ZİNCİRLİ MATKAP	4	%8
PANEL EBATLAMA	1	%2
KALINLIK	29	%58
PLANYA	50	%100
FREZE	31	%62
YATAR DAİRE	50	%100
KOMPRESÖR	50	%100
GÖNYELEME	4	%8
MASİFLEME	1	%2
PVC MAKİNESİ	4	%4
CUMBA YAPIŞTIRMA	1	%2
MATKAP	1	%2
ÇOKLU DELİK	4	%4
PRES	1	%2
TOPLAM MAKİNE SAYISI	284	

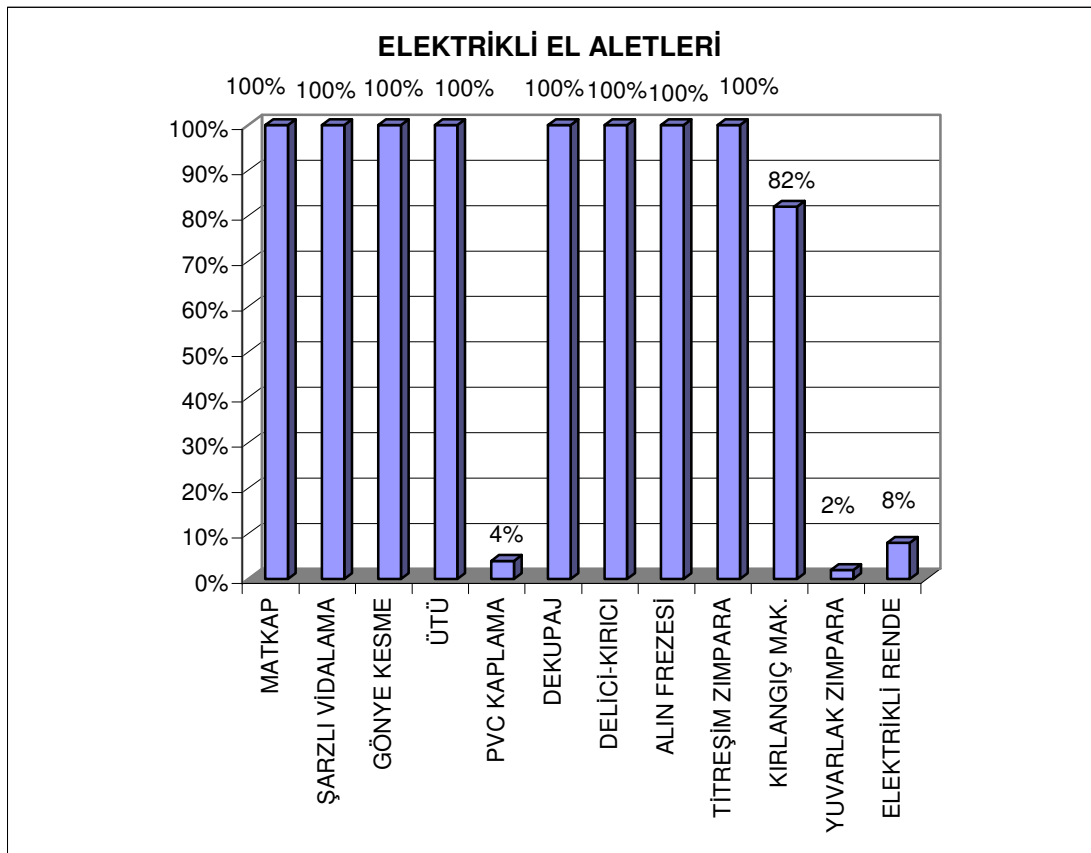
10.2. İŞLETMELERDEKİ ELEKTRİKLİ EL ALETLERİ

Anket kapsamındaki işletmelerin atölyelerinde bulunan Elektrikli El Aletleri Grafik 31’de görülmektedir.

Anketi yanıtlayan 50 işletmenin imalatta kullandığı elektrikli el aletlerinin çeşitleri, işletmelerde bulunma yüzdeleri ve sayıları Tablo 24’de de gösterilmektedir.

Matkap, şarjlı vidalama, gönye kesme, ütü, dekupaj, delici-kırıcı, alın frezesi, titreşim zımpara ankete katılan bütün işletmelerde bulunmaktadır(%100). Kırlangıç kuyruğu açma makinesi ise %82 işletmelerde bulunma oranı ile ikinci en yaygın elektrikli el aletidir.

Grafik 31. Elektrikli El Aletleri

Tablo 24. Elektrikli El Aletleri

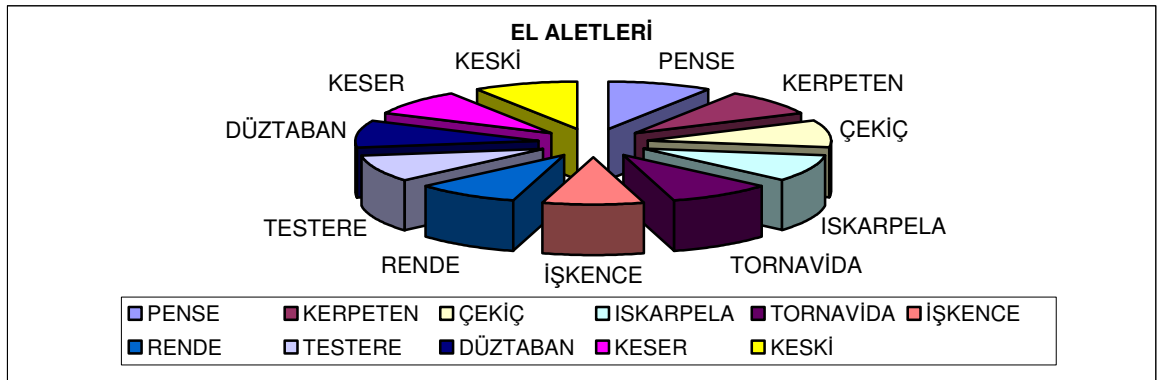
	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
MATKAP	50	%100
ŞARZLI VİDALAMA	50	%100
GÖNYE KESME	50	%100
ÜTÜ	50	%100
PVC KAPLAMA(Bant Çekme)	2	%4
DEKUPAJ	50	%100
DELİCİ-KIRICI	50	%100
ALIN FREZESİ	50	%100
TİTREŞİM ZIMPARA	50	%100
KIRLANGIÇ MAKİNESİ	46	%82
YUVARLAK ZIMPARA	1	%2
ELEKTRİKLİ RENDE	4	%8

10.3. İŞLETMEDEKİ EL ALETLERİ

Anket kapsamındaki işletmelerin atölyelerinde bulunan El Aletleri Grafik 32’de görülmektedir.

İşletmelerde kullanılan el aletleri pense, kerpeten, çekiç, iskarpela, tornavida, işkence, rende, testere, düztaban ve keser olarak belirlenmiştir.

Grafik 32. Kullanılan El Aletleri

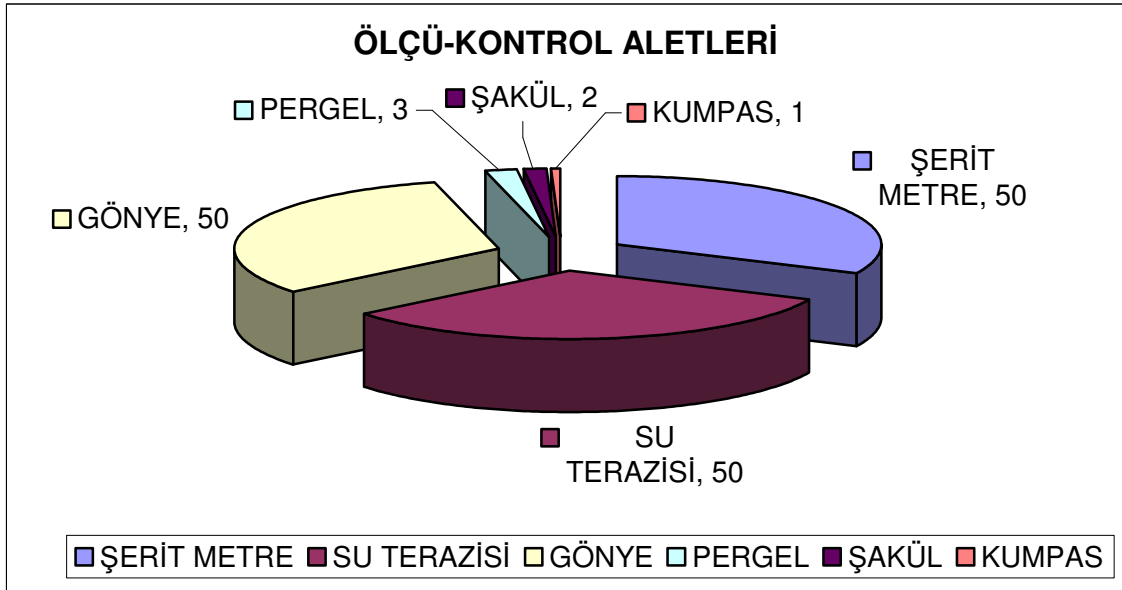
10.4. ÖLÇÜ KONTROL ALETLERİ

Anket kapsamındaki işletmelerin atölyelerinde bulunan Ölçü Kontrol Aletleri Grafik 33’de görülmektedir.

İşletmelerde kullanılan ölçü kontrol aletleri şerit metre, kumpas, su terazisi, gönye, şakul ve pergel olarak belirlenmiştir.

Ankete katılan 50 işletmenin tamamı şerit metre, su terazisi ve gönye kullandığını söylerken 3 işletme pergel, 2 işletme şakul ve 1 işletme de kumpas kullandığını belirtmiştir.

Grafik 34. Ölçü Kontrol Aletleri

10.5. İŞLETMELERİN İMALAT YERLERİ VE ETKİ ALANLARI

Ankete katılan işletmelerin tamamının imalatlarını atölyelerinde yaparak montaja gitmekte oldukları saptanmıştır. Bir şantiyede yada atölye dışında bir alanda imalat yaptığını belirten işletme bulunmamaktadır.

İşletmelere etki alanları ile ilgili olarak yöneltilen soruya da dört işletme hariç Tekirdağ il sınırları içerisinde müşterilerinin olduğu gözlenmiştir.

Dört işletme Çanakkale, Edirne ve İstanbul'a bir iki kez iş yaptıklarını belirtmiştir.

Müşterilerini nasıl buldukları sorulduğunda ağırlıklı olarak müşteri tavsiyesi ve yaptıkları işleri görerek beğenen kişilerin oluşturduğu görülmüştür.

İşletmeler sanayi sitesine gelerek işletmeleri dolaşp rasgele bir tavsiye olmadan iş yaptıran müşteri sayısının yok denecek kadar az olduğunu belirtmişlerdir.

İşletmeler mevcut etki alanlarını arttırma eğiliminde olmayıp tüm dikkatlerini mevcut etki alanlarına yoğunlaştırmış durumdadır.

Tekirdağ onlar için yeterli bir pazar olarak değerlendiriliyor. Diğer illere açılmayı hedefleyen işletmelerde uygulanacak yöntem konusunda bilgi eksikliklerinden kaynaklanan kararsızlıkları var.

11. BÖLÜM

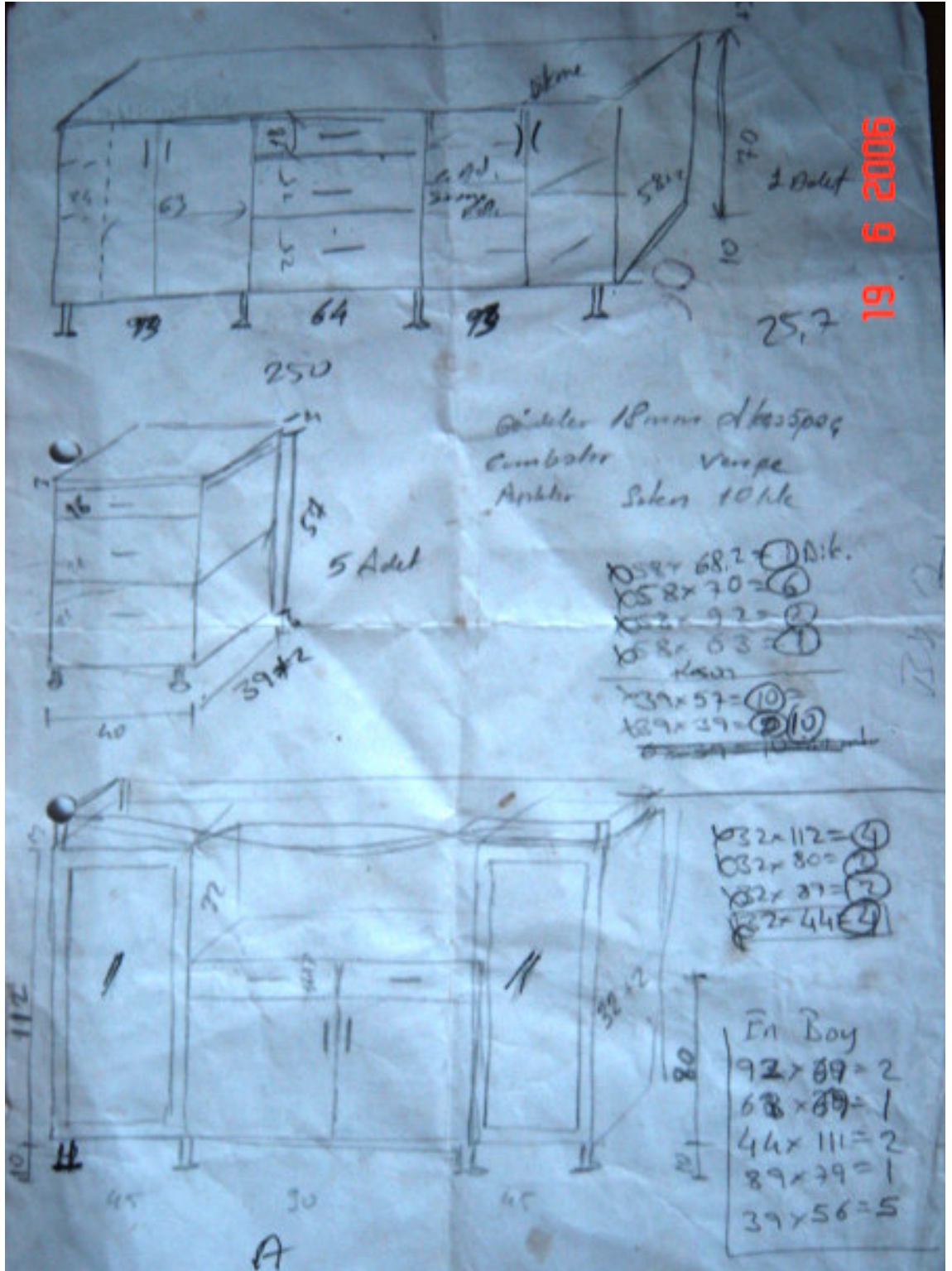
11. TASARIMLARIN İMALATA AKTARILMA YÖNTEMİ

İşletmelere üretecekleri ürünleri imalata nasıl aktardıkları sorulmuştur. Amaç işletmelerin tasarım sürecinden üretim sürecine geçiş aşamasının analiz edilmesidir. Yapılan işyeri ziyaretlerinden ve anket çalışmasının sonuçlarından işletmelerin bilgisayar kullanımı ve imalat resmi konularında oldukça geri bir noktada olduklarını görülmüştür.

İşletmelerde ürün çizimleri el ile kroki çizim şeklinde olmaktadır. İmalat resmi kullandığını belirten işletme sayısı 7'dir. Bazı işletmelerde cetvel ile perspektif çizimler yapıldığı gözlenmiştir.

İşletmeler imalat resmi olarak üretilecek ürünün ölçülendirilmiş perspektif resimlerini kullanmaktadır (Resim 13). İşletmelerin tasarımlarına bakıldığında yapılan işlere uygun ve en pratik yöntemlerden biri olarak perspektif çizimler görülmektedir. Üretilen işlerde detay çizimler ve kesitler kullanılmamaktadır. İşlerin montajlarında ve imalatta sürekli aynı birleştirme yöntemleri kullanılmaktadır. Bu durumda farklı tasarım ve montaj yöntemleri kullanılmadığı için imalat resimlerinde ihmal edilmektedir.

İşletmeler genel olarak vidalı birleştirmeler kullanmaktadır. Vidalı birleştirmeyi tutkallı birleştirmeler izlemektedir. Çok özel birleştirme ve özel yöntemler kullanmayan işletmeler çizimlerde de sadece dış boyutları vererek üretimi tamamlamaktadır.

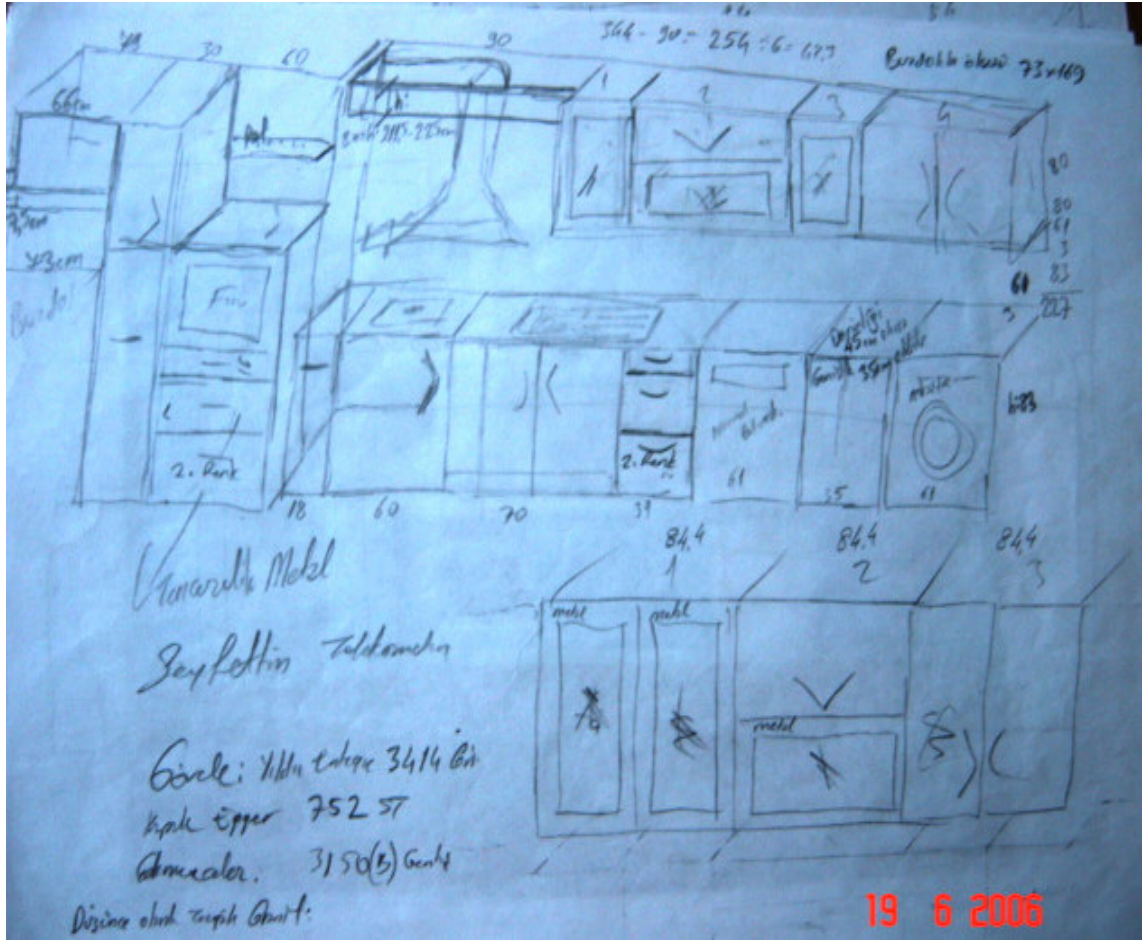
Resim 13. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim

Genelde işletme sahibi müşteriye bulup işin yapılacağı mekanın ölçülerini alarak uygun ölçülerde dolap yada tezgahın perspektif resmini el ile çizerek imalata vermektedir. İşletme sahibi tasarımcı ve kontrolör konumundadır ve imalat için kullanılan çizimleri hazırlar.

Bilgisayar ile çizim yapan işletmeler dahi üretime el ile çizdikleri resimleri vermektedir. Bu durumun nedeni çizim programlarını çok verimli kullanamamalarıdır. Çünkü kullandıkları programların eğitimini almadıkları için ölçülendirme işlemlerini yapamamaktadırlar. Bilgisayar çizimlerini üretim ve tasarımdan ziyade müşterilerini etkileyebilmek için kullanmaktadırlar. Resim 14’de bilgisayarla çizilmiş bir mutfak tasarımı ve Resim 15 de bu tasarımın işveren tarafından çizilmiş imalat resmi görülmektedir.

Resim 14. Çizim Sorumlusunun Bilgisayarda Çizdiği Resim

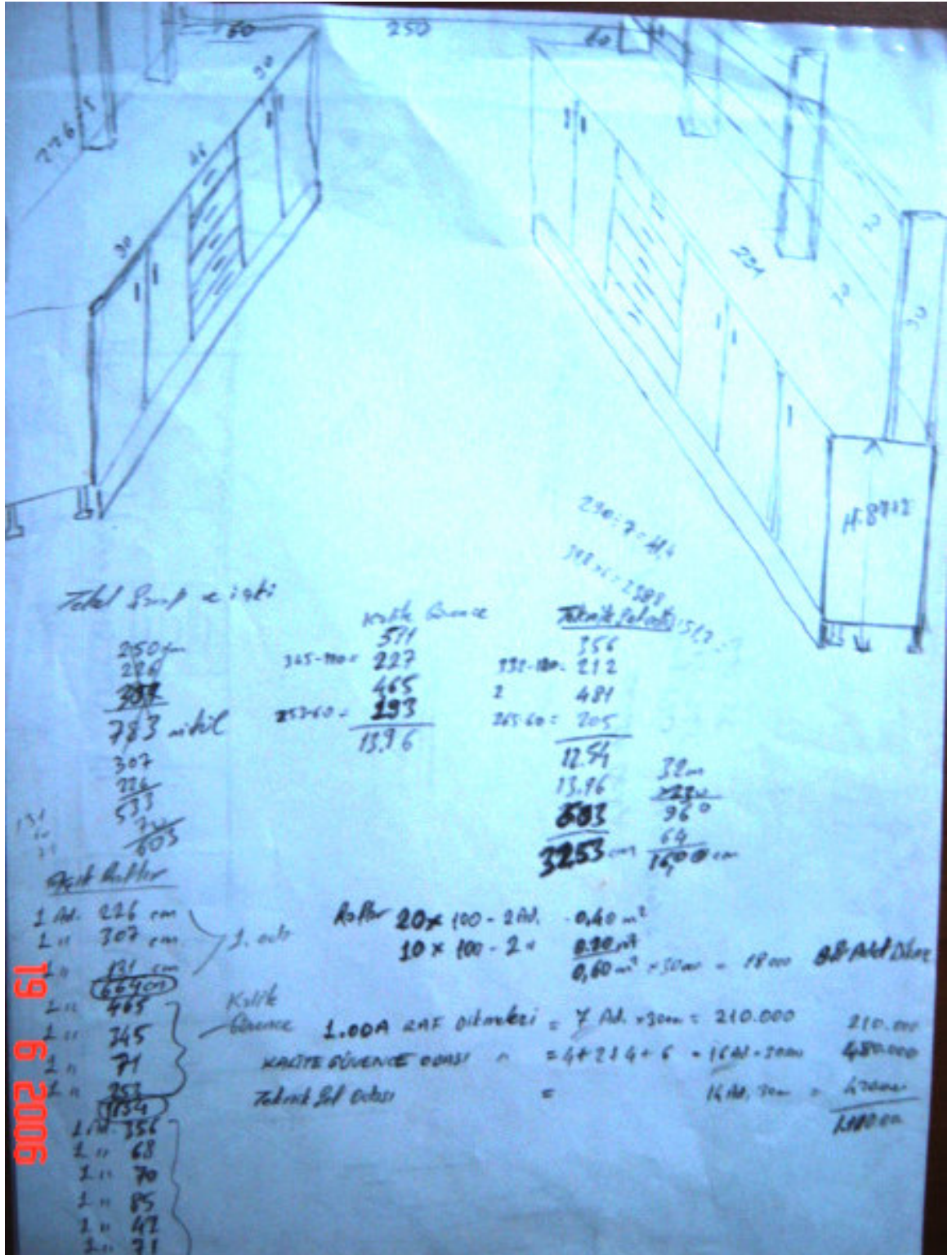
Resim 15. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim

İşletmelerde imalat ve detay resimlerinin tam anlamıyla kullanılmamasının bir nedeni de tasarım sorumlusunun aynı zamanda üretimi de yakından takip etmesidir. Özel durumlarda hemen tasarım sorumlusu imalata sözlü ve uygulamalı olarak müdahale edebilmektedir. Küçük atölye tipi üretim yapan bu işletmelerde tasarımcı üretimi çok yakından takip edebilmektedir. Bu durum da imalat resimlerindeki eksiklikler üretime yapılan sözlü ve uygulamalı müdahaleler ile giderilebilmektedir.

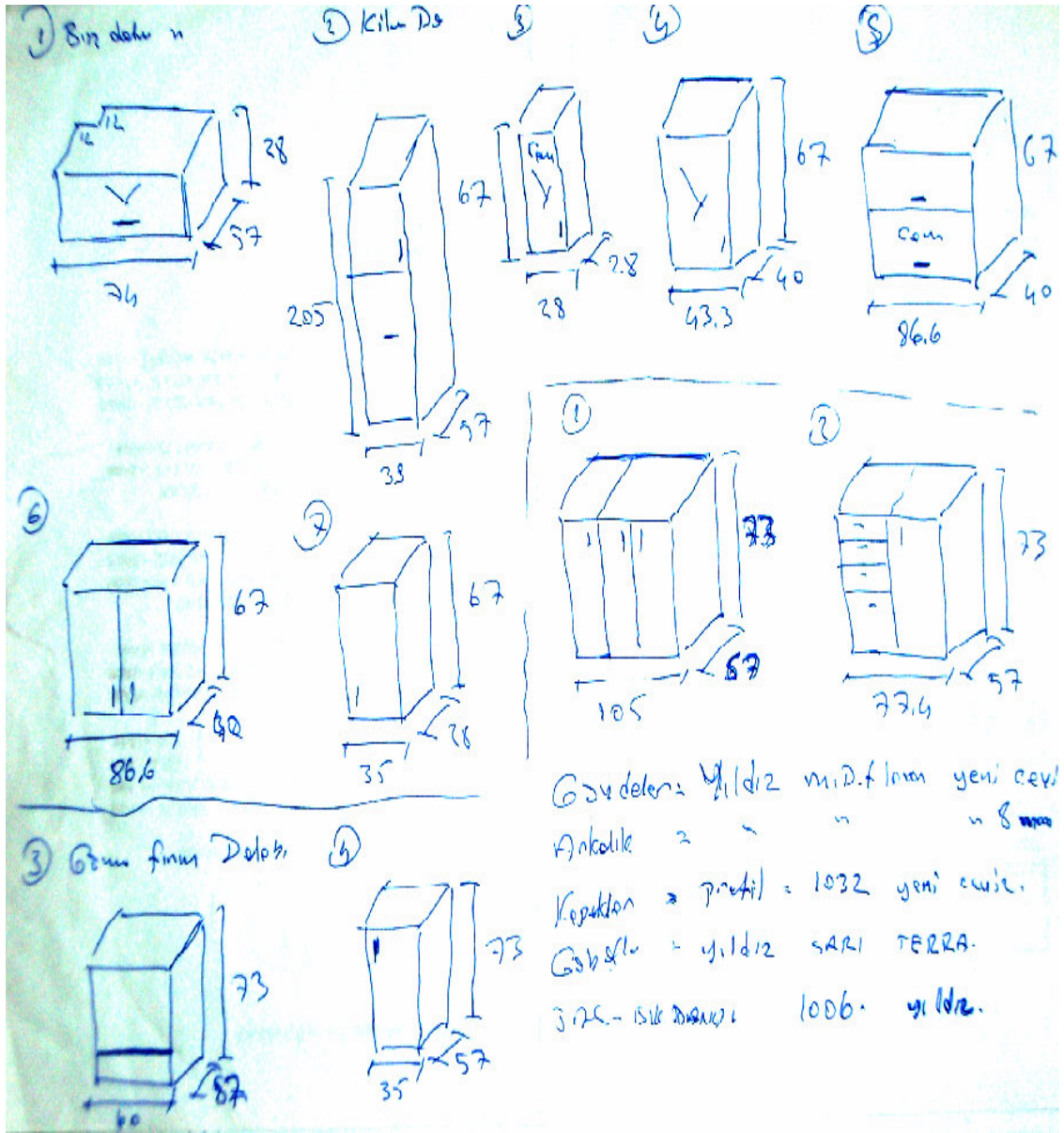
Yine aşağıdaki Resim 16’da bilgisayar ile çizilmiş bir resmin üzerine el ile ilave raflar çizilmiştir. Bu durum programın hazır modülleri arasında eklenen rafların bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Kullandıkları programların eğitimlerini almadıkları için hazır modüller dışında ek çizimler yapamamaktadırlar. Resim 17’de aynı tasarımın imalata verilmek üzere zilen resmi görülmektedir.

Resim 16. Bilgisayarda çizilmiş çizim zerine El İle izilmiş Ek Raflar

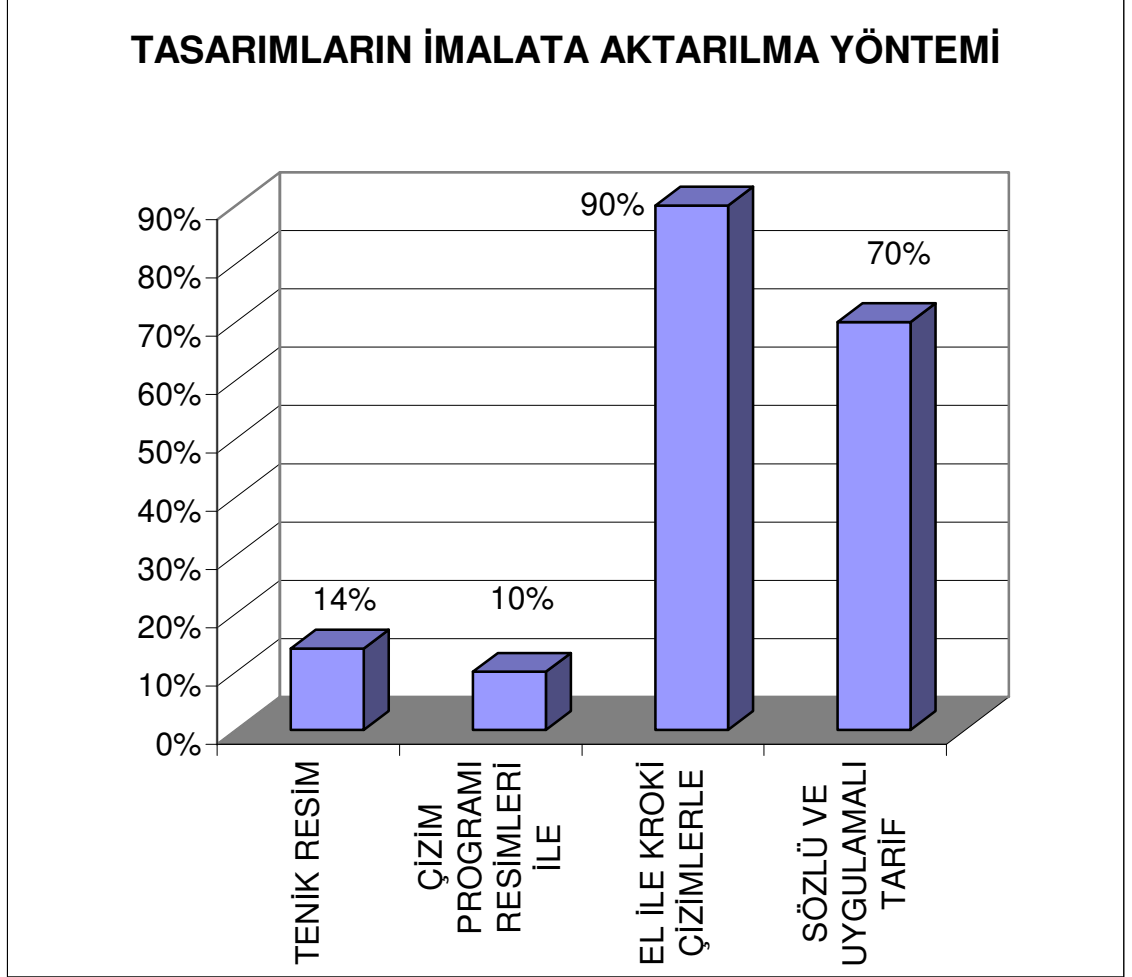
Resim 17. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim

Resim 19: Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim

Grafik 34 ve Tablo 25’de işletmelerin tasarımlarını üretime aktarma yönteminiz sorusuna verdikleri cevaplar ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 34. Tasarımların Üretime Aktarılma Yöntemi

Tablo 25. Tasarımların Üretime Aktarılma Yöntemi

	İŞLETME SAYISI	YÜZDE
TEKNİK RESİM	7	%14
ÇİZİM PROGRAMI RESİMLERİ İLE	5	%10
EL İLE KROKİ ÇİZİM İLE	45	%90
SÖZLÜ VE UYGULAMALI TARİF	35	%70

12. BÖLÜM

12. MESLEKİ ÖRGÜTLÜLÜK VE YENİLİKLERİN TAKİBİ

12.1. MESLEK KURULUŞLARI

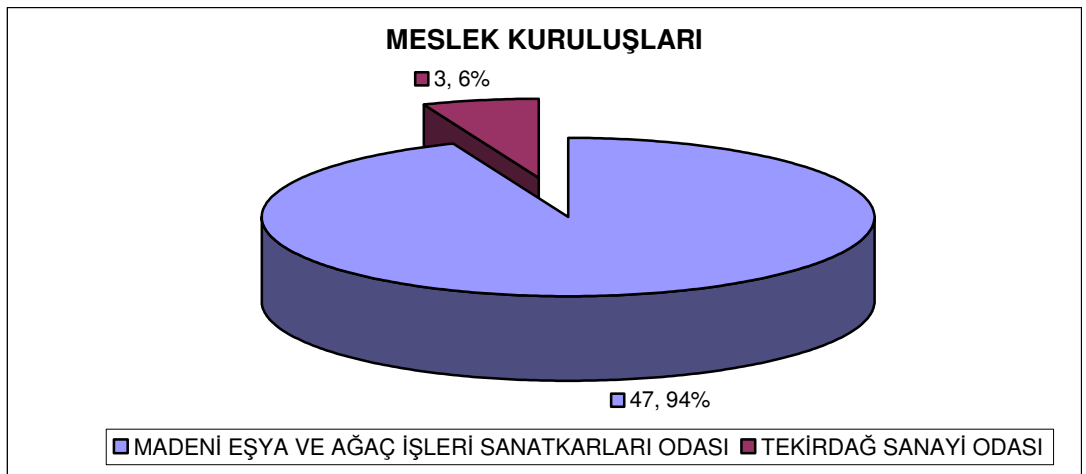
Anket kapsamındaki işletmelere üye oldukları mesleki örgütler sorulmuş ve işletmelerin Madeni Eşya Ve Ağaç İşleri Sanatkarları Odası ve Ticaret Odasına bağlı oldukları belirlenmiştir.

İşletmelerin %94'ü Madeni Eşya Ve Ağaç İşleri Sanatkarları Odası ve %6'sı Ticaret Odasına kayıtlı bulunmaktadır.

İşletmeler incelendiğinde %98'inin esnaf işletmesi olduğu görülmektedir. Ticaret ve Sanayi Odasına bağlı bulunan üç işletmeden sadece bir işletme Ticaret Odasına Üye olabilecek büyüklük ve yeterliktedir. Diğer iki işletme eski işletme oldukları için üyelikleri devam etmektedir.

Grafik 35'de işletmelerin üyesi buldukları kuruluşların sayı ve yüzdeleri görülmektedir.

Grafik 35. Meslek Kuruluşları

12.2. MESLEKİ KURULUŞLARIN ETKİNLİKLERİNE KATILIM

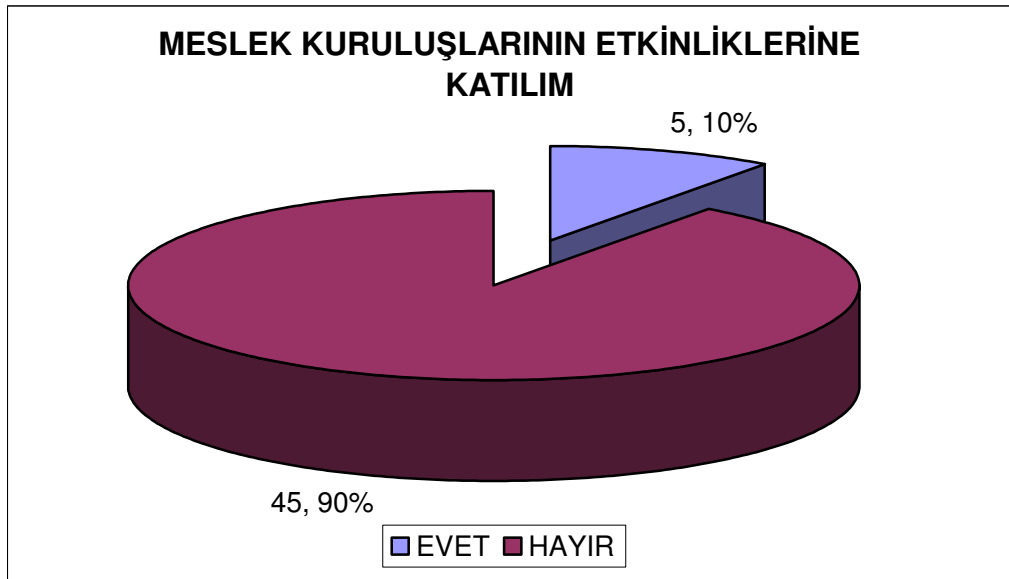
Ankete katılan işletmelere meslek kuruluşlarının etkinliklerine katılımları sorulmuş ve işletmelerin % 90'nı etkinliklere katılmadığını belirtmiştir.

Etkinliklere katılmama nedenleri sorulduğunda meslek kuruluşlarının kendileri ile ilgili bir etkinliğin bulunmadığını belirtmişlerdir.

Etkinliklere katıldığını belirten işletmelerde aslında yeterli bir etkinliğin olmadığını belirtmişlerdir.

Anket kapsamındaki işletmelerin pek çok konuda bilgi eksiklikleri bulunmaktadır. ISO, TSE, CE, sınai mülkiyet hakları, teknik resim ve bilgisayar kullanımı gibi konularda mesleki kuruluşların açacağı kurslar ve seminerler bu işletmeler için çok büyük önem arz etmektedir. Yaptığımız bu çalışmada meslek kuruluşlarının belirtilen konularda aktiviteler düzenlemesi önerilmektedir. Grafik 36'da etkinliklere katılım durumu yüzde ve işletme sayıları görülmektedir.

Grafik 36. Meslek Kuruluşlarının Etkinliklerine Katılım

12.3. MESLEK KURULUŞLARININ YARARI VAR MI ?

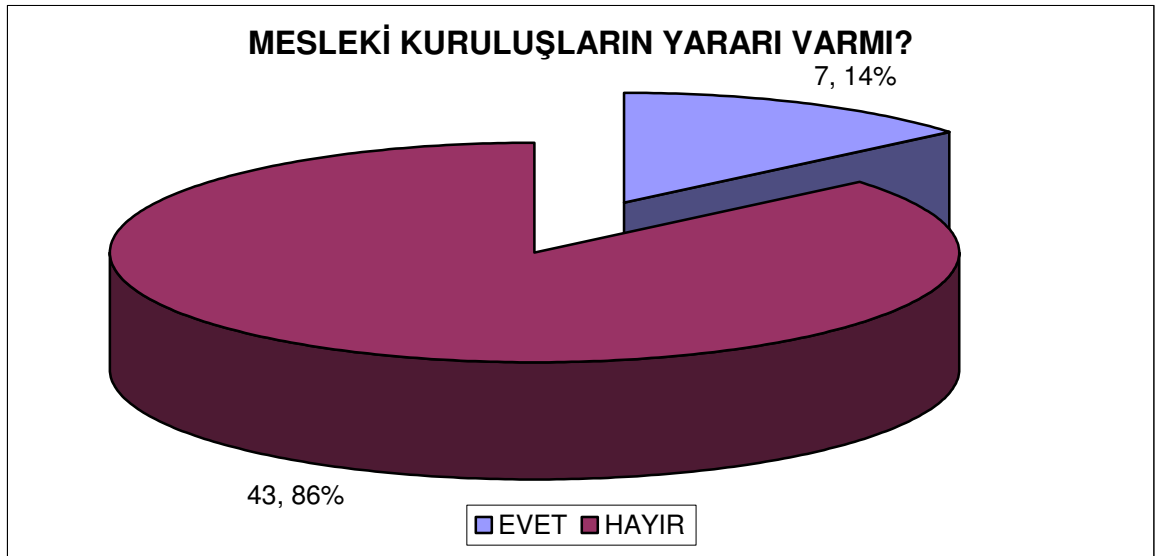
Ankete katılan işletmelere meslek kuruluşlarının yararına inanıp inanmadıkları sorulmuş ve işletmelerin % 86'sı meslek kuruluşlarının yararına inanmadıklarını belirtmiştir. Nedeni sorulduğunda ise bu kuruluşların aidat toplamakla yetindikleri belirtilmiştir.

Bu kuruluşların yararını savunan işletmelerde sadece örgütlülük adına örgütlerini savunmuş fakat somut bir faydalarını ortaya koyamamışlardır.

Hemen hemen hepsi mecbur olmasalar bu kuruluşlara üyeliklerini sonlandıracaklarını belirtmiştir. Firmaları zorunlu tutan koşul ise işyeri açabilmek için özellikle Madeni Eşya Ve Ağaç İşleri Sanatkarları Odası'na üye olmaları zorunluluğudur.

Grafik 37'de "Mesleki kuruluşların yararı var mı ? " sorusuna işletmelerin verdiği cevapların yüzde ve sayıları görülmektedir.

Grafik 37. Meslek kuruluşlarının yararı var mı?

13. BÖLÜM

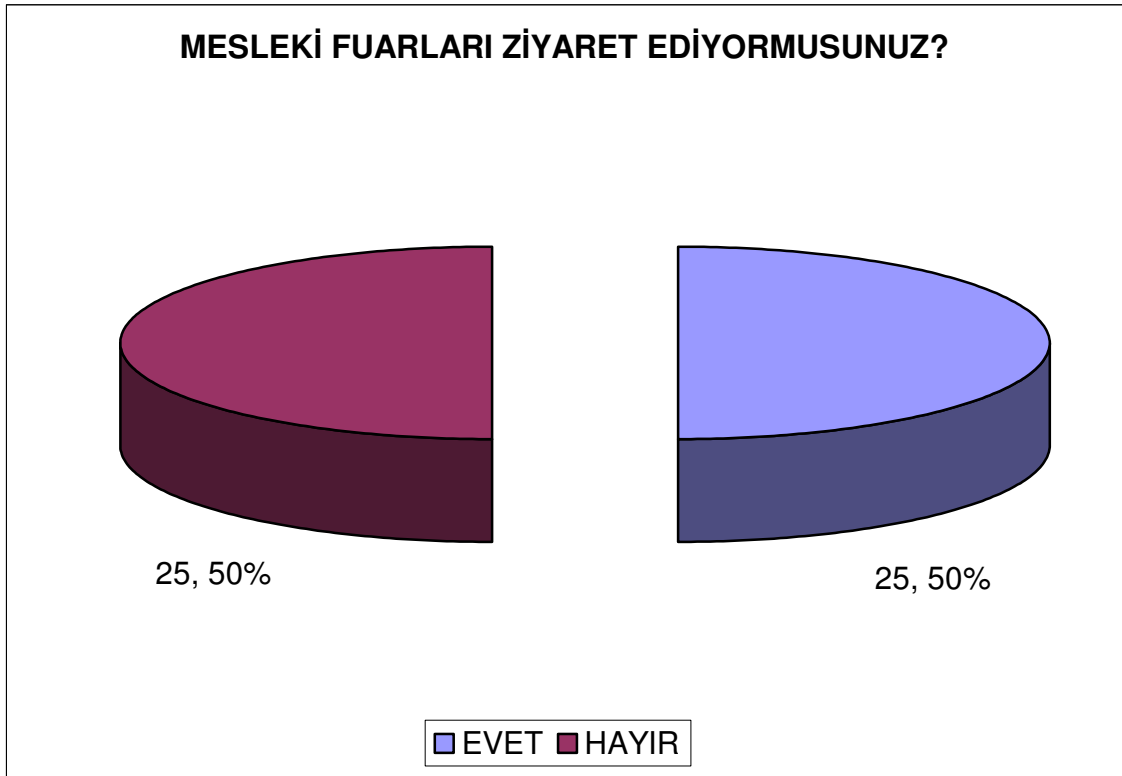
13. YENİLİKLERİN TAKİP EDİLMESİ

13.1. MESLEKİ FUARLARI ZİYARET ETME

Anket kapsamındaki işletmelere mesleki fuarları ziyaret edip etmedikleri sorulmuş ve sonuçlar Grafik 38’de sunulmuştur.

İşletme sahiplerinin % 50’si fuarları takip etmemektedir. İşletmelerden farklılık ve yenilik beklenmediği için fuarlara gitmeye gerek duymuyorlar. Yeniliklerin malzeme satıcılarından takip edilmesine alışılmış. Yenilikleri aramak yerine yeniliğin onları bulması bekleniyor.

Grafik 38. Mesleki Fuarları Ziyaret Ediyor musunuz?

13.2. MESLEKİ BİR YAYINA ÜYELİK

İşletmelere mesleki bir yayına üyelik durumları sorulmuş ve anket kapsamındaki hiçbir işletmenin mesleki bir yayına üye olmadığı görülmüştür.

İşletmelerde farklılık yaratma, gündemi takip etme gibi kaygılar yok. Yıllardır yaptıkları işleri tekrar ediyorlar. Değişen tek şey kullanılan malzemeler.

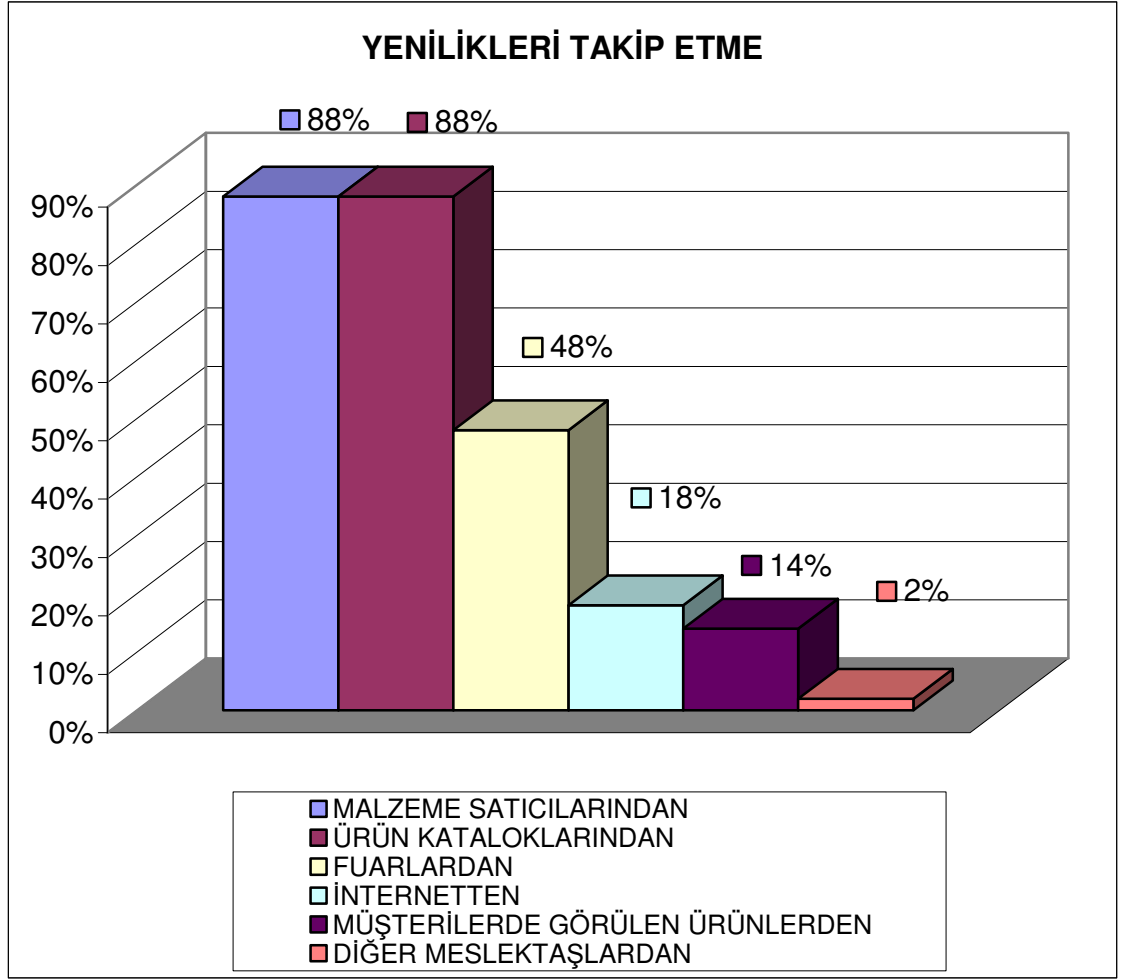
Bu nedenle de mesleki yayınlara da ihtiyaç duyulmamaktadır. Bunun bir nedeni de müşterilerin yenilik ve farklılık arayışının olmayışdır. Müşterilerin çoğu da mevcut akımlara ve yeniliklere ilgisiz kalmaktadır. Bu durum işletmeleri dünyada ve Türkiye’de sektörlerinde olup bitenlere ilgisiz kılmakta ve rahatlatmaktadır.

13.3. YENİLİKLERDEN HABERDAR OLMA

Ankete katılan işletmelere yeniliklerden nasıl haberdar oldukları sorulmuş ve sonuçlar Grafik 39’ da gösterilmiştir.

Herhangi bir mesleki yayına üye olmayan ve mesleki fuarlara %50 oranında katılan mobilya imalatçılarının yeni malzeme ve ürünleri malzeme satıcılarının yaptıkları işyeri ziyaretleri ve tanıtımlarla kapattıklarını saptanmıştır.

Grafik 39. Yeniliklerden Haberdar Olma Yöntemi

SONUÇ

Anket çalışması yapılırken görüşme yapılan işletmelerde büyük bir ekonomik krizin yaşanmakta olduğu gözlenmiştir. Ankete katılan işletmelerin bazılarında bir kişi çalışmaktadır. Anket uygulanması esnasında görüşülen işletmelerden sadece %20'sinde bir imalat yapılmakta olduğu gözlenmiştir. Aktif olarak çalışan firmalarla pasif durumdaki firmaların makine parklarının aynı olması da dikkat çeken diğer noktadır. Tekirdağ 100.Yıl Sanayi Sitesi, Küçük Sanayi Sitesi ve Atatürk Sanayi Sitesinde faaliyet gösteren bu firmaların özellikle deprem sonrası inşaat sektöründen etkilendikleri görülmektedir.

Anket sonuçlarından anlaşıldığı gibi anket kapsamındaki işletmeler teknolojinin çok gerisinde kalmıştır. Sınai mülkiyet hakları, kalite ve güvenlik belgeleri ile ilgili büyük bilgi eksiklikleri bulunmaktadır. Özellikle meslek örgütlerinin düzenleyeceği teknik resim, bilgisayar, sınai mülkiyet hakları ve kalite güvence sistemleri ile ilgili kurslar işletmelere büyük katkı sağlayacaktır.

Anket kapsamındaki işletmeleri ayakta tutan öncelikle mutfak, banyo, dolapları ve kapı imalatlarıdır. Son dönemde büyük firmalar da mutfak sektörüne girmeye başlamıştır. Ülke genelinde faaliyet gösteren büyük işletmelerin kredi kartları ile satış yapmaları ve ürünlerine verdikleri garanti belgeleri gelecekte küçük işletmeleri daha da zor duruma sokacaktır.

Kredi kartı ile satış yapan büyük firmalar küçük atölyelere yaşam şansı bırakmayacaktır. Yüksek kalite ve fiyatla piyasaya giren büyük firmalar zaman içerisinde daha ekonomik ve ucuz ürünlerle düşük gelirli müşterilere

de taksitli satışlarla yönele bilir. Bu durum küçük işletmeleri daha da zor duruma düşürecek ve pek çoğu kapanmak zorunda kalacaktır.

Küçük işletmelerin gözlenen ekonomik ve teknik problemlerine karşılık sektördeki karlılık ve ihracattaki artış büyük bir zıtlık oluşturuyor gibi görülmektedir. Müşteri kalitesinin ve bilincinin artışı küçük mobilya imalatçılarının işini iyice zorlaştırmaktadır.

Anket kapsamındaki işletmelerin tasarımdan ziyade kabul görmüş mutfak ve banyo dolaplarının ölçülerini mimari planına göre uyarlamakla yetindikleri görülmektedir. Farklı tasarım ve ürünler geliştirmeyen bu işletmeler tasarımdan üretime geçiş sürecinde detaylı imalat resimlerine gerek duymamaktadır. Bilgisayar kullanımı ise oldukça düşük bir oradadır. İşletmelerin küçük ölçekli oluşu ve imalat takibinin kolaylığı işletmeleri imalat resimleri yerine kroki ve sözlü anlatım kullanmaya itmiştir. Çünkü tasarım sorumlusu çalışanların her birine anında müdahale edebilmekte ve gerekli açıklamaları yapabilmektedir. Bu durumun bir nedeni de bir çok işletmede tasarımı yapanın üretimi de yapıyor olmasıdır. Büyük işletmeler için detay ve imalat resmi olmayan bir üretim düşünülemez. Yüzlerce çalışana tek tek açıklama yapılması üretimi kesintiye uğratarken, çalışanlara verilecek detaylı bir imalat resmi ile hatasız bir üretim yapılabilmektedir.

Günümüzde tüketiciler birbirinin aynı ürünlerden ziyade kendi farklılıklarını ortaya koyacak özel tasarımları tercih etme eğilimindedir. Bu durum aslında küçük işletmelerin lehine bir ortam yaratmaktadır. Küçük işletmelerde üretim daha esnek olabilmektedir. Az sayıda farklı ürün imalatı büyük işletmelerde çok karlı görülmemektedir. Küçük işletmelerin

tasarıma verecekleri öncelik onlar için yaşamsal bir önem arz etmektedir. Ancak özgün tasarımlar ve uzmanlaşmış üretim alanları ile yaşama şanslarını arttırabilirler. Şuan için iyi bir konumda bulunan işletmeler dahi gelecekte büyük işletmelerin tüm gelir gruplarını hedef kitle seçmesiyle kapanmak durumunda kalacaktır.

Küçük işletmeler hızlı bir şekilde mevcut durumlarını gözden geçirerek tasarım – üretim süreçlerine bilgisayar teknolojilerini katmalıdır. Standart bir imalat için imalat resimleri kullanılmalı ve sınai mülkiyet hakları ile ilgili gerekli çalışmaları yapmalıdır. Ürünlerinin kalite ve güvenlikle ilgili standartlarını belgelendirerek müşteri odaklı yeni bir organizasyona gidilmelidir.

KAYNAKÇA

1. Akkurt,M.,”Bakış”Makine&Metal Teknolojisi Dergisi, Temmuz 1997,s.26.
2. TOBB Mobilya Sektörü'nün Sorunları Ve Çözüm Yolları Raporu 2005, s.8.
3. Kobifinans.com.tr/article/articleview/61371/1/
4. DTM Türkiye'nin Sektörel Dış Ticaret İstatistikleri (1996-2005 Yıllık İhracatları)
5. [http://www.artistanbul.blogspot.com/makale/Mobilya Sektöründe Nereye Gittik](http://www.artistanbul.blogspot.com/makale/Mobilya_Sektöründe_Nereye_Gittik)
6. Yılmaz Figen, “Türkiye’de Küçük Ve Orta Boy İşletmeler İktisadi Araştırmalar Ve Planlama Müdürlüğü Raporu”, 2003, s. 1.
7. KOSGEB Saha Araştırma Çalışması Çanakkale İli Değerlendirme Raporu, Ankara, 2005.
8. [http://www.tekirdag.gov.tr/indextr.asp/coğrafi konum/ekonomi/nüfus](http://www.tekirdag.gov.tr/indextr.asp/coğrafi_konum/ekonomi/nüfus)
9. http://www.mobilyasektoru.com/makale.asp?Makale_No=25
10. <http://www.kosgeb.gov.tr/yayinlar/Default.asp?Action=...&ID=217>

RESİM LİSTESİ

Resim 1. Tekirdağ Genel Görünüm	14
Resim 2. 100.Yıl Sanayi Sitesi	23
Resim 3. Küçük Sanayi Sitesi	24
Resim 4. Atatürk Sanayi Sitesi	25
Resim 5. Tipik Bir Mobilya İmalat Atölyesi	26
Resim 6. Tipik Bir Mobilya İmalat Atölyesi	27
Resim 7. İşletmede Showroom Olarakda Kullanılan Bir Büro	27
Resim 8. İşletmede Yapılan Örnek Bir İş	28
Resim 9. İşletmede Yapılan Örnek Bir İş	29
Resim 10. Kitchendraw Çizim Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim	69
Resim 11. Adeko Çizim Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim	69
Resim 12. Ms Paint Programında Çizilmiş Bir Örnek Resim	70
Resim 13. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim	88
Resim 14. Çizim Sorumlusunun Bilgisayarda Çizdiği Resim	89
Resim 15. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim	
Resim 16. Bilgisayarda Çizilmiş Çizim Üzerine El İle Çizilmiş Ek Raflar	91
Resim 17. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim	92
Resim 18. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim	93
Resim 19. Çizim Sorumlusunun İmalata Verdiği Resim	94

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: İşletmelerin Ürünleri	30
Grafik 2: İşletmelerin Yeri	31
Grafik 3: İşletmelerin Kuruluş Yılı	32
Grafik 4: İşletmelerin Hukuki Statüsü	33
Grafik 5: İşletmelerin Kuruluş Şekli	35
Grafik 6: İşletmelerin Üretim Yeri Mülkiyeti	36
Grafik 7: İşletmelerin Yönetimi	38
Grafik 8: İşletme Sahibinin Eğitim Durumu	41
Grafik 9: İşletme Sahibinin Yaşı	42
Grafik 10: İşletmelerin Ölçeksel Dağılımları	44
Grafik 11: Çalışanların Eğitim Durumu	46
Grafik 12: İmalat Resmi Bilen Çalışanların Dağılımı	48
Grafik 13: Tasarımla Görevli Çalışan Dağılımı	50
Grafik 14: Üretimde Çalışanların Dağılımı	51
Grafik 15: Bilgisayar Kullanabilenlerin Dağılımı	52
Grafik 15: Çalışanların Bilgisayar Kullanabilme Durumları	54
Grafik 16: Çizim Programı Kullananların Şirketlere Dağılımı	56
Grafik 17: ISO Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı	58
Grafik 18: CE Bilgisi Olan İşletmelerin Dağılımı	59
Grafik 19: Bilgisayar Kullanan İşletmelerin Dağılımı	63
Grafik 20: İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	64
Grafik 21: İşletmelerde Bilgisayar Kullanımının İşletme Sahibinin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	66
Grafik 22: Bilgisayar Kullanım Amacı	67

Grafik 22: Kullanılan Programları	70
Grafik 23: İşletmelerin Bilişim Alt Yapısı	72
Grafik 24: İşletme Sermayesi	73
Grafik 25: Kredi Kullanım Durumu	74
Grafik 26: Kullanılan Kredi Türü	75
Grafik 27: Verilen Teminat Türü	76
Grafik 28: Yeni Yatırım	78
Grafik 29: Yeni Yatırımın Hangi Amaçla Yapılacağı	80
Grafik 30: İşletmelerdeki Makineler	81
Grafik 31: Elektrikli El Aletleri	83
Grafik 32: Kullanılan El Aletleri	84
Grafik 33: Ölçü Kontrol Aletleri	85
Grafik 34: Tasarımların Üretime Aktarılma Yöntemi	95
Grafik 35: Meslek Kuruluşları	96
Grafik 36: Meslek Kuruluşlarının Etkinliklerine Katılım	97
Grafik 37: Meslek kuruluşlarının yararı var mı?	98
Grafik 38: Mesleki Fuarları Ziyaret Ediyor musunuz?	99
Grafik 39: Yeniliklerden Haberdar Olma Yöntemi	101

EKLER

TEKİRDAĞ İLİ MERKEZ İLÇE
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ MOBİLYA VE DEKORASYON
FİRMALARININ
TASARIM PROJELERİNİN ÜRETİME GEÇİŞ AŞAMALARININ
VE
GENEL DURUMLARININ TESPİTİ AMAÇLI ANKET ÇALIŞMASI

1. İşletmenin faaliyet konusu

- A- Koltuk, kanepa, oturma grubu
- B- Ofis mobilyaları
- C- Mutfak dekorasyon
- D- Genç odası, Çocuk odası
- E- Yatak odası
- F- Yemek odası
- G- Kapı
- H-

2. İşletmede çalışan sayısı

- A- 1-3
- B- 4-6
- C- 7-10
- D-11-24
- E- 25-50

3. İşletmenizde Teknik Resim bilen eleman sayısı

- A-Kişi
- B- Yok

4. İşletmede tasarımdan sorumlu eleman sayısı

- A- 1-3 B- 4-6 C- 7-Ve üzeri

5. İşletmede üretimde çalışan eleman sayısı

- A- 1-3
- B- 4-6
- C- 7-10
- D-11-24
- E- 25-50

6. İşletmenizde bilgisayar kullanıyor musunuz ?

- A- Evet
- B- Hayır

7. İşletmenizde Bilgisayar kullanabilen eleman sayısı

- A-Kişi
- B- Yok

8. İşletmenizde tasarım programı kullanabilen eleman sayısı

.....

9. Bilgisayar kullanım amacınız

- A- Muhasebe
- B- Araştırma
- C- Üretim
- D- Tasarım
- F- Diğer

10. İşletmenizde kullanılan bilişim alt yapıları

- A- İnternet
- B- Network
- C- Web sayfası
- D- E-ticaret satış
- E- E-ticaret alış

11. İşletmede kullanılan tasarım programları

- A-.....
- B-.....
- C-.....
- D-.....

12. İşletmenizde kullanılan diğer bilgisayar programları

- A-.....
B-.....
C-.....
D-.....

- D-
E-
F-
G-

13. Tasarımlarınızı imalata aktarma yönteminiz

- A- Teknik – İmalat Resimleri ile
B- Üç boyutlu tasarım programları resimleri ile
C- El ile kroki çizimleri ile
D- Sözlü ve uygulamalı tarifler ile

18. Kullanılan ölçü-kontrol aletleri

- A- Şerit metre
B- suterazısı
C- Gönye
D-
E-
F-

14. Çalışanlarınızın eğitim durumu

- A- Üniversitekişi
B- Yüksekokulkişi
C- Endüstri meslek lisesikişi
D- Lise kişi
E- Çırak okulu kişi
F- İlköğretim kişi

19. Çalışma yeri

- A- Atelye
B- Şantiye
C- Montaj
D-

15. İletme makine parkında olan makineleriniz ve sayıları

- A-ADET
B-ADET
C-ADET
D-ADET
E-ADET
F-ADET
G-ADET

20. İşletmenize ait tescilli marka, patent ve faydalı modeliniz var mı?

- A- Evet
B- Hayır
C- Çalışmalar sürüyor

16. İşletmede kullanılan elektrikli el aletlerini

- A- Matkap
B- Şarjlı matkap
C- Şarjlı tornavida
D- Uç kesme
E-
F-
G-

21. İşletmenizin tescilli markalaşma durumunu

- A- Kendi markası
B- Müşteri markası
C- Kendi ve müşteri markası
D- Markasız

17. İşletmede kullanılan el aletleri

- A- Pense
B- Kerpeten
C- Çekiç

22. Ürettiğiniz ürünlerle tasarım, patent ve marka kullanım hakları ile ilgili herhangi bir hukuksal süreç yaşadınız mı ?

- A- Evet
B- Hayır

23. Kalite kontrol bölümünüz var mı?

- A- Evet
B- Hayır

24. Kalite kontrol bölümü var ise çalışan sayısı?

.....

25. Kalite kontrol bölümü yok ise ürün kontrollerini kim yapıyor?

.....

26. ISO 9000 hakkında bilginiz var mı?

- A - Evet
- B - Hayır

27. CE hakkında bilginiz var mı?

- A- Evet
- B- Hayır

28. İşletmenizin sahip olduğu belge ve sertifikaları işaretleyiniz.

- A- TSE
- B- ISO 9000
- C- HACCP
- D- CE
- E- ISO 14000
- F-

29. İşletmenizin kuruluş yılı

- A- 1980 öncesi
- B- 1980-1989
- C- 1990-1999
- D- 2000-sonrası

30. İşletmenizin hukuki statüsü

- A- Şahıs
- B- Limited
- C- Anonim
- D- Kolektif
- E- Komandit
- F- Diğer

31. İşletmenizin kuruluş şekli

- A- Yeni kuruluş
- B- Aileden Devir
- C- 3.Şahıstan Devir
- D- Çalışanlara devir
- E- Diğer

32. İşletmenizin üretim yeri mülkiyeti

- A- Kendi mülkü
- B- Kira
- C- Diğer

33. İşletme Yönetim şekli

- A- Sahip
- B- Profesyonel yönetici
- C- Diğer

34. İşleme sahibinin eğitim durumu

- A- Yüksek lisans
- B- Üniversite
- C- Lise
- D- İlköğretim

35. İşletme yöneticisinin eğitim durumu

- A- Yüksek lisans
- B- Üniversite
- C- Lise
- D- İlköğretim

36. İşletme sahibinin yaşı.

- A- 18-30
- B- 31-40
- C- 41-50
- D- 51-60
- E- 61-100

37. İşletme yöneticisinin yaşı

- A- 18-30
- B- 31-40
- C- 41-50
- D- 51-60
- E- 61-100

38. İşletmenin sermayesi

- A- 50 milyardan az
- B- 51-150 milyar
- C- 151-300 milyar
- D- 301 milyardan fazla

39. Kredi kullanım durumu

- A- Kullanıyor
- B- Kullanmıyor

40. Kullanılan kredi

- A- İşletme kredisi
- B- Yatırım kredisi
- C- İhracat kredisi
- D- İşletme yatırım kredisi

41. Verilen teminat türü

- A- İpotek
- B- Kefillik
- C- İmza karşılığı
- D- Belge karşılığı

42. Yeni yatırım düşünüyor musunuz ?

- A- Evet
- B- Hayır

43. Yeni yatırımı hangi amaçla yapmayı düşünüyorsunuz ?

- A- Tasarım
- B- Ar-Ge
- C- Üretim
- D- Pazarlama
- E- Bilgi işlem
- F- Yeni sektör

44. Üyesi olduğunuz meslek kuruluşları

- A-
- B-

45. Meslek kuruluşları etkinliklerine katılıyor musunuz.? Neden?

- A- Evet
- B- Hayır

46. Meslek kuruluşlarının yararına inanıyor musunuz ? Neden?

- A- Evet
- B- Hayır.....

47. Mesleki Fuarları ziyaret ediyor musunuz?

- A- Evet
- B- Hayır

48. Mesleki bir yayına üye misiniz ?

- A- Evet Adları....
- B- Hayır Neden?.....

49. Yeniliklerden nasıl haberdar oluyorsunuz ?

- A- Malzeme satıcılarından
- B- Ürün kataloglarından
- C- Diğer meslektaşlardan
- D- Fuarlardan
- E-

50. Sürekli çalıştığımız Mimar, İç mimar ve ya Endüstri ürünleri tasarımcısı var mı?

- A- Evet
- B- Hayır.....

**ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ
İÇİN
TEŞEKKÜR EDERİZ.**

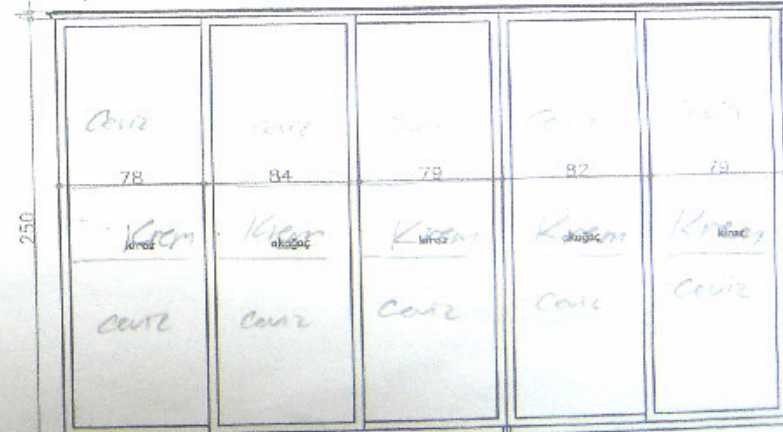
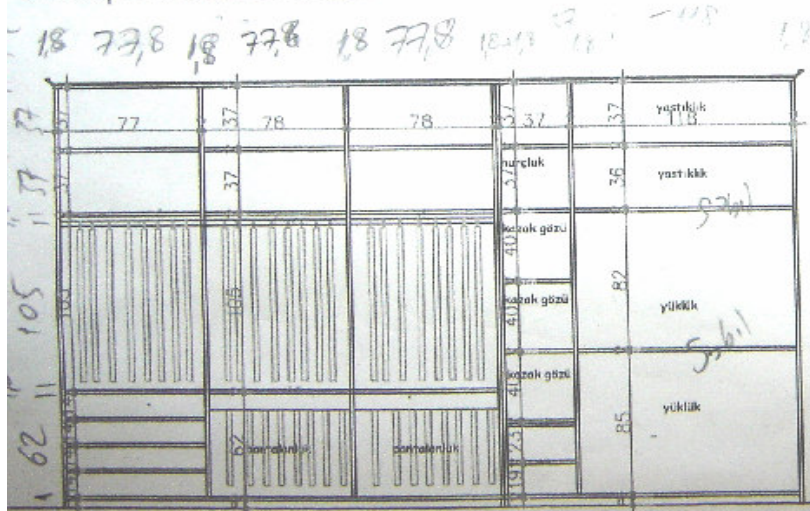
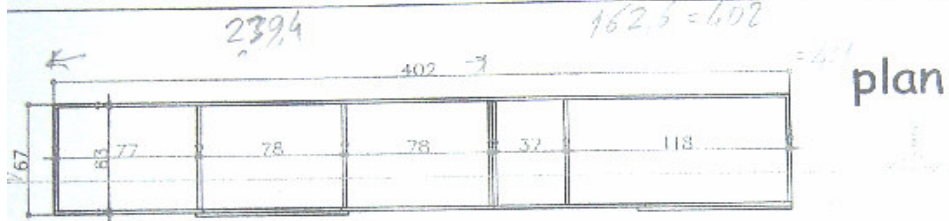
Not: Bu anket tamamen araştırma amaçlıdır ve anketi dolduran kişi ya da işletmelere herhangi bir yükümlülük getirmez.

Özel Notlar:

= 69 x 2358 - 2 Adet
 = 69 x 159 - 2 Adet
 = 5 x 2358 - 2 Adet
 = 5 x 2358 - 2 "

10000
 15000

10000 15000 20000 25000 30000 35000 40000 45000 50000 55000 60000 65000 70000 75000 80000 85000 90000 95000 100000

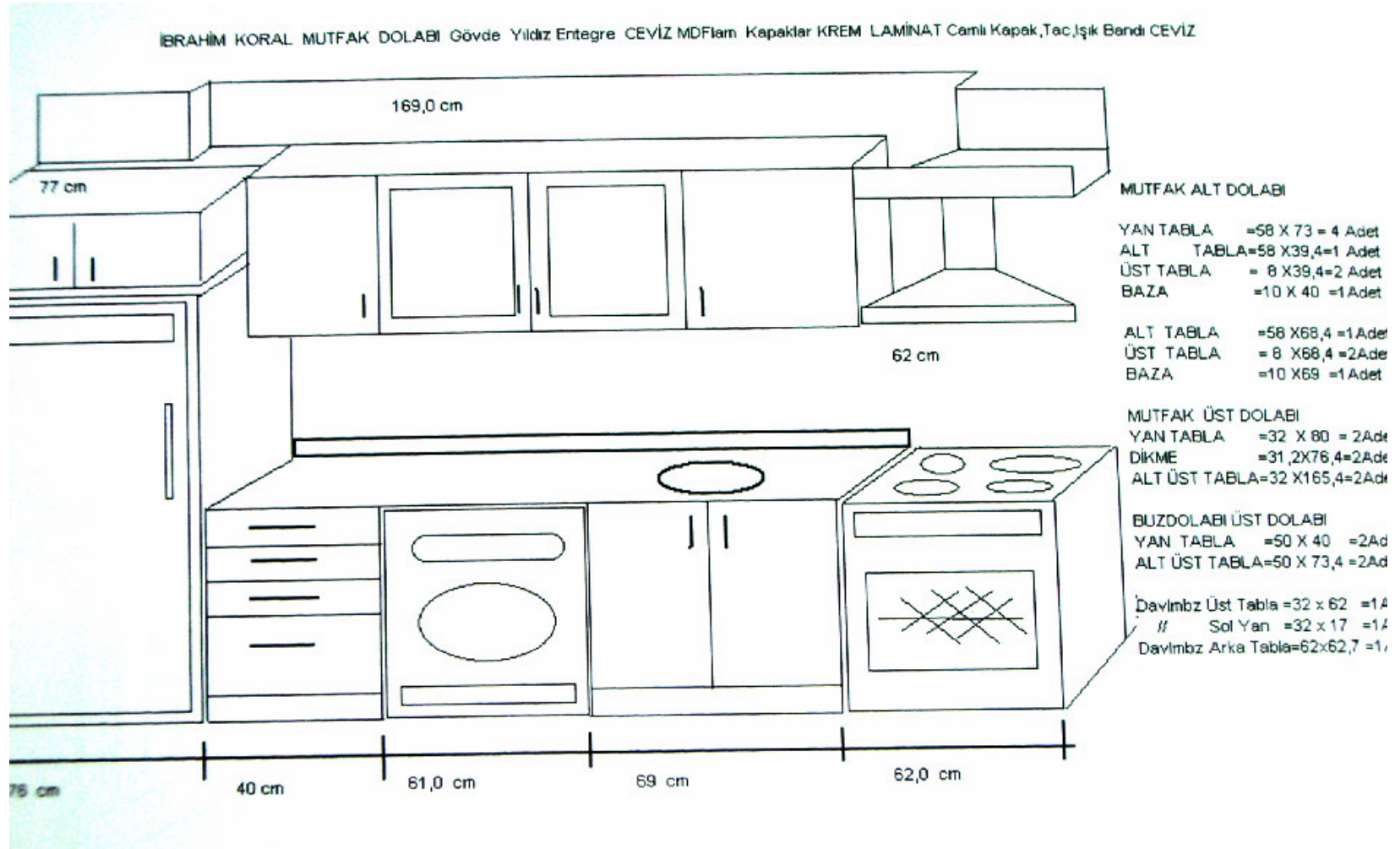

görünüş

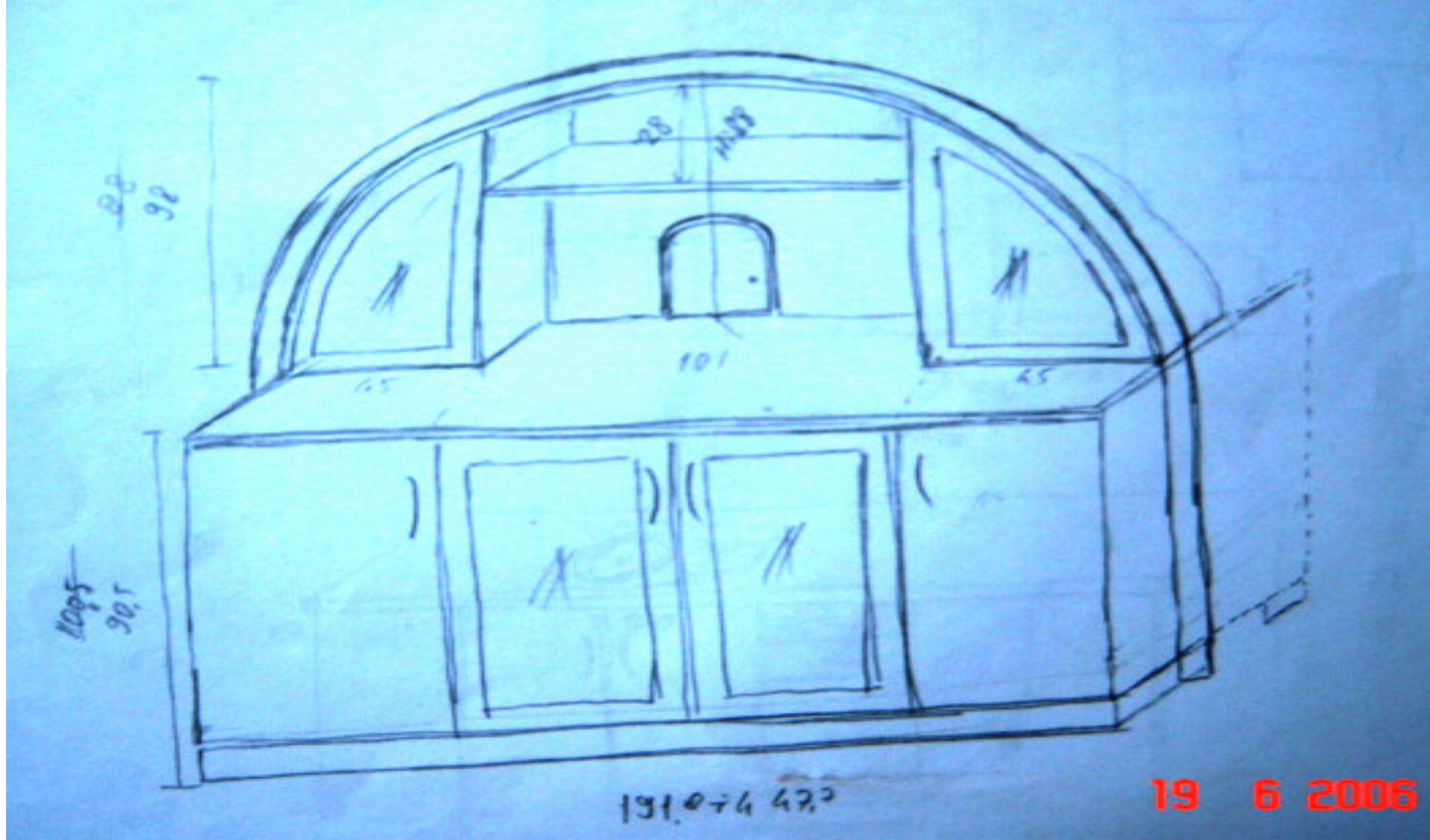
1-1 kesiti

görünüş

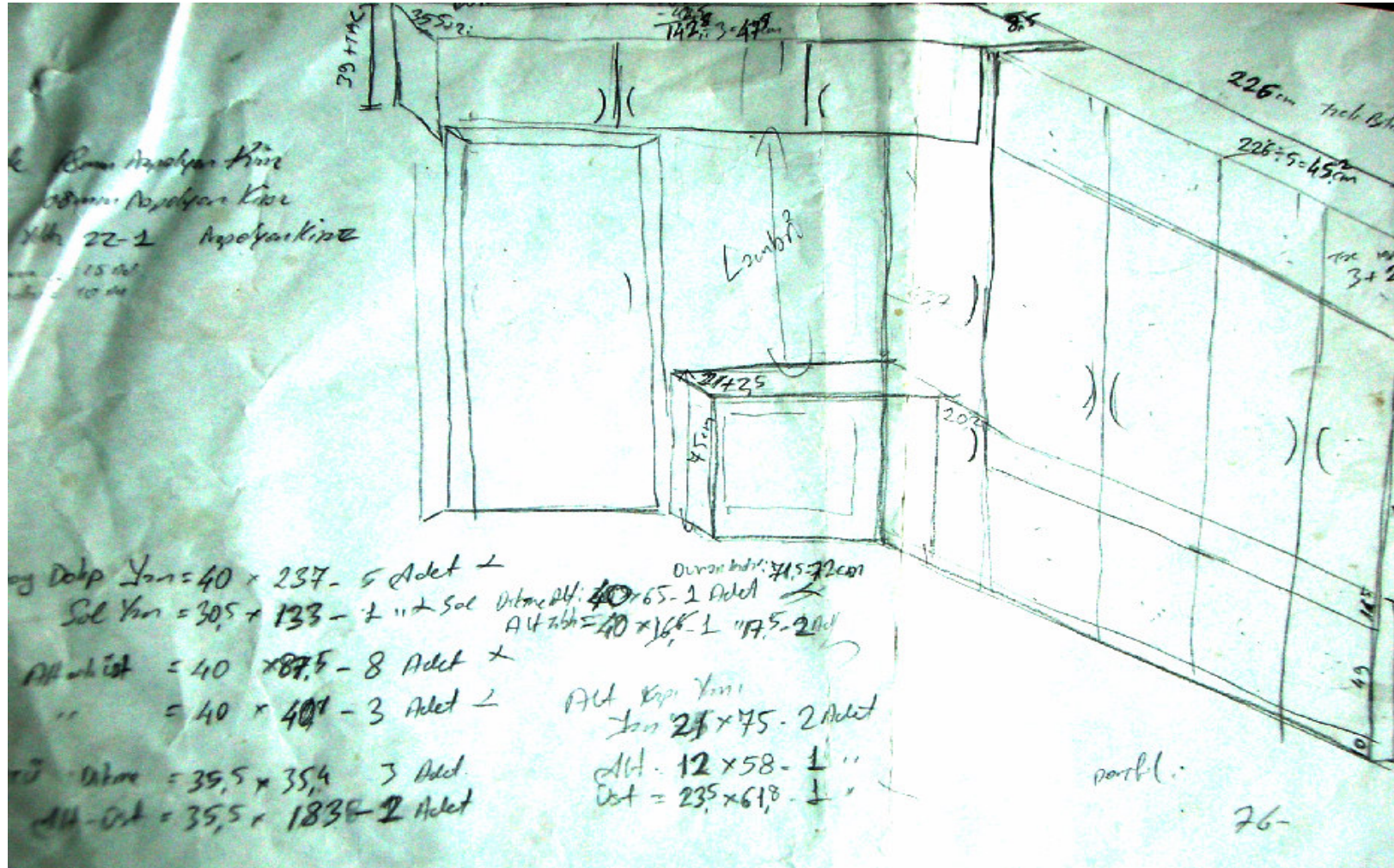
Resim 1. Anket Kapsamındaki İşletmelerde Kullanılan Örnek Bir İmalat Resmi

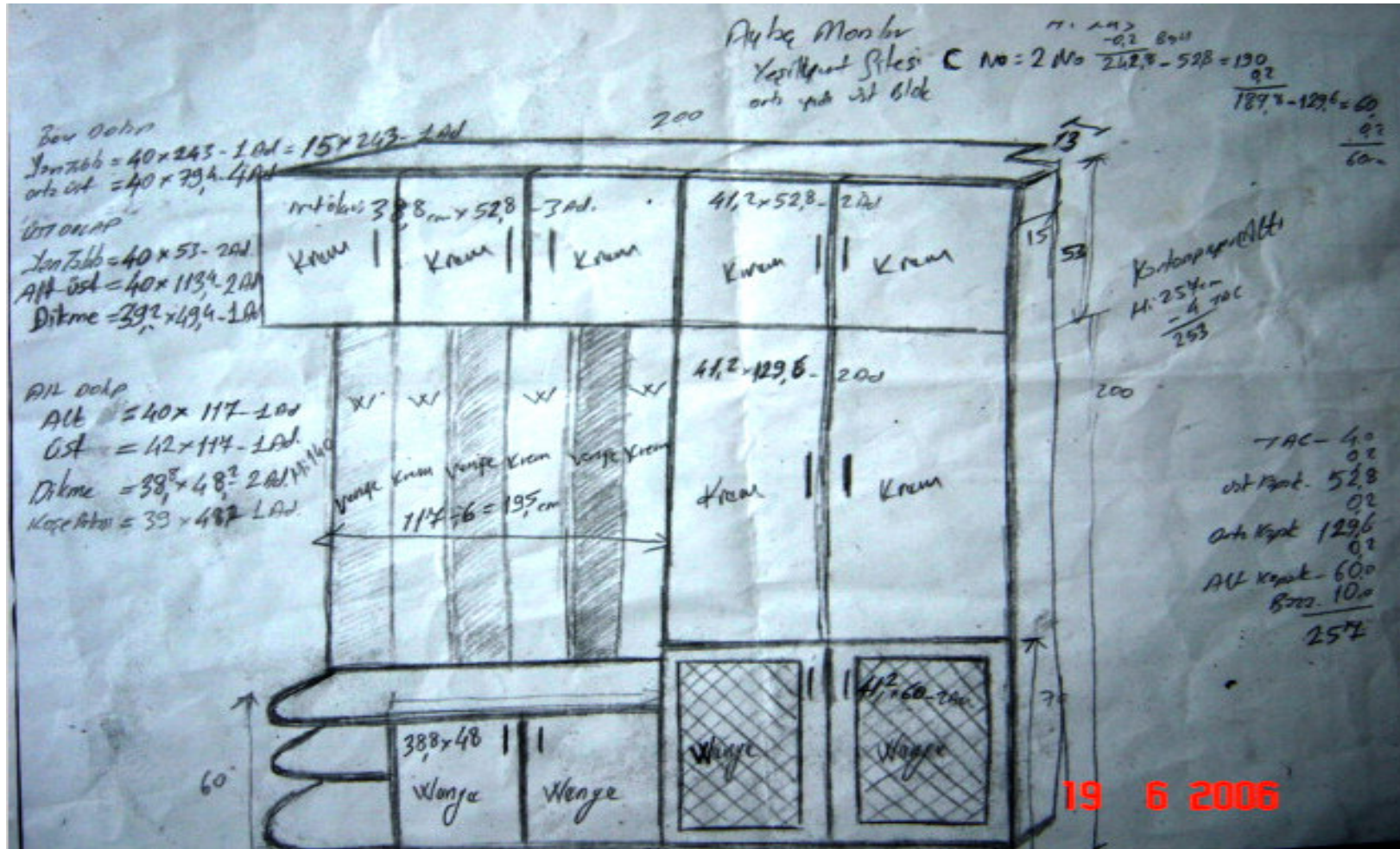
Resim 4. Anket Kapsamındaki İşletmelerde Ms Paint İle Çizilmiş Örnek Bir İmalat Resmi

Resim 5. Anket Kapsamındaki İşletmelerde Kullanılan Örnek Bir İmalat Resmi

Resim 6. Anket Kapsamındaki İşletmelerde Kullanılan Örnek Bir İmalat Resmi

Resim 7. Anket Kapsamındaki İşletmelerde Kullanılan Örnek Bir İmalat Resmi

